

Ira Gröhn

”Stop Global Warming- join for the good cause”

Kyselytutkimus ilmastonmuutokseen liittyvästä tiedonhankinnasta Facebookin
Stop Global Warming- sovellukseen liittyneiltä jäseniltä

Tampereen yliopisto
Informaatiotutkimuksen ja
interaktiivisen median laitos
Pro gradu-tutkielma
Marraskuu 2009

1. JOHDANTO	3
2. TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA JA AIEMMAN TUTKIMUKSEN TARKASTELU	4
2.1 ARKIELÄMÄN TIEDONHANKINTA	4
2.2 ORIENTOIVAN JA PRAKTISEN TIEDON HANKINNAN KESKEISET OMINAISUUDET	5
2.3 INTERNETIN KESKUSTELURYHMÄT	6
<i>2.3.1 Informaatiokäyttäytyminen keskusteluryhmissä .....</i>	<i>9</i>
<i>2.3.2 Tiedonhankinta keskusteluryhmissä .....</i>	<i>10</i>
<i>2.3.3 Tiedonhankintaan liittyvät ongelmatilanteet keskusteluryhmissä .....</i>	<i>14</i>
2.4 YHTEENVETO AIEMMISTA TUTKIMUKSISTA	15
2.5 AIEMPIA TUTKIMUKSIA FACEBOOKISTA	17
2.6 MITÄ ON ILMASTONMUUTOS?	18
<i>2.6.1 Ilmaston lämpenemisen mahdolliset seuraukset mantereilla .....</i>	<i>19</i>
<i>2.6.2 Keinoja ilmastonmuutoksen etenemisen hillitsemiseksi.....</i>	<i>20</i>
<i>2.6.3 Kasvihuonekaasujen päästöjen nykyhetki .....</i>	<i>21</i>
2.7 SOSIAALISET VERKOSTOSIVUSTOT JA FACEBOOK	23
<i>2.7.1 Mitä ovat sosiaaliset verkostosivustot? .....</i>	<i>23</i>
<i>2.7.2 Mikä on Facebook?.....</i>	<i>24</i>
<i>2.7.3 Sovellukset.....</i>	<i>27</i>
<i>2.7.4 Ryhmät.....</i>	<i>27</i>
<i>2.7.5 Mikä on Causes?.....</i>	<i>28</i>
<i>2.7.6 Stop Global Warming- sovelluksen tausta .....</i>	<i>30</i>
<i>2.7.7 Mikä on Stop Global Warming?.....</i>	<i>30</i>
3. TUTKIMUSONGELMA JA KYSYMYKSET	32
4. TUTKIMUSAINIESTON KERUU JA ANALYYSIPROSESSI.....	33
4.1 CMC:N VAHVUUDET	35
4.2 CMC:N PUUTTEET	36
4.3 SÄHKÖPOSTIHAASTATTELU.....	36
5. AINEISTON ANALYYSI	37
5.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	37
5.2 VASTAAJIEN FACEBOOKIN KÄYTÖN MÄÄRITTELY	39

5.2.1 Sovellusten käyttö.....	40
5.2.2 Ryhmien käyttö.....	41
5.3 STOP GLOBAL WARMING -SOVELLUKSEN KÄYTTÖ JA LIITYMISEN SYYT	42
5.3.1 Sovelluksen merkitys vastaajille	46
5.3.2 Muiden ihmisten mielipiteiden vaikutus vastaajiin	47
5.4 TIEDONHANKINTA STOP GLOBAL WARMING-SOVELLUKSESTA JA SOVELLUKSEN HYÖDYLLISYYS	49
5.4.1 Sovelluksen hyödyllisyys ja ongelmat tiedonhankintatilanteessa	51
5.4.2 Oman tietämyksen jakaminen muille ihmisille.....	55
5.5 STOP GLOBAL WARMING - SOVELLUKSEN LUOTETTAVUUS	58
5.6 TIEDONHANKINTA FACEBOOKIN ULKOPUOLISISTA LÄHTEISTÄ.....	60
5.6.1 Lähteiden valintaan johtaneet syyt.....	62
5.6.2 Ongelmat tiedonhankintatilanteessa.....	65
5.7 PERINTEISTEN TIEDONLÄHTEIDEN ASEMA ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVÄSSÄ TIEDONHANKINNASSA.....	66
6. PÄÄTELMÄT	69
LÄHTEET	77
LIITTEET.....	81

1. Johdanto

Tutkin Pro gradu-työssäni Facebookissa Stop Global Warming- nimiseen sovellukseen liittyneiden jäsenten, ennen kaikkea opiskelijoiden ja työssäkäyvien, ilmastonmuutokseen kontekstoituvaa tiedonhankintaa. Valitsin aiheen, koska ilmastonmuutos on ajankohtainen ja mielenkiintoinen asia, ja koska vierailen Facebook-sivustolla päivittäin. Facebook on yksi monista Internetissä toimivista yhteisöllisistä sovelluksista. Sivustolla on satoja ilmastonmuutokseen liittyviä ryhmiä ja sovelluksia, ja Stop Global Warming on näistä sovelluksista suurin yli kolmella miljoonalla käyttäjällä. Sen suosiota kuvaa muiden muassa se, että alkaessani tehdä Pro gradu-tutkielmaani syksyllä 2008 jäsenten määrä sovelluksessa oli hieman yli kaksi miljoonaa. Jäsenmäärä on kasvanut vuoden aikana siis yli miljoonalla. Tämä kertonee siitä, että ilmastonmuutos koetaan tärkeäksi asiaksi ja sovellus on yksi keino näyttää muille, että välittää ympäristöstään ja tulevaisuudestaan. Internetin sosiaaliset verkostot ovat luoneet muiden tiedonkanavien ohella mahdollisuuden, jonka avulla ihmiset voivat jakaa tietoa ja vaihtaa interaktiivisesti mielipiteitään globaalissa mittakaavassa. Tietoa jakamalla ja mielipiteitä vaihtamalla vastaajat saivat avarrettua tietämystään ilmastonmuutoksesta.

Ilmastonmuutokseen liittyvästä tiedonhankinnasta keskusteluryhmissä ei varsinaisesti ole tehty. Mutta ympäristöaihetta on tutkinut esimerkiksi Reijo Savolainen (2008), joka haastatteli ympäristöaktiivisteja ja työttömiä vuosien 2005 ja 2006 välisenä aikana. Ympäristöaihetta on myös tarkastellut pro gradussaan Inkeri Tikkanen (2006), joka tutki kansalaisjärjestöaktiivien tiedontarvetta, tiedonhankintaa ja tiedonkäyttöä.

Internetin sosiaaliset verkostot ja keskusteluryhmät ovat olleet suosittuja tutkimusaiheita. Esimerkiksi Savolainen (1999) on selvittänyt millaisia kokemuksia ihmiset ovat saaneet Internetin keskusteluryhmistä, mitkä tekijät saivat ryhtymään keskusteluryhmien käyttäjiksi ja mihin tarkoituksiin näitä verkkopalveluja on hyödynnetty. Constantin Sproull ja Kiesler (1996) keskittyivät tutkimaan toisilleen tuntemattomia työntekijöitä, joiden teknistä tiedon vaihtoa selvitettiin organisaation tietoverkossa.

Myös Internetin keskusteluryhmien tiedonhankinnasta on tehty tutkimuksia, joista yhtenä esimerkkinä on Reijo Savolaisen (1999) tekemä haastattelututkimus. Myös esimerkiksi Mira Rissanen Pro käsitteli gradussaan taas Internetin keskusteluryhmien käyttöä ja merkitystä harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa.

Facebookista on tehty lähinnä englanninkielisiä käyttöoppaita, koska kyseessä on kuitenkin suhteellisen nuori tutkimuskohde. Siitä on tehty myös kaksi gradututkimusta, joista ensin mainitussa Airi Lampinen (2008) tutki ryhmien merkitystä Facebookissa

Piritta Pyykkönen (2008) perehtyi siihen, miten Facebook ja MySpace rakenteistavat yhteisöllisyyttä ja millaista yhteisöllisyyttä ne tarjosivat ja tuottivat. Ilmastonmuutokseen liittyviä tutkimuksia ja tieteellisiä artikkeleja on tehty paljon. Tässä tutkimuksessa ilmastonmuutos käsitteellistetään pääasiassa kyselyyn vastanneiden kotimaanosien näkökulmasta.

Tutkimuksessani tarkastellaan ensin sen teoreettista taustaa sekä tutkimukseeni liittyvää aiempaa tutkimusta. Toisessa luvussa perehdytään keskusteluryhmien käyttöön, informaatiokäyttäytymiseen ryhmissä sekä tiedonhankintatilanteisiin ja niihin liittyviin ongelmiin Internetin keskusteluryhmissä. Seuraavaksi tarkastellaan Facebookiin liittyviä tutkimuksia sekä perehdytään ilmastonmuutokseen käsitteenä sekä tarkastellaan ilmastonmuutoksen seurauksia mantereilla, keinoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi sekä kasvihuonepäästöjen nykyhetkeä. Sitten käsitellään sosiaalisia verkostosivustoja ja Facebookia sekä Causes-sovellusta että Stop Global Warming-sovellusta. Kolmannessa luvussa perehdytään tutkimusongelmaan- ja kysymyksiin. Neljännessä luvussa käsitellään tutkimusaineiston keruuta ja analyysiprosessia sekä viidennessä luvussa paneudutaan tutkimusaineiston analyysiin asetettujen tutkimuskysymysten lähtökohdasta. Kuudennessa luvussa tehdään päätelmät saaduista tutkimustuloksista.

2. Tutkimuksen teoreettinen tausta ja aiemman tutkimuksen tarkastelu

2.1 Arkielämän tiedonhankinta

Arkielämä jakautuu suurimmalla osalla ihmisistä työhön ja työn ulkopuoliseen toimintaan. Arjen käsite määrittyy työn ja ulkopuolisten toimintojen kokonaisuudesta. Ihmisen arki koostuu työn ja vapaa-ajan vuorottelusta, jossa on nähtävissä tiettyä rutiininomaisuutta ja tuttuutta. Myös vapaa-ajan toiminta kuuluu osaksi arkea, koska sitä määrittävät sidonnaisuus sääntöihin ja tottumuksiin kuin muutakin arkielämää. (Savolainen 1993, 16–19.)

Myös arkielämän tiedonhankinta voidaan jakaa kahteen osaan: ammatilliseen ja ei-ammattilliseen tiedonhankintaan. Arkielämän ei-ammattillisesta tiedonhankinnasta käytetään myös termiä arkielämän tiedonhankinta. (Savolainen 1993, 20, 22.)

Savolainen (1993; 1995a) on käsitellyt arkielämän tiedonhankintaa elämäntavan ja elämäntavan käsitteiden avulla. Elämäntapa on siten ihmisten tekemien valintojen kautta muodostunut ”asioiden järjestys”. Kun yksilö laittaa nämä asiat tiettyyn järjestykseen ja pyrkii säilyttämään sen toiminnollaan, sitä voidaan kutsua elämäntavaksi. (Savolainen 1993 124; 1995a, 262–265.)

Kohdatessaan ongelmia elämässään ihminen koettaa ratkaista ne tavoilla, jotka ovat mielekkäitä elämäntavan näkökulmasta. Ongelmien ratkaiseminen edellyttää vaihtelevasti sekä tiedonhankintaa että tiedon käyttöä. Arkipäivän tiedonhankinta määrittyy yksilön intressien, arvojen ja asenteiden kautta. Useimmiten tiedonlähteet ja – kanavat priorisoituvat niiden tuttuuden ja aiemmissa tiedonkäyttötilanteissa havaitun tehokkuuden mukaan. Aktiiviseen tiedonhankintaan vaikuttaa siis se kuinka lähellä se on yksilön arkisia toimintoja ja ajattelun ydinaluetta, ja kuinka kiinnostavaksi yksilö sen kokee. (Savolainen 1993, 124–125; 1995a, 266–267.)

Elämäntapa ja elämäntapa määrittävät toisiaan. Molempien perusedellytyksiä kuvaavia tekijöitä ovat yksilön arvot ja hänen elämäntavansa. Niin ikään merkittävänä tekijänä voidaan pitää yksilön aineellista, sosiaalista ja henkistä pääomaa, jotka vaikuttavat myös tiedonhankinnan mahdollisuuksiin. Kun kohdataan jokin ongelmatilanne, tiedonhankinta keskittyy tämän ongelman ratkaisemiseksi muiden asioiden jäädessä toissijaiseksi. Lisäksi ongelman akuuttisuus ja yksilön arvot ja normit vaikuttavat siihen, millaisia ongelmanratkaisutapoja käytetään. (Savolainen 1993, 128–131.)

2.2 Orientoivan ja praktisen tiedon hankinnan keskeiset ominaisuudet

Elämäntapa on suureksi osaksi arkielämän pragmaattista ongelmanratkaisutoimintaa. Kun yksilö hankkii tietoa jokapäiväisen huolenpidon onnistumiseksi, on kyse orientoivasta tiedon hankinnasta. Jotta asiat pysyisivät yksilön kannalta mielekkäissä järjestyksessä, on hänen jatkuvasti tarkkailtava tapahtumia toimintaympäristössään. Orientoiva tiedon hankinta voi olla tiedon mekaanista vastaanottamista sitä mukaa kuin sitä eri lähteistä tai kanavista välittyy. Toisaalta harrastuksiin liittyvät tapahtumat tai jokin mielenkiintoinen uutinen lisäävät tiedonhankinnan

suunnitelmallisuutta ja lisäävät dynaamisuutta orientoivaan tiedon hankintaan. Jos pelkällä orientoivan tiedon vastaanottamisella ei voida pitää asioita mielekkäässä järjestyksessä, tilanteen ratkaiseminen vaatii silloin ongelmaan kohdentuvan praktisen tiedon hankintaan. Orientoivan ja praktisen tiedon hankinnan välillä ei siis välttämättä ole mitään selkeää rajaa. (Savolainen 1995b 18–19.)

Orientoivan tiedon hankinnassa on kyse päivittäisen toimintaympäristön rutiininomaisesta tottumuksesta, esimerkiksi päivän lehden lukeminen ennen töihin lähtöä. Praktinen tiedonhankinta liittyy yksittäisten ongelmien ratkaisemiseen. Kun jokin uhkaa elämäntavan jatkuvuutta ja horjuttaa asioiden järjestystä, tämä johtaa tarpeeseen ratkaista ongelmatapaus. (Savolainen 1995b, 19–20.) Praktisen tiedonhankintaan voi liittyä myös jonkin työ- tai koulutehtävän suorittaminen. Vastaavasti on olemassa myös orientoivan ja praktisen tiedontarpeen käsitteet. Ensin mainitussa pyritään pysymään ajan tasalla toimintaympäristön muutoksia seuraamalla. Praktisen tiedon tarpeeseen liittyvät vaatimukset, jotka kontekstoituvat jonkin ongelma ratkaisemiseen tai koulu- tai työtehtävän menestyksekkääseen suorittamiseen. (Savolainen 1995b, 78, 81.) Tässä tutkimuksessa keskitytään enemmän praktisen tiedon hankintaan.

Elämäntapa tai elämänhallinta ei kuitenkaan kerro kuinka yksilön tiedonhankinnanprosessi etenee tietyissä tilanteissa. Elämäntapa viittaa vain näiden prosessien realisoitumisen tiettyihin valintoihin, joita yksilö on pitänyt tähän saakka itsestään selvyytenä, ja jotka vaikuttavat myös tuleviin valintoihin. Myöskään elämänhallinnan tyyli ei paljasta täysin sitä kuinka yksilö hankkii tietoa arkisissa ongelmatilanteissa. Se kertoo vain yksilön taipumusta menetellä tietyllä tavalla arkielämän ongelmien ratkaisemiseksi. (Savolainen 1993, 128–131; Savolainen 1995a, 267.)

2.3 Internetin keskusteluryhmät

Keskusteluryhmät voidaan karkeasti jakaa reaaliaikaisiin (synkronisiin) ja eriaikaisiin (asynkronisiin) ryhmiin. Esimerkkinä reaaliaikaisesta keskusteluryhmistä ovat IRC (Internet Relay Chat) tai chat-sovellukset, joissa keskusteluihin osallistutaan tai niihin reagoidaan sitä mukaa kuin niitä tulee. Eriaikaisiin ryhmiin kuuluvat sähköpostilistat ja keskustelupalstat. Asynkronisissa keskusteluryhmissä jäsenet kommunikoivat keskenään tarvitsematta olla paikalla samanaikaisesti. Keskustelu on hitaampaa ja aikajänne pidempi, sillä ihmiset saattavat asua eri aikavyöhykkeillä mutta voivat silti pitää keskustelua yllä ja vaihtaa mielipiteitä. (Arpo 2005, 20; Barnes 2003, 35–36; Kollock & Smith 1999, 5-6.)

Savolainen (1999) on selvittänyt millaisia kokemuksia ihmiset ovat saaneet Internetin keskusteluryhmistä, mitkä tekijät saivat ryhtymään keskusteluryhmien käyttäjiksi ja mihin tarkoituksiin näitä verkkopalveluja hyödynnetään. Osallistuminen keskusteluryhmiin tapahtuu viestejä lähettämällä, jolloin kyse on aktiivisesta ja näkyvästä osallistumisesta tai passiivisesti ja näkymättömästi eli muiden lähettämien viestien lukemista. Yhtenä erona kasvotusten tapahtuviin kontakteihin on se, että verkkoyhteisössä voi kohdata hiljaisia ja tuntemattomia osallistujia. Näitä osallistujia voidaan kutsua myös sivustaseuraajiksi eli lurkkaajiksi. Tutkimuksessa selvisi, että keskustelufoorumit toimivat hyödyllisinä viestintäkanavina yhteydenpidolle sekä erilaisten asioiden harrastamiselle että myös tiedonhankinnalle. (Savolainen 1999, 12, 21.)

Myös Arpo (2005) on tutkinut internetin keskusteluryhmiä. Hänen lähtökohtanaan oli tarkastella kolmen internet-keskusteluryhmän kommunikaatiota tulkinnan näkökulmasta eli siitä miten keskusteluryhmäviestejä tulkitaan ja mitkä ovat niiden lähtökohdat. Käyttäjien määrän lisääntyessä pienestä suurempaan, kasvoi samalla myös keskusteluryhmien yhteiskunnallinen ja kulttuurinen merkitys. Yhtenäisestä pienestä asiantuntijoiden joukosta muodostui siis epäyhteisempi ja laajempi käyttäjäkunta, joten keskusteluryhmäteknologia muuttui käyttäjäystävällisempään suuntaan web-ryhmien muodossa, ja yhteisistä tulkintakehysten neuvotteluista tuli keskusteluryhmien kommunikaation keskeinen piirre. Arpon tutkimusaineisto käsitti noin 3000 keskusteluryhmäviestiä kolmesta internet-keskusteluryhmästä. Sen avulla pystyttiin vastaamaan millaisista aiheista ryhmissä oli tietyllä aikavälillä keskusteltu, sekä siihen kuinka kirjoittajat olivat paikantaneet itsensä suhteessa toisiin keskustelijoihin ja keskusteluaiheisiin. Keskusteluryhmien viesteille oli ominaista se, että keskustelijat käyttivät tiettyjä tilannekohtaisia tulkintoja rajatakseen keskusteluryhmää yhteisönä ja tilana. (Arpo 2005, 290–291.)

Viestien analyysi paljasti myös sen, että henkilökohtaisella kokemuksella ja oikeudella esittää se muille, oli keskeinen rooli keskusteluryhmäkommunikaatiossa. Se tarkoitti sitä että, henkilökohtaisten tarpeiden ja elämäkokemuksen esittäminen julkisesti oli mahdollista ilman että sitä täytyi hävetä itsekään ja, että henkilöllä oli siis vapaus olla vuorovaikutuksessa haluamiensa ihmisten kanssa nopean palautteen muodossa. Kirjoittaja itse siis päätti, kiinnostivatko hänen kokemuksensa keskusteluryhmässä ja oli vapaa päättämään kenen kanssa halusi olla vuorovaikutuksessa tai solmia sosiaalisia suhteita. Julkisille viestintävälineille on ominaista yhteiskunnallisten keskustelujen ja puheenvuorojen liiallinen yhdenmukaistuminen ja samankaltaisuus. Internetin keskusteluryhmät ovat ajan kuluessa kehittyneet yhdeksi viestintävälineeksi niiden joukkoon, joten niiden tuomat persoonalliset ja henkilökohtaiset

kokemukset ja viestit pystyvät murtamaan perinteisiä viestintärakenteita kommunikaatioyhteiskunnassa. (Arpo 2005, 295–296.)

Keskustelusovellusten parissa muodostuvat verkkoyhteisöt syntyvät jaettujen kiinnostusten kohteiden kautta, ei niinkään jaetun asuinpaikan takia. Verkkoyhteisölle luo perustan se, kun ihmiset kerääntyvät yhteen keskustelemaan yhteistä mielenkiintoa herättävistä aiheista tai heitä yhdistävistä asioista. Keskusteluryhmien kokoontumiset Internetissä eroavat tosielämän kokoontumisista kolmella eri tavalla. Ensinnäkin fyysisellä sijainnilla ei ole vaikutusta osallistumiseen. Toiseksi osallistujat pysyvät näkymättömissä toisilleen, ja kolmanneksi keskusteluryhmien kokoontumisiin osallistumisen logistiset kulut ja sosiaaliset esteet ovat minimaaliset. Keskusteluryhmät mahdollistavat lisäksi sellaisten yhteishyödykkeiden säilyttämisen ja luomisen, jotka muutoin tulisivat liian kalliiksi. (Kollock & Smith 1996, 119; Sproull & Faraj 1995, 66–67.)

Verkkoyhteisön jäsenille on ominaista se, että tietoa tai tukea jaetaan tuntemattomillekin ihmisille. Kun identifikaatio on vaikeaa, ja henkilön asemaa tai persoonaa ei tunneta, se rohkaisee ihmisiä ottamaan yhteyttä verkossa. Apua uskalletaan hakea herkkäluontoisemmankin ongelman ratkaisemiseksi ilman pelkoa siitä, että henkilö tunnistettaisiin. (Wellman & Gulia 1999, 175–176.)

Granovetterin (1973) mukaan ihmisten välisen siteen vahvuus riippuu suhteeseen käytetystä ajan määrästä, emotionaalisesta voimakkuudesta sekä suhteen vastavuoroisuudesta ja intimitetistä. (Granovetter 1973, 1361). Vahvoille siteille perustuvissa suhteissa henkilöt tapaavat toisiaan usein ja säännöllisesti ja heidän suhteensa on tunneperäinen ja intiimi. Heikkojen siteiden yhdistämät ihmiset tapaavat toisiaan harvoin ja epäsäännöllisesti, niin ikään heidän suhteensa rakentuu neutraaliin maaperään. Vahvoihin siteisiin pohjautuvissa suhteissa henkilöt ovat todennäköisesti sosiaalisesti samankaltaisia ja liikkueissa samoissa piireissä, heillä on mahdollista saada samaa informaatiota. Näin ollen uutta informaatiota on mahdollista saada heikkojen siteiden kautta, koska niihin liittyvät yksilöt kuuluvat monipuolisempiin sosiaalisiin ryhmiin. (Granovetter 1973, 1371, 1376; Wellman & Gulia 1999, 184.)

2.3.1 Informaatiokäyttäytyminen keskusteluryhmissä

Burnettin (2000) tutkimuksen mukaan sosiaalisen vuorovaikutuksen ja informaation vaihto yhdistyy virtuaaliyhteisössä. Sosiaalisia aktiviteetteja käytetään tiedon vaihtoon mutta myös tiedon jakaminen sinällään on sosiaalista toimintaa. Hänen typologiassaan yhteisöä vahvistavat käyttäytymistavat jaetaan käyttäytymistapoihin, jotka eivät erityisemmin liittyneet tietoon, ja jotka assosioituvat suoraan tiedonhankintaan ja tiedon jakoon muille jäsenille yhteisössä. Tiedon jakaminen ja hankinta ovat merkittävämpiä tekijöitä tietoon suoraan liittyvissä käyttäytymistavoissa. Tietoon liittymättömiin käyttäytymistapoihin kuuluvat esimerkiksi pelit, leikinlaskeminen tai henkinen tukeminen. Yhteisöihin liitytään, koska niissä tapaa samanhenkisiä ihmisiä, ja joissa on mahdollista saada ja jakaa tietoa, joka kiinnosti itseä. (Burnett, G.2000. Information exchange in virtual communities: a typology. [www-dokumentti]. <<http://informationr.net/ir/5-4/paper82.html>>.)

Käyttäytymistavoista osa on passiivisia mutta aktiivisten käyttäytymistapojen avulla yhteisöstä saattaa kehittyä dynaaminen tiedonjakamisympäristö. Passiivisilla käyttäytymistavoilla tarkoitetaan sitä, jos henkilö löytää tiedon sattumalta oikeaan aikaan. Tietosuuntautuneet käyttäytymistavat voi jakaa kolmeen osaan. Ensiksi mainituilla tiedotteilla tarkoitetaan sitä, että joku yhteisöstä informoi muita jostain mahdollisesti kiinnostavasta asiasta. Toinen keino on saada tietoa jostakin. Tämä tapa jaetaan vielä kolmeen osaan: ensiksi yhteisön muiden jäsenten tekemät tiedustelut, mikä tarkoittaa sitä, että yhteisön jäsenillä on samanlainen tiedontarve mutta yksi muodostaa siitä kysymyksen. Toinen tapa on se, jolloin yhteisön ulkopuolelta hankitaan tieto. Kolmantena tapana mainitaan suoraan yhteisölle suunnatut tiedustelut, jossa yhteisölle esitetyt tiedustelut esitetään kysymyksen muodossa. Se kertoo siitä, että kysyjät pitävät yhteisöä itselleen soveltuvana keskustelufoorumina ja tietävät tai ainakin olettavat saavansa päteviä vastauksia. (Burnett, G.2000. Information exchange in virtual communities: a typology. [www-dokumentti]. <<http://informationr.net/ir/5-4/paper82.html>>.)

Savolaisen (2001) empiirisen tutkimuksen kohteena oli kuluttajatietolähtöinen uutisryhmä, jonka kuluttajatietoa ryhmässä etsittiin ja jaettiin. Artikkelitarkastelee siis uutisryhmien mahdollisuuksia ja ongelmia ei-ammattillisen tiedonhankinnan kanavana. Keskusteluryhmän viesteistä 60 prosenttia olivat kommentteja tai mielipiteitä aiempaan viestiin. Merkittävä osa lähetetyistä viesteistä koski tiedontarpeita ja tiedonhankintaa. Viestiketjuista 55 prosenttia oli suoraa eli eksplisiittistä tiedonhankintaa. Jos viestissä oli yksi tai useampi kysymys, se tulkittiin tiedon tarpeeksi. Viesteistä

23,7 prosenttia sisälsi vastauksia tiedonhankintaan. Vastaukset perustuivat lähinnä omaan kokemukseen ja sitä kautta virallisiin ja epävirallisiin lähteisiin. Mutta myös asiantuntijoihin viitattiin runsaasti. Kummallista oli kuitenkin se, että tiedonhakijat eivät antaneet palautetta siitä kuinka relevantteja neuvot olivat tai auttoivatko ne ratkaisemaan ongelman, koska keskusteluryhmien vahvuus on sen vuorovaikutteisuus. Interaktiivisilla viesteillä saattaisi hyödyttää muitakin, joilla on samankaltaisia ongelmia. (Savolainen 2001, 68–69, 78–79, 81–83, 86–87.)

Constantin, Sproullin ja Kieslerin (1996) tekemässä tutkimuksessa, kohteena olivat toisilleen tuntemattomat työntekijät, joiden teknistä tiedon vaihtoa selvitettiin organisaation tietoverkossa. Tutkimuksessa selvisi, että informaation hankkijat ratkoivat tiedonhankkijoiden informaatio-ongelmia ja jakoivat hyödyllisiä neuvoja, huolimatta siitä että heillä ei ollut henkilökohtaista suhdetta tiedonhankkijoihin. Tietoverkkojen välityksellä on helpompaa ja halvempaa kysyä neuvoa kaukaiselta tuttavalta mutta myös täysin vieraaltakin ihmiseltä ilman että paljastaa identiteettiään. Suhteiden monipuolisuus, ja millaisia resursseja informaation hankkijoiden oli mahdollista saada, vaikuttivat ongelman ratkaisemiseen. Suhteiden määrällä ei tutkimuksen mukaan ollut positiivista vaikutusta. (Constant, Sproull & Kiesler 1996, 119, 129–131.) Tiedonhankinnan kannalta voidaan siis olettaa, että tärkeämpää on se, millaisia henkilöitä tuntee, kuin se kuinka monta tuntee (Wellman & Gulia 1999, 41). Verkko yhteisössä jaetun tiedon arvo voi moninkertaistua, jolloin se hyödyttää kysymyksen esittäjän lisäksi montaa muuta ihmistä, jotka käyttävät tai levittävät tietoa eteenpäin. (Kollock & Smith 1999, 19).

2.3.2 Tiedonhankinta keskusteluryhmissä

Aiemmassa alaluvussa mainitussa Reijo Savolainen (1999) tutki Internetin keskusteluryhmien tiedonhankintaa vuonna 1997 tehdyn 23 teemahaastattelun kautta. Keskusteluryhmien aloittamisen motiiveiksi mainittiin uusien asioiden oppiminen, pääseminen selville muiden mielipiteistä, palautteen saaminen omista ajatuksista sekä mahdollisuus tutustua samoista asioista kiinnostuneisiin ihmisiin. Tiedonhankinnan monipuolistaminen ja tehostaminen mainittiin vain parissa haastattelussa, ja nekin tulivat esille puhuttaessa työhön liittyvän tiedon saannista. (Savolainen 1999, 12–16.)

Tutkimuksessa selvisi, että keskusteluryhmiä voitiin hyödyntää tiedollisiin, viestinnällisiin sekä viihteellisiin tarkoituksiin. Viihdekäyttö yhdistettiin useimmiten IRC-kanaviin. Keskusteluryhmiä käytettiin myös tiedonhankintaan, jolloin käytettiin nimenomaan henkilölähteitä.

Keskusteluryhmään lähetetyt viestit saattoivat tavoittaa laajankin yleisön aika- ja paikkarajoista välittämättä. Erityistä oli myös se, että toiminta perustui vastavuoroisuuteen ja tiedot ovat ilmaisia. (Savolainen 1999, 14, 17–18.)

Keskusteluryhmien käyttöön löytyi Haasion (2006) lisensiaatintutkimuksessa kaksi syytä: mielenkiintoon tai harrastukseen kohdistuva tietoinen tiedonhankinta ongelmatilanteessa sekä jonkin itseä kiinnostavan aihealueen seuraaminen keskusteluryhmässä ilman siihen liittyvää konkreettista tiedontarvetilannetta. Tutkimuksessa ilmeni se seikka, että keskusteluryhmiä ei hyödynnetty pelkästään viihdetarkoitukseen vaan niiden käyttöön liittyi useimmiten jonkinlainen tiedontarvetilanne. (Haasio 2006, 105.)

Marianne Wikgren (2003) käsitteli artikkelissaan keskusteluryhmien viittauskäytäntöjä ja terveyteen liittyvän tiedon hankintaa ja jakamista keskusteluryhmissä. Aineistoon oli koottu 30 eri terveysaiheisen keskusteluryhmän viestiketjua, joissa oli vähintään yksi viittaus. Tutkimuksessa tarkasteltiin sitä, mitä lähteitä ryhmissä käytetään ja millä tavoin tietoa arvioidaan sekä millä tavoin siitä keskustellaan. Lisäksi tutkittiin sitä kuinka Internetin keskusteluryhmät toimivat terveysaiheisen tiedon hankinnan lähteinä. (Wikgren 2003, 225–228).

Wikgrenin (2003) tutkimuksessa selvisi, että lähteisiin viitattiin runsaasti ja niistä yli 80 prosenttia oli www-lähteitä. Lisäksi lähes 60 prosenttia viittauksista kohdistui tieteellisiin lähteisiin. Saatuun tietoon ja lähteisiin suhtauduttiin keskusteluryhmissä hyvin mutta useimmiten tiedon todenperäisyydestä vaadittiin lisätodisteita tai viitattu lähde sai osakseen ankaraa kritiikkiä. Erikoista oli, että keskustelijoiden maine vaikutti paljon siihen, miten heidän jakamaansa tietoon suhtauduttiin. Jos keskustelija tunnettiin epäluotettavan tiedon levittäjänä, tunnettujakaan tieteellisiä julkaisuja ei hyväksytty enää tiedonlähteeksi. (Wikgren 2003, 237–238.)

Wikgrenin (2003) tutkimat keskusteluryhmissä osallistujat olivat aktiivisia keskustelijoita, ja he jakoivat innokkaasti tietämystään toisensa kanssa. Tiedon levittämisessä turvauduttiin jopa kopiomaan viesteihin artikkeleita, jotka eivät olleet helposti saatavilla. Lisäksi monet keskustelijoista tunsivat toisensa aiemmista keskusteluista, joten heitä voitiin pitää aktiivisina virtuaalisten yhteisöjen jäseninä. (Wikgren 2003, 237–238.)

Savolaisen (2008) tekemissä kyselytutkimuksissa 1996 ja 1997 selvisi, että orientoivan tiedon haku Internetistä oli tavanomaisempaa kuin tiedonhaku jonkin erityisen ongelman ratkaisemiseksi.

Useimmiten orientoivaa tietoa haettiin Internetin elektronisilta uutissivustoilta mutta joskus myös muualta, jos sieltä olisi sattunut löytymään jotain relevanttia lähdettä. Kuitenkin sanomalehdet miellettiin paremmiksi kuin elektroniset uutissivustot, jotka lähinnä täydensivät niitä.(Savolainen 2008, 86.) Lisäksi sanomalehden lukemista kahvikupillisen ääressä pidettiin olennaisena hetkenä jokaisena aamuna. Vuosina 2001–2002 tehdyssä tutkimuksessa Reijo Savolainen ja Jarkko Kari tutkivat Internetin roolia arkipäivän tiedonhankinnassa itsensä kehittämässä keskittyen kouluprojekteihin. Tutkimuksen päätarkoitus oli selvittää Internetin asema tiedonlähteenä verrattuna kirjastoihin, sanomalehtiin, televisioon tai muihin tiedonlähteisiin. Myös tämä tutkimus osoitti, ettei Internet ollut korvannut perinteisiä tiedonkanavia.(Savolainen 2008, 87.)

Savolaisen (2008) tutkimuksessa haastateltiin ympäristöaktivisteja ja työttömiä vuosien 2005 ja 2006 välisenä aikana, jossa keskityttiin heidän tiedonhankintatapoihinsa siitä, kuinka he säätelivät jokapäiväistä elämäänsä ja hakivat tietoa ratkaistakseen jonkun tietyn ongelman. Ympäristöaktivistit käyttivät aktiivisemmin omia keskustelufoorumeita tiedonjakamiseen, kun työttömät käyttivät mieluummin vahvoja siteitä eli ystäviä ja tuttuja. Kokemus ja tietyn erityisalan tuntemus oli yksi ihmislähteiden vahvoista puolista. Heidän puoleensa saatettiin kääntyä tarvittaessa apua esimerkiksi tietoteknisen ongelman ratkaisemisessa. Molemmissa ryhmissä tiedon jakaminen perustui epäitsekäisiin motiiveihin. Esimerkiksi työttömien ryhmässä tiedonjakaminen tuntemattomillekin ihmisille koetettiin mielekkääksi, koska siinä saattoi auttaa muita jotka olivat samassa tilanteessa. Ympäristöaktivistit jakoivat tietoa yleisen kiinnostuksen, yhteisen edun sekä tavoitteen saavuttamiseksi että ongelman ratkaisemiseksi, ja siksi tietoa välittyi kansalaisjärjestöissä postituslistojen välityksellä tuntemattomillekin. (Savolainen 2008, 190–193.)

Tutkimuksen tulos osoitti, että useimmat tapauksista hakivat tietoa ensisijaisesti Internetistä tai ihmislähteistä yrittäessään ratkaista jotakin ongelmaa. Jos ongelma ei ratkennut, turvauduttiin perinteisiin lähteisiin kuten painettuihin julkaisuihin tai ottamalla yhteys järjestöön tai tahoon. Jos kyse oli esimerkiksi terveyteen liittyvästä tai muusta akuutista ongelmasta, otettiin suoraan yhteys lääkäriin. Muutoin luotettiin Internetin antamiin tietoihin mahdollisesta terveysongelmasta. Molemmat ryhmät olivat tietoisia siitä, että Internetistä löytyi paljon tiedonkäyttöön sopimatonta materiaalia, josta saattoi olla hankalaa erottaa relevantein tieto. Ympäristöaktivistit pitivät tiedonlähdettä ainakin silloin luotettavana, jos tiedon välittäjä tunnettiin. Myös omien yhteisöjen julkaisemaa materiaalia pidettiin uskottavampana kuin sanomalehtiä, koska ne eivät välttämättä kertoneet koko totuutta. Työttömät pitivät taas televisiota ja uutisjulkaisuja luotettavimpana medialähteenä. (Savolainen 2008, 134, 141, 162–164.)

Yleisesti ottaen tiedon jakaminen oli molemminpuolista; sitä jaettiin mutta sitä otettiin myös vastaan. Niin ikään tiedon jakaminen ei ollut vain kahden ihmisen välinen tapahtuma, vaan tietoa siirtyi yhdeltä monelle. Tietoa jaettiin mielellään myös tietoa tarvitseville ihmisille, joilla ei ollut pääsyä tietyille tiedonlähteille. Tiedonjakamista saatettiin pitää myös eräänlaisena vastapalveluksena toiselle; tietoa saatiin ja vastaavasti omaa tietämystään jaettiin toisille. Tosin tiedon riittävydestä tai tarpeellisuudesta suuntaan tai toiseen ei aina voinut olla varma. Molempien ryhmien mielestä tiedon jakaminen tai vastaanottaminen eivät aina olleet tasapainossa, sillä yleensä tilanteissa, joissa oltiin kasvotusten, toista kuunneltiin ennemminkin kuin osallistuttiin keskusteluun. (Savolainen 2008, 192–196.)

Mira Rissanen (2008) käsitteli Pro gradussaan Internetin keskusteluryhmien käyttöä ja merkitystä harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa. Keskusteluryhmäesimerkeiksi oli valittu DVD-elokuvaan keskittyvä sekä kissa-aiheista kiinnostunut keskusteluryhmä. Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää mitä syitä keskusteluryhmien käyttöön voidaan tunnistaa harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa ja millainen asema ja merkitys niillä oli. Tutkimus toteutettiin haastattelemalla kahden suomalaisen harrastuksiin liittyvän keskusteluryhmän käyttäjiä web-pohjaisella kyselyllä.

Rissanen (2008) työssä yleisimmäksi syyksi molempien keskusteluryhmien käyttöön oli kiinnostus keskusteluryhmien aihepiireihin. Kissoihin keskittyvän ryhmän toiseksi yleisin syy oli praktinen tiedonhankinta. DVD-elokuvaan keskittyvän ryhmällä se oli orientoiva tiedonhaku. Molemmissa keskusteluryhmissä luotettiin levitettyyn tietoon paljon. DVD-elokuvaan keskittyvässä ryhmässä vastaajista kaikki ja kissa-aiheisen keskusteluryhmästä 86 prosenttia piti tätä tietoa erittäin tai melko luotettavana.

Heidi Häivälä (2004) Pro gradun aiheena oli Bee Gees-fanien tiedonhankinta. Tutkimuksessa keskityttiin fanien tiedonhankintaan Internetin keskusteluryhmissä. Häivälä toteutti tutkimuksensa keräämällä ja analysoimalla kahteen eri Bee Gees-fanien suosimaan keskustelupalstaan lähetettyä 437 viestiä. Lisäksi hän haastatteli sähköpostin kautta 13 Bee Gees-fania saadakseen lisätietoa siitä, miten fanit kokevat keskusteluryhmien käytön.

Tutkimuksessa selvisi, että Bee Gees-fanien keskustelupalstoilla tiedonhankinta on pienemmässä roolissa kuin mielipiteiden vaihtaminen, keskustelu tai informointi. Keskustelijat vastasivat kysymyksiin niin hyvin kuin mahdollista, ja olivat myös aktiivisia tiedonhankkijoita. Fanit jakoivat

mielellään tietämystään, koska se saattoi auttaa muita tiedontarpeessa olevia faneja. Tiedonlähteistä merkittävimmät olivat kirjat ja lehtiartikkelit mutta myös televisio, videot sekä DVD todettiin päteviksi lähteiksi. Ensisijaisimpana lähteenä fanit pitivät kuitenkin fanien antamaa omaa kokemusta, tietämystä sekä asiantuntijuutta.

Inkeri Tikkanen (2006) tutki Pro gradussaan kansalaisjärjestöaktiivien tiedontarvetta, tiedonhankintaa ja tiedonkäyttöä. Tutkimuskohteena olivat tamperelaiset Amnestyn ja Attacin jäsenet. Tutkimus toteutettiin haastattelemalla kymmentä ympäristöaktivistia. Tutkimuksessa kävi ilmi, että aktivistit tarvitsivat runsaasti taustatietoa toimiakseen järjestössään täysipainoisesti liittyen esimerkiksi oman vastualueen hoitamiseen. Tietoa haettiin myös oman mielenkiinnon sekä tulevaisuuden varalta. Haastateltujen mielestä tärkeimmät tiedonlähteiden ominaisuudet olivat niiden helppo tavoitettavuus ja käytettävyys, ja että tietoon saattoi luottaa. Attacin jäsenet hankkivat tietoa aktiivisemmin järjestönsä ulkopuolelta, kun taas Amnestyn aktivistit löysivät suurimman osan tiedostaan omasta järjestöstä. Ensisijaisiksi lähteiksi he mainitsivat Internetin ja henkilölähteet.

2.3.3 Tiedonhankintaan liittyvät ongelmatilanteet keskusteluryhmissä

Aiemmin käsitellyssä Savolaisen (2001) tutkimuksessa kerrottiin siitä kuinka tiedonhakijat eivät antaneet palautetta siitä kuinka oikeanlaisia neuvot olivat ja auttoivatko ne ongelmanratkaisussa. Lisäksi vapaa-aikaan liittyvissä uutisryhmissä annetut neuvot eivät olleet aina yhdenpitäviä. Myös tilanteessa, jossa kysyjä sai ristiriitaista vastauksia, tiedon etsiminen saattoi jopa päättyä siihen tai vaihtua johonkin vaihtoehtoiseen tiedonlähteeseen esimerkiksi Internetin ulkopuolelta. Ongelmatilanteita saattaa tulla myös silloin, jos kysymyksiin ei saatu vastauksia tai ne eivät olleet täydellisiä. Tässäkin tapauksessa kysyjä hakeutui muille tiedonlähteille saadakseen perusteellisempaa tietoa. (Savolainen 2001, 84–86.)

Laura J. Gurak (1999) tutki kahteen käyttäjien yksityisyyttä uhkaavan tuotteen protestointiin liittyvien keskusteluryhmien retoriikkaa. Tutkimuksessa selvisi, että Internet tekee mahdolliseksi samanhenkisten ihmisten kokoontumisen riippumatta ajasta ja paikasta. Samalla se tekee kuitenkin mahdolliseksi myös ahdasmielisyyden ja epäluotettavan tiedon levittämisen verkkoyhteisönsä luottavien jäsenten välityksellä, selkeistäkin asiavirheistä huolimatta. (Gurak 1999, 244.)

Verkkoyhteisön jäsenet uskovat tiettyihin arvoihin vetoaviin viesteihin ja jatkavat viestien levittämistä. Näin ne saattavat levitä laajallekin, kun niiden sisältöä ei arvioida kriittisesti. Gurakin

(1999)esittämät esimerkit osoittivat sen, että koska viestejä oli helppo muokata, ja ne levisivät nopeasti eri keskusteluryhmiin, se lisäsi myös virheellisen tiedon määrää. Tämä johtui siitä, että viesteihin lisättiin jokaisella uusintalähetyksellä uutta informaatiota. (Gurak 1999, 255.)

Epäluotettavan tai ristiriitaisen tiedon lisäksi hankalia tilanteita tiedonhankinnassa tuovat myös itse keskusteluryhmän jäsenet, koska keskusteluihin osallistujilla ei ole tarkkaa käsitystä toisistaan ja toistensa resursseista. Kaikille avointen ja aihepiiriltään laajojen ryhmien käyttäjillä saattaa olla vain tuntuma siitä, millaisia ihmisiä ryhmässä toimii ja millaisen tiedontarpeen ryhmä voi tyydyttää. Mutta jos ryhmään pääseminen rajataan vain tietynlaisille yksilöille, tietoisuus ryhmän jäsenistä ja heidän resursseistaan täsmentyy ja lisääntyy. (Gaines, Chen & Shaw 1997, 996–997.)

Inkerin Tikkasen (2006) tutkielmassa, jossa käsiteltiin ympäristöaktivistien tiedonhankintaa, ongelmatilanteita toivat kielitaidon puute, epävarmuus tiedon oikeellisuudesta, ja ettei sitä vain yksinkertaisesti löytynyt. Mutta pääosin syyt olivat henkilökohtaisella tasolla. Tiedonhankintaa rajoittivat yleisimmin siis ajan puute ja laiskuus.

2.4 Yhteenvedo aiemmista tutkimuksista

Tämän tutkielman teoreettisena taustana on arkielämän tiedonhankinta, jonka alueelle ilmastonmuutoksesta huolestuneiden Facebook-käyttäjien tiedonhankinta lähinnä sijoittuu. Erityisesti Reijo Savolainen (1993; 1995 a+b) on tutkinut arkielämän tiedonhankintaa, joka voidaan jakaa kahteen osaan: ammatilliseen ja ei-ammattilliseen tiedonhankintaan, joista tämä tutkimus keskittyy jälkimmäisen eli arkielämän tiedonhankinnan piiriin.

Keskeistä tässä työssä on Internetin keskusteluryhmien tiedonhankinta. Esimerkiksi Arpon (2005) mukaan keskusteluryhmät voidaan jakaa reaaliaikaisiin eli synkronisiin ja eriaikaisiin eli asynkronisiin ryhmiin. Ensin mainitut voivat olla esimerkiksi chat-sovelluksia, joissa keskusteluihin osallistutaan sitä mukaan kuin viestejä lähetetään. Eriajaisiin ryhmiin kuuluvat keskustelupalstat sekä sähköpostilistat.

Internetin keskusteluryhmistä on tehty useita tutkimuksia. Esimerkiksi Arpo (2005) oli kiinnostunut siitä miten Internetin keskusteluryhmäviestejä tulkittiin, ja mitkä olivat niiden lähtökohdat. Henkilökohtaisella kokemuksella ja oikeudella esittää se muille, on Arpon (2005) tutkimuksen mukaan keskeinen rooli keskusteluryhmäkommunikaatiossa. Niin ikään

henkilökohtaisten asioiden esittäminen oli mahdollista ilman että sitä täytyi hävetä itsekkäänä. Wellmanin ja Gulian (1999) sekä Kollockin ja Smithin (1996) tutkimuksissakin selvisi, että verkkoyhteisön jäsenille on ominaista että tietoa jaetaan ja mielipiteitä vaihdetaan tuntemattomienkin ihmisten kanssa. Uuden informaation saaminen riippui kuitenkin Granovetterin (1973) mukaan siitä kuinka hyvin ihmiset tuntevat toisensa. Jos ihmiset tapaavat toisiaan usein, he ovat todennäköisesti myös sosiaalisesti samankaltaisia, ja uuden informaation saaminen on siten vähäistä.

Informaatiokäyttäytymistä ovat tutkineet muiden muassa Burnett (2000), Savolainen (2001) sekä Constant, Sproull ja Kiesler (1996). Heistä ensimmäinen tutki käyttäytymistapoja virtuaaliyhteisössä. Tiedon jakaminen ja hankinta ovat merkittävimpiä tekijöitä tietoon liittyvissä käyttäytymistavoissa, ja niistä osa on passiivisia. Tällöin henkilö löytää tiedon sattumalta oikeaan aikaan. Aktiivisten käyttäytymistapojen avulla yhteisöstä voi kehittyä dynaaminen tiedonjakamisympäristö.

Savolainen (2001) tutki kuluttajatietolähtöistä uutisryhmää, jossa kuluttajatietoa etsittiin ja jaettiin. Suurin osa viesteistä oli kommentteja tai mielipiteitä aiempiin viesteihin, ja ne koskivat tiedontarpeita ja tiedonhankintaa. Constant, Sproull ja Kiesler (1996) olivat kiinnostuneita teknisen tiedon vaihdosta toisilleen tuntemattomien työntekijöiden välillä organisaation tietoverkossa. Tutkimuksessa selvisi, että informaation hankkijat ratkoivat toisensa informaatio-ongelmia ja jakoivat hyödyllisiä neuvoja huolimatta siitä, että he eivät tunteneet toisiaan henkilökohtaisesti.

Useimmissa Internetin keskusteluryhmien tiedonhankintaan liittyvissä tutkimuksissa Internetiä pidettiin ensisijaisena tiedonlähteenä. Esimerkiksi Savolaisen (2008) ympäristöaktivisteihin ja työttömien tiedonhankintaan liittyvässä tutkimuksessa, Internet tai ihmislähteet olivat keskeisimpiä lähteitä ongelmatilannetta ratkaistaessa. Perinteisiin lähteisiin turvauduttiin, jos ongelmaa ei saatu selvitettyä. Tiedonhakukäytäntö oli muuttunut Savolaisen (2008) aiemmasta vuosina 1996 ja 1997 tekemistä kyselytutkimuksesta, jolloin orientoivan tiedon haku oli tavanomaisempaa Internetistä kuin praktisen tiedon hakeminen. Myös Wikrenin (2003) keskusteluryhmien viittauskäytäntöihin liittyvässä tutkimuksessa, 80 prosenttia oli www-lähteitä.

Tosin Reijo Savolaisen (2008) ja Jarkko Karin vuosina 2001-2002 tekemissä tutkimuksissa Internetin asemasta tiedonlähteenä muihin lähteisiin verrattuna, selvisi että Internet ei ollut korvannut perinteisiä tiedonkanavia. Kirjastoja, sanomalehtiä tai muita tiedonlähteitä arvostettiin

Internetiä enemmän. Myös Häivälän (2004) tutkielmassa Bee Gees-fanien tiedonhankinnasta, ensisijaisimmiksi tiedonlähteiksi nousivat fanien oma kokemus, tietämys ja asiantuntijuus.

Yleisimpiä ongelmatilanteita tiedonhankintatilanteissa useimpien tutkimuksien mukaan toivat epävarmuus tiedon oikeellisuudesta. Lisäksi Savolaisen (2001) mukaan ongelmia saattoivat aiheuttaa myös tilanteet, jos tiedonhakija ei saanut vastausta kysymykseensä tai ne eivät olleet täydellisiä. Tiedon etsiminen saattoi pahimmassa tapauksessa päättyä siihen. Ongelmatilanteita loivat Gainesin, Chenin ja Shawin (1997) mukaan myös itse keskusteluryhmän jäsenet, koska keskusteluihin osallistujilla ei ollut tarkkaa käsitystä toisistaan. Lisäksi kielitaidon ja ajan puute saattoi Tikkasen (2006) mukaan aiheuttaa ongelmia tiedonhankintatilanteessa.

2.5 Aiempia tutkimuksia Facebookista

Facebookista on tehty lähinnä englanninkielisiä käyttöoppaita. Esimerkkinä mainittakoon Dawe Awlin (2009) teos ”facebook me!”. Se kertoo aluksi Facebookin anatomiasta, mitä siellä voi tehdä sekä Facebookin toiminnoista tarkoilla esimerkeillään.

Facebookista on tehty myös kaksi gradututkimusta, joista ensin mainitussa Airi Lampinen (2008) tutki ryhmien merkitystä Facebookissa. Tutkimuksen kohteena olivat yksilölle tärkeiden ryhmien samanaikaisen läsnäolon vaikutukset ja se millaisia keinoja yksilö käytti tilanteesta selviämiseen. Tutkimukseen haastateltiin aluksi kymmentä lääketieteen opiskelijaa ja kymmentä suuren IT-yrityksen työntekijöitä. Heidän Facebook-profiilejaan havainnoitiin, jotta saatiin selville heidän ryhmä- ja verkostojäsenyydet. Tämän jälkeen ryhmät puolitettiin tiedon syventämiseksi. Sosiaaliset kategoriat jaettiin analyysissä eksplisiittisiin ja implisiittisiin ryhmiin. Ensimmäiset mainitut ovat Facebookissa perustettuja kaikille tarkoitettuja ryhmiä. Implisiittisillä tarkoitetaan ryhmäluokituksia, jotka olivat käyttäjälle todennäköisiä hänen omassa ystäväpiirissään. Tutkimuksessa selvisi, että käyttäjä joutui tilanteeseen, jossa hänelle tärkeitä ryhmiä oli läsnä samanaikaisesti. Tästä ei kuitenkaan koitunut juurikaan haittaa, koska käyttäjät hakivat selviytymiskeinoja tilanteesta selviytymiselle koko ajan. Lisäksi mahdollisia ongelmia yritettiin ehkäistä ennalta.

Piritta Pyykkösen (2008) perehtyi pro gradu-tutkielmassaan siihen, miten Facebook ja MySpace rakenteistavat yhteisöllisyyttä ja millaista yhteisöllisyyttä ne tarjoavat ja tuottavat. Aineistona

käytettiin Facebookin ja MySpacen etusivuja, tutkielmaan varten luotuja Facebookin ja MySpacen käyttäjäprofiileja sekä järjestelmän käyttäjälle osoittamia viestejä ja ohjeita.

Facebook ja MySpace tarjosivat käyttäjilleen samankaltaisia toimintoja kuten identiteetin rakentaminen ja todentaminen ystäväpiirin ja sen ympärillä tapahtuvien toimintojen seuraamisella ja valokuvien jakamisella. Mutta yksityiskohdissa oli eroavaisuuksia. Tutkimuksen keskeisenä tuloksena oli se, että Facebook näytti rakentavan luonnollisempaa ja toiminnallisempaa yhteisöllisyyttä, jossa käyttäjä sidottiin reaali maailmassa olevien suhteiden ylläpitoon. MySpace profiloitui enemmän yksilöiden tuottamien sisältöjen ja niiden seuraamiseen yleisönä. Facebook myös määrittää sivuston sisäisten ryhmien rakenteen ja vuorovaikutuksen tavat, mutta MySpacessa ei ole mitään rakenteellista järjestelmää, jolloin käyttäjät ja ryhmät sekoittuvat.

2.6 Mitä on ilmastonmuutos?

Maapallon ilmakehässä on niin kutsuttuja kasvihuonekaasuja, joiden aiheuttama kasvihuoneilmiö pitää planeettamme elämälle suotuisana. Muutoin keskilämpötila maapallolla olisi 18 celsiusastetta kylmempi. Tärkeimpiä ihmisen tuottamia kasvihuonekaasuja ovat hiilidioksidi (CO₂), metaani (CH₄) ja dityppioksidi (N₂O). Tällä hetkellä ilmakehässä on kasvihuonekaasuja enemmän kuin koskaan 650 000 vuoden aikana. Merkittävin päästöjen lähde on fossiilisten polttoaineiden eli öljyn, hiilen ja maakaasun käyttäminen energiantuotannossa ja liikenteessä. Kasvihuonekaasuja syntyy niin ikään maataloudessa, teollisuuden prosesseissa ja metsäpaloissa. Lämpöhistorian kymmenen kuuminta vuotta sijoittuu ajanjaksolle 1990-luvun jälkeen. (We can solve the climate crisis:n www-sivu. What is global warming? [www-dokumentti]. <<http://www.wecansolveit.org/content/pages/60/>>.)

Ilmastonmuutoksen seurauksena merenpinta nousee hukuttaen saarivaltioita ja alavia rannikkoseutuja. Sen arvioidaan pienentävän luonnon monimuotoisuutta, lisäävän tai voimistavan äärimmäisiä sääolosuhteita tuoden tulvia, pitkiä kuivuusjaksoja ja pyörremyrskyjä. Jään ja lumen määrä vähenee, ja trooppisia tautia levittävien hyönteisten levinneisyys laajenee. Ilmastonmuutos kiihdyttää myös otsonikatoa. Otsoni on myös kasvihuonekaasu ja siitä on hyötyä ylemmässä ilmakehässä noin 15–25 kilometrin korkeudessa, jossa se suodattaa auringonvalosta pois ultraviolettisäteilyä ja suojaaa eliöitä ihosyövältä. Mutta alailmakehässä se on myrkyllinen kaasu, josta on haittaa useimmille eliölajeille. Otsonikerroksen ohennuttua ultraviolettisäteilyä pääsee maapallon pinnalle, jolloin se tappaa planktonia ja aiheuttaa haittaa monen ekosysteemin kasveille.

Se puolestaan vähentää hiilen sitoutumista ja kiihdyttää ilmastonmuutosta. Ihmisen käyttämien fossiilisten polttoaineiden seurauksena alailmakehän otsonipitoisuus kasvaa ja lämmittää ilmastoa. (Ilmasto.org:n www-sivu. Kaikki ilmastonmuutoksesta. [www-dokumentti]. <<http://www.ilmasto.org/>>.)

2.6.1 Ilmaston lämpenemisen mahdolliset seuraukset mantereilla

Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) päätehtävänä on valmistella ilmastonmuutosta koskevia tieteellisiä selontekoja noin viiden vuoden välein. Niissä esitetään arvioita ilmastosta ja sen kehityssuunnista. Lisäksi niissä kerrotaan arvioituja ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja tutkimustuloksia menettelytavoista, jotka voisivat hillitä ilmastonmuutosta. IPCC eli *Intergovernmental Panel on Climate Change*, syntyi Maailman ilmatieteellisen järjestön (*World Meteorological Organization*) ja YK:n (*United Nations*) ympäristöohjelman perustamana vuonna 1988. (www.ymparisto.fi:n www-sivu. Hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli.[www-dokumentti].<<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=565&lan=fi#a0>>.) Viimeisin IPCC:n raportti on valmistunut vuonna 2007 ja seuraavaksi tarkastellaan ennakoituja alueellisia muutoksia vastaajien kotimantereiden näkökulmasta.

Afrikassa 75–250 miljoonaa ihmistä altistuu ilmastonmuutoksen pahentamalle vesivarojen niukkuudelle vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi maataloustuotanto ja ravinnon saatavuus vaikeutuvat monissa maissa, ja se lisää taas osaltaan aliravitsemusta. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.) Afrikasta oli kotoisin kaksi vastaajista.

Makean veden saatavuus vähenee ilmastonmuutoksesta johtuen vuoteen 2050 mennessä Keski-, Etelä-, Itä- ja Kaakkois-Aasiassa. Niin ikään väkirikkaita jokisuistoja uhkaavat mereltä tulevat tulvat jokitulvien ohella. Tulvat ja kuivuus aiheuttavat enemmän sairastavuutta ja kuolleisuuden ennakoitaan kasvavan ennen kaikkea edellä mainituissa osissa Aasiaa. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.)

Ilmastonmuutos tulee koettelemaan myös Australiaa ja Uutta Seelantia, jossa luonnon monimuotoisuuden ennakoitaan merkittävästi vähenevän vuoteen 2020 mennessä ennen kaikkea runsaslajisilla alueilla kuten Isolla Valliriutalla. Kuivuutta pahentavat metsäpalot. Lisäksi

merenpinnan nousu ja myrskyjen rannikkotulvat voimistuvat ja yleistyvät. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.) Oseania oli neljän vastaajan kotimaa.

Euroopan kohdalla ilmastonmuutoksen odotetaan voimistavan alueellisia eroja luonnonvaroissa ja niistä saatavan hyödyn jakautumisessa. Vesistöjen äkkitulvat ja rannikkotulvat yleistyvät sekä eroosio kiihtyy. Talvimatkailu vähenee lumipeitteen ohentuessa ja jäätiköiden vetäytyessä vuoristoissa. Korkealla päästöskenaariolla lajien häviäminen on paikoin jopa 60 prosentin luokkaa vuoteen 2080 mennessä. Helteet pahenevat Etelä-Euroopassa ja sen myötä vesivarat niukkenevat. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.)

Myös Latinalaisessa Amerikassa luonnon monimuotoisuus vähenee ja sukupuutto uhkaa monia lajeja. Yksi vastaaja oli kotoisin täältä. Pohjois-Amerikassa lämpeneminen uhkaa vuoristojen lumipeitteitä ja lisää tulvia, myös helteet yleistyvät ja pitenevät vuosisadan kuluessa. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.)

2.6.2 Keinoja ilmastonmuutoksen etenemisen hillitsemiseksi

IPCC:n raportissa (2007) olleiden tutkimustulosten mukaan sadeveden keruuta pitäisi laajentaa ja vedenkäyttöä ja kastelua tehostaa. Maataloudessa viljelyalueita tulisi uudelleensijoittaa, joka olisi eroosiotorjunnan ohella tärkeää maanhoidossa. Maaperän hiilivarastoja tulisi niin ikään kasvattaa viljely- ja laidunmenetelmiä kehittämällä sekä rajoittaa metaanipäästöjä riisinviljelyssä sekä karjataloudessa. Metsänhoidossa tulisi ottaa huomioon uudelleenmetsityskeinot.

Helteiden varalta tulisi toimintasuunnitelmia parantaa ja varmistaa turvallisen veden saatavuus ja sanitaation parantaminen. Liikenne on yksi pahimpia ilmastonmuutoksen aiheuttajia, joten siinä pitäisi ottaa huomioon uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen, mutta suosia enemmän julkisen liikenteen käyttöä ja kevytliikennettä autojen sijaan. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.)

Teollisuuden tuottaman lämmön ja sähkön talteenotto sekä materiaalien kierrätys ovat tärkeitä keinoja ilmastonmuutosta ehkäistäessä kasvihuonekaasujen päästöjen rajoittamisen ohella. Kaatopaikat tuottavat runsaasti metaanipäästöjä, joten jätehuoltoa olisi parannettava näiden metaanipäästöjen talteenotolla. Niin ikään tärkeää on jätteiden energiakäyttö sekä orgaanisen jätteen kompostointi, jätevesien käsittelyn, kierrätyksen ja jätteiden minimoinnin ohella. Investointien arvioidaan maksavan kokonaisuudessaan yli 20 biljoonaa (USD) nykyhetkestä vuoteen 2030 mennessä. (IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. [www-dokumentti]. <<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>>.) Kansainvälinen yhteistyö ja yhteiset säännöt ja toimenpiteet tuovat perustan tulevaisuuden hillintätyölle ilmastonmuutosta vastaan.

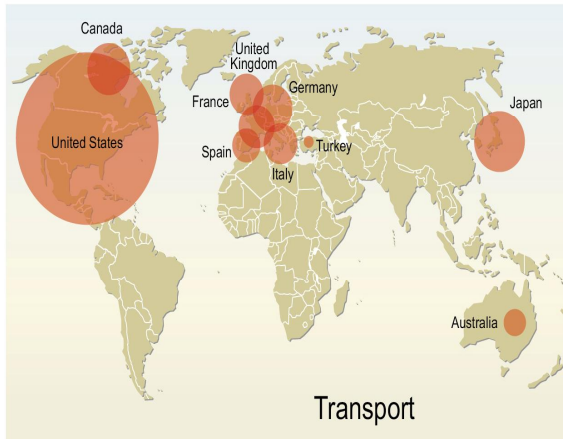
2.6.3 Kasvihuonekaasujen päästöjen nykyhetki

Seuraavaksi tarkastellaan Stop Global Warming-sovelluksen ilmastonmuutosta näkökulmasta sekä vastaajien kotimantereiden päästömääriä. Sovellus on Facebookissa toimivia jäsenmäärältään suurimpia sovelluksia kolmella miljoonalla jäsenellä, jonka tarkoituksena on saada ihmiset tietoiseksi ilmastonmuutoksesta ja liittymään siihen. Sovelluksesta kerrotaan tarkemmin jäljempänä luvussa kaksi.

Kartat havainnollistavat missä päin maailmaa liikenteen, teollisuusprosessien ja maatalouden aiheuttamat suurimmat kasvihuonekaasujen päästöt syntyvät. Pallojen kokoerot perustuvat YK:n ilmastosihteeristön ja Kansainvälisen energiajärjestön keräämiin tietoihin. Esimerkiksi Afrikan pallottomuus johtuu siitä, että sen köyhimmistä maista tulee hyvin vähän päästöjä verrattuna teollistuneisiin maihin kuten esimerkiksi Yhdysvaltoihin, joka oli monen vastaajan kotimaa. Lisäksi näillä mailla ei ole ollut varaa koota päästötietoja tällä hetkellä. Liikennekartassa Kiina ja Intia eivät olleet ilmoittaneet lainkaan liikennepäästöjensä määriä, josta johtuu niiden maiden pallottomuus. Pääosa päästötiedoista on vuodelta 2004. (Kick the Habit – A UN Guide to Climate Neutrality 2008. [www-dokumentti]. <<http://www.scribd.com/doc/15071121/Kick-the-Habit-Neutrally-A-UN-Guide-to-CCCC>>.)

Kuva 1. Vastaaajien kotimantereiden kasviuonepäästöjen määrästä kolmella sektorilla. (Kick the Habit – A UN Guide to Climate Neutrality 2008. [www-dokumentti]. <<http://www.scribd.com/doc/15071121/Kick-the-Habit-Neutrally-A-UN-Guide-to-CCCC>>.)

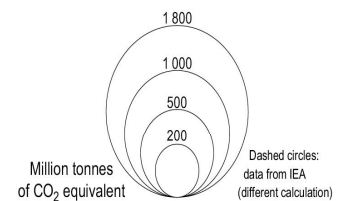
Greenhouse gas emissions for three sectors

The data comes from national reports to UNFCCC. For developing countries (i. e. non-Annex I countries), data is either old or missing. To better reflect the truth, we chose to overlap 2000 data from IEA (dashed circles). Please note that the calculation methods are different.

Data is for 2004, except * (1994) and dashed circles (2000).

Only emissions above 40 million tonnes of CO₂ equivalent are represented.

Sources: UNFCCC, 2007; International Energy Agency, 2004.

Kuten kuvassa 1 on esitetty, Yhdysvalloilla on liikennekartassa valtavin pallo. Tämä johtuu siitä, että heillä on autojen lisäksi runsaasti lentokoneita ja laivoja mutta vähän joukkoliikennettä. Autoja on paljon myös Japanissa, Australiassa ja Kanadassa sekä Euroopassa ennen kaikkea Saksassa, Ranskassa, Britanniassa ja Italiassa. Turkin kohdalla niiden määrä on kasvanut vaurastumisen myötä. (Kick the Habit – A UN Guide to Climate Neutrality 2008. [www-dokumentti]. <<http://www.scribd.com/doc/15071121/Kick-the-Habit-Neutrally-A-UN-Guide-to-CCCC>>.)

Maatalouskartta kertoo missä maassa käytetään paljon lannoitteita, ja missä on paljon riisinviljelyä ja karjankasvatusta. Jälkimmäiset tuottavat metaanipäästöjä, johtuen kotieläinten ruoansulatuksesta ja lantasaäiliöistä. Riisinviljely vaatii paljon vettä, ja koska maa on veden peitossa, tapahtuu

mätänemistä, josta syntyy metaania. Yhdysvalloissa harjoitetaan runsaasti tehomaataloutta ja siellä on myös paljon karjaa, mikä selittää suuren maatalouspallon heidän kohdallaan. Karjalaumojä näkyy myös Australian, Brasilian, Paraguayan sekä Argentiinan kohdalla. Australialaista lammasta ja brasilialaista pihvilihaa rahdataan eri puolille maailmaa. Teollisuusprosessikartan pallot kertovat missä maanosassa tavarat tuotetaan, ja suurimmat tavarantuottajamaat ovat Yhdysvallat ja Kiina. Saksa on eurooppalaisista maista suurimpia tavarantuottajia mutta Ukrainalla on sekä teräs-, että muuta raskasta metalliteollisuutta, jotka tuottavat suuret päästöt ilmakehään. (Kick the Habit – A UN Guide to Climate Neutrality 2008. [www-dokumentti]. <<http://www.scribd.com/doc/15071121/Kick-the-Habit-Neutrally-A-UN-Guide-to-CCCC>>.)

2.7 Sosiaaliset verkostosivustot ja Facebook

Tämän tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin Facebookin Stop Global Warming-sovellukseen liittyneiltä jäseniltä. Aluksi käsitteellistän hieman sosiaalisia verkostosivuja, Facebookia sekä Stop Global Warming-sovellusta.

2.7.1 Mitä ovat sosiaaliset verkostosivustot?

Facebook on yksi monista Internetissä toimivista yhteisöllisistä sovelluksista. Niiden tarkoituksena on toimia paikkana, jossa käyttäjä voi verkostoitua, pitää yhteyttä vanhoihin ystäviin tai saada uusia sekä luoda sosiaalisia kontakteja. Sovelluksilla on monia yhteisiä piirteitä kuten oman profiilisivun luominen, jossa voi näkyä lista ystäväistä joita käyttäjällä on järjestelmässä. Ne tarjoavat erilaisia tapoja ottaa yhteyttä muihin käyttäjiin kuten esimerkiksi laittamalla viestiä ystävän ”ilmoitustaululle” ja privaattisti ”postilaatikkoon”. (boyd, d. m., & Ellison, N. B. 2007. Social network sites: Definition, history, and scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication. [www-dokumentti].)

Näiden kaltaisilla sovelluksilla on yhteisiä nimityksiä kuten sosiaalinen verkostosivusto, vertaisverkosto tai nettiyhteisö. Boyd ja Ellison (2007) määrittelevät sosiaaliset verkostosivustot Internetissä toimiviksi sovelluksiksi, joilla on nämä kolme ominaisuutta: yksittäinen käyttäjä voi tehdä järjestelmän sisällä julkisen tai puolijulkisen profiilisivun, esittää listan muista käyttäjistä, joihin hänellä on yhteys sekä tarkastella ja liikkua pitkiä tätä listaa tai muiden järjestelmässä toimivien muodostamia listoja. Heidän mukaansa sivustojen ensisijaisin ominaisuus on se tapalla millä ne tuovat käyttäjän sosiaaliset verkostot näkyviksi, ei niinkään se, että ne tuovat mahdollisuuden luoda kontakteja tuntemattomiin.

Boydin ja Ellisonin (2007) edellä mainitsemien perusominaisuuksien näkökulmasta, sosiaaliset verkostosivut muistuttavat toisiaan. Lisäksi niillä on erilaisia vuorovaikutukseen liittyviä toimintoja, joten käyttäjät voivat ottaa yhteyttä toisiinsa monin eri tavoin. Sosiaaliset verkostosivut hyödyntävät aiempia verkkoviestimiä tai Web-ilmiöitä, jolloin ne muistuttavat henkilökohtaisia Websivuja profiilisivunsa osalta niin ikään sähköpostia, ilmoitustaulua tai pikaviestimiä varsinkin kaverilistan osalta sekä blogien osalta verkkopäiväkirjoja että tiedostojen jako- ja siirtopalveluja kuvien ja videolinkkien jakamisen osalta. Boydin ja Ellisonin (2007) mukaan sosiaalisten verkostosivustojen erot liittyvät lähinnä niiden tarjoamiin tapoihin ja käytäntöihin siitä kuinka yksilö voi hallita profiilinsa näkyvyyttä ja varjella yksityisyyttään.

2.7.2 Mikä on Facebook?

Facebook on kansainvälisesti erittäin tunnettu sosiaalinen verkostosivusto, joka perustettiin vuoden 2004 alussa Harvardissa, ja se oli alun perin tarkoitettu vain opiskelijoiden käyttöön. Myöhemmin se laajeni myös muiden yliopistojen käyttöön, mutta kaikilla jäsenillä täytyi olla yliopiston harvard.edu – sähköpostiosoite. Vuonna 2005 Facebook laajeni intiimistä ja yksityisestä yhteisöstä lukiossa opiskelevien sekä suuryritysten käyttöön kun lopulta se avattiin kaikille. (Boyd & Ellison, 2007.) Suomeen Facebook rantautui seuraavana vuonna. Tällä hetkellä Facebookissa on yli 200 miljoonaa aktiivista käyttäjää. (Facebookin [www-sivu. <http://www.facebook.com/press.php#/press/info.php?statistics>.](http://www.facebook.com/press.php#/press/info.php?statistics))

Facebook edellyttää rekisteröitymistä, jonka ehtona on käyttäjäsopimuksen hyväksyminen. Käyttäjällä on järjestelmässä rooli ja oikeudet ja samalla hän sitoutuu kunnioittamaan tekijänoikeussuojaa. Käyttäjä on siis vastuussa yksityisyydensuojastaan, koska hän on itse vastuussa siitä kenelle ja mitä haluaa itsestään käyttäjäprofiilissaan paljastaa.

Lampe, Ellison ja Steinfeld (2007) kuvailevat Facebookia sosiaalisena verkostosivustona, jossa käyttäjällä on mahdollisuus luoda suhteita muihin käyttäjiin järjestelmässä. Jokainen käyttäjä luo rekisteröitymisen jälkeen profiilisivun (kuva 2), jossa on käyttäjän nimi, henkilökohtaisia ja omavalintaisia tietoja itsestä (esimerkiksi sukupuoli, koulutus, työ, verkostot ja harrastukset) sekä mahdollinen kuva. Profiilisivun ilmoitustaululla (*Wall*) ja ”statuksessa” on mahdollisuus kertoa päivittäisistä tekemisistään ja ajatuksistaan muille. Niin ikään profiilisivulle voi oman mielenkiintonsa mukaan lisätä kirjainmerkit tai linkin haluamiinsa sovelluksiin (*Applications*) tai ryhmiin (*Groups*).

Kuva 2. Facebookin profiilisivu

The screenshot shows the Facebook profile of Ira Gee. The top navigation bar includes 'facebook', 'Home', 'Profile', 'Friends', 'Inbox', and user options 'Ira Gee', 'Settings', 'Log out', and a search bar. The profile header shows 'Ira Gee' and navigation tabs: 'Wall', 'Info', 'Photos', 'Helicopters', 'Causes', 'Notes', and a plus sign. A green arrow points to the 'Notes' tab with the text 'Kirjanmerkit sovelluksiin'. Below the header is a status update box with the text 'What's on your mind?' and 'Statuksen päivitys'. The main content area shows a post by Ira Gee titled '5 Things I Want To Learn by Ira', with a list of items: 'Flying as a human', 'parachute jump', 'learn a few more languages', 'Learn to Fly a Helicopter', and 'Learn to Mountain Climb'. The post has a comment from Lailah L. and a 'Write a comment...' box. Below this is another post by Ira Gee from June 28, 2011, with a comment from Jaana G. and a 'Write a comment...' box. The left sidebar contains 'Information' (Networks: Finland, Birthday: 28 September, Hometown: Helsinki, Finland) and 'Friends' (149 friends). A green arrow points to the 'Information' section with the text 'Verkostot ja henkilötiedot'. The right sidebar shows advertisements for 'frisbee-verkkokauppa', 'Oletko 34? Voita iPhone', and 'LAKE PLacid (Tammerfest weekend)'. The bottom status bar shows 'Kirjanmerkit sovelluksiin' and 'Chat (Offline)'.

Kuvassa on esimerkkinä käyttäjän oma profiilisivu. Jokaisella käyttäjällä mahdollisuus muokata Facebookin profiilisivua lisäämiensä sovellusten avulla. Käyttäjällä on mahdollista kontrolloida sitä, kenelle ja mitä haluaa itsestään paljastaa. Alkuperäisasetuksissa on oletusarvona se, että kaikki näkevät käyttäjän profiilin ja tiedot, ja juuri näitä asetuksia muokkaamalla käyttäjä vaikuttaa siihen minkälaista tietoa hän haluaa muiden näkevän. Lisäksi käyttäjällä on ”kotisivu” eli nk. Home (kuva 3), jossa näkyy muiden muassa ystävien päivittäisiä tekemisiä tai huomioita, joita he ovat halunneet muiden tietävän ja joita käyttäjä voi kommentoida. Sivulle ilmestyy myös käyttäjälle mahdollisesti lähetettyjä kutsuja (*Requests*). Kuva 3 havainnollistaa Facebookin perinteistä kotisivua.

Kuva 3. Esimerkki kotisivun perusnäkymä

The screenshot shows a Facebook home page. At the top, there is a navigation bar with 'facebook', 'Home', 'Profile', 'Friends', and 'Inbox'. On the right, it says 'Ira Gee', 'Settings', 'Log out', and a search bar. On the left, there is a sidebar with 'News Feed', 'Helsinki, Finland', 'chosen ones', 'Status Updates', 'Photos', 'Links', and 'More + Create'. The main content area shows a 'What's on your mind?' text box with a 'Share' button and a green 'Ilmoitustaulu' button. Below this are several posts from users like Liisa V***** and Mauri V*****. On the right, there are sections for 'Requests Kutsut', 'Suggestions', 'Sponsored', 'Connect with more friends', and 'Highlights'.

Kuvassa 3 on esitetty käyttäjän oma kotisivu esimerkkinä, oletusarvoisesti siinä näkyvät ystävien statuspäivitykset sekä erilaisia sovelluksia. Ystäväverkkoa voi laajentaa lähettämällä heille kutsuja, jotka hyväksymällä, heidän profiilikuvansa ilmestyvät käyttäjän profiilisivulle. Käyttäjä voi liittyä myös johonkin laajaan verkostoon, joita ovat esimerkiksi jonkun maan, yliopiston tai yrityksen verkostot. Muita toimintoja Facebookissa ovat myös ryhmiin liittyminen ja sovellusten lisääminen. Niihin voi liittyä itsenäisesti ilman välikäsiä (*join*) tai hyväksymällä ystävän kutsun (*accept*). Kutsun voi myös hylätä (*ignore*). Sovellukset voivat olla leikkimielisiä testejä, interaktiivisia pelejä, erilaisia sovelluksia josta voi lähettää kuvaviestin ystävälle tai Causes-sovellus, johon palataan myöhemmin tässä osiossa.

2.7.3 Sovellukset

Jotkut sovelluksista (*Applications*) kuuluvat oletusasetuksiin Facebookiin liittyessä. Niitä ovat esimerkiksi Chat-ominaisuus sekä kuvien ja videoiden lisäysmahdollisuus profiilisivulle. Mutta lisäksi on lukemattomia sovelluksia, jotka on tehty Facebookissa, ja niitä joiden kehittäjinä ovat ns. kolmannet osapuolet ”third-party developers”, jotka antavat Facebookin hyötyä kehittämistään sovelluksista. Ensin mainittuja voivat olla muiden muassa ilmaisten lahjojen lähettäminen ystävälle, joko yksityisesti tai julkisesti. Niitä voivat olla myös huomiot (*Notes*), joiden avulla voi jakaa huomioitaan ja mielipiteitään ystäviensä kanssa. (Awl 2009, 109–110; Facebookin www-sivu. <<http://www.facebook.com/help/question.php?id=102195>>.) Ystävän voi merkitä eli kiinnittää häneen *Tagin*, jolloin he voivat jättää omat kommenttinsa siihen. Ystävien *Tageista* on linkki käyttäjän omaan huomioon. Muiden tahojen kehittämät sovellukset voivat esimerkiksi interaktiivisia pelejä, joita voi pelata vain Facebookissa. Sovelluksia löytyy tuhansia ja ne voivat olla myös leikkimielisiä testejä, joita voi lähettää myös ystävälle, erilaisten kuvaviestien ohella. Sovellusten avulla voi kertoa mielenkiintonsa kohteen muille Facebookin käyttäjille. Eräs sellainen on virallinen musiikkisovellus iLike, johon voi valita suosikkiartistinsa musiikkia. Paljon matkustavalle oivat sovellukset voivat olla esimerkiksi Cities I've Visited tai Where I've been. Molemmissa on mahdollisuus luoda kartta, missä maissa tai kaupungeissa on matkustanut, ja lisätä sovelluksen profiilinsa. Myös Causes-sovellukset on kehitetty Facebookin ulkopuolella. (Awl 2009, 124,128.)

2.7.4 Ryhmät

Facebookin ryhmän (*Group*) idea on yksinkertainen. Facebookin käyttäjät, joilla on yhteinen kiinnostuksen kohde, luovat eräänlaisen online-kerhon, jossa ryhmän jäsenet voivat tavata uusia samasta aiheesta kiinnostuneita ihmisiä. Ne voivat olla esimerkiksi jonkin artistin fanikerhoja, jossa jaetaan tietoa kuvia, videoita ja vaihtaa mielipiteitä keskustelukentällä tai seinällä. Ryhmä voi toimia myös työkaluna etsittäessä ystävää tai tuttavaa. Tällainen ryhmä on nimeltään *Friend Finder*. Ryhmätyyppejä on myös erilaisia: kaikille avoimet, suljetut sekä salaiset ryhmät. Ensin mainittu on nimensä mukaisesti kaikille avoin, johon voi liittyä kuka tahansa ja lähettää ryhmään liittymiskutsuja Facebook-ystävälle. Suljettuihin ryhmiin kuuluvat vain niihin kutsutut ihmiset. Ne henkilöt jotka eivät ole jäseniä, pääsevät näkemään vain ryhmän perustiedot, mutta jäsenet pystyvät seuraamaan myös ryhmän keskusteluja ja katsomaan sinne lähetettyjä kuvia. Salaisia ryhmiä ei

löydä millään hakusanoilla, vaan ainoa keino tietää niistä on saada kutsu tämänkaltaiseen ryhmään. (Awl 2009, 152–153.)

2.7.5 Mikä on Causes?

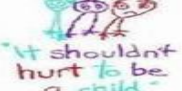

Causes-sovelluksen tarkoituksena on antaa Facebookin käyttäjille tasavertainen mahdollisuus toimia aktiivisesti maapallon ja paremman tulevaisuuden eteen hyödyntäen omaa tietoverkkoaan. Sosiaaliset verkostosivustot ovat muutenkin tärkeä osa aktivismia, rahankeräystä ja poliittista kampanjointia. Facebookissa jokaisella käyttäjällä on mahdollisuus luoda *cause*, jonka mieltää tärkeäksi, ja värvätä siihen ystäviään sekä kerätä rahaa aatteen hyväksi.

Causes'ta voisi kutsua suomeksi nimellä *hyvä tarkoitus*. Causes-sovellus on eräänlainen työkalu, jonka avulla sana leviää paikallisista yhteisöistä maailmanlaajuiselle tasolle. Kaksi vuotta sitten perustettu Causes antaa kenelle tahansa mahdollisuuden osallistua muutokseen inspiroimalla ja informoivalla muita. Hyvää tarkoitusta voi yksinkertaisimmillaan kannattaa vain liittymällä johonkin Causes-sovelluksen tarjoamista tuhansista vaihtoehdoista. Niitä voivat olla esimerkiksi *hyvät tarkoitukset* eläinten ja ympäristön hyväksi sekä ihmisoikeuksien puolesta. (Causes-sovelluksen www-sivu. <<http://apps.facebook.com/causes/about?m=72ed85b7>>.)

Jäsenet voivat keskustella ja jakaa kokemuksiaan tai mielipiteitä asioista sekä lähettää multimedialinkkejä. Niin ikään he voivat kommunikoida sovelluksen ylläpitäjien kanssa, jotka lähettävät sähköpostia ja ilmoituksia Facebookin välityksellä. Causes-aatteen sovellusalusta sopii kaikille, jotka haluavat tehdä jotain ilmastomuutoksen hyväksi.

Kuva 4. Esimerkki käyttäjän omista Causes-aatteista

You belong to 12 causes. **Käyttäjä on liittynyt 12 Causes:in alaiseen sovellukseen**

Featured Cause		
	<p>One less car 4,543 members - \$15 donated</p> <p>Your Activity: 14 recruited</p> <p>Käyttäjän rekrytoinnit</p>	<p>Change Cause</p> <p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
All of Your Causes		
	<p>Cycling Solutions 76 members - \$0 donated</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Lastenklirikoiden Kummit 56,536 members</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>one less plastic bag a day 173,127 members</p> <p>Your Activity: 20 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>People Against Dogs and Cats as Live Bait. 431,918 members - \$5,403 donated</p> <p>Your Activity: 13 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Save the Baltic Sea 76,763 members - \$3,044 donated</p> <p>Your Activity: 16 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Save the Cebu Seas & Corrals 398 members - \$0 donated</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>STOP CHILD PORNOGRAPHY 2,100,562 members</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Stop Child Rape 385,019 members</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Stop Global Warming 3,312,643 members - \$35,777 donated</p> <p>Your Activity: 5 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>Stop Polluting! You're Ruining My Snowman! 44 members - \$0 donated</p> <p>Your Activity: 10 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>
	<p>STOP the Whale Hunt! 116,186 members - \$23,285 donated</p> <p>Your Activity: 0 recruited</p>	<p>Invite</p> <p>Donate</p> <p>Leave Cause</p>

Kuvassa 4 esitellään käyttäjän aktiivisuus Causes-rintamalla. Se kertoo, mihin aatteisiin käyttäjä on liittynyt tai kutsuttu, sekä kuinka monta jäsentä käyttäjä on itse kutsunut johonkin aatteeseen.

Ympäristön hyväksi perustettuja Causes-aatteita ovat esimerkiksi *Save the Baltic sea*, *Stop polluting! You're ruining my Snowman* sekä *Stop global warming*.

Cycling solutions, *One less car* ovat aatteita, jotka kannattavat pyöräilyä autoilemisen sijaan, ja ovat siten tavallaan myös ympäristön etuja ajattelevia aatteita. *Stop the whale hunt* ja *People against dogs and cats as live bait* ajavat eläinten oikeuksia, kun *Stop child rape* ja *Lastenklonikoiden Kummit* ovat lasten oikeuksien puolestapuhujia.

2.7.6 Stop Global Warming- sovelluksen tausta

Stop Global Warming- sovelluksen taustalla on Al Goren vuonna 2006 perustama The Alliance for Climate Protection. Allianssi on organisaatio, joka on sitoutunut kehittämään ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja sillä on yli kaksi miljoonaa jäsentä ympäri maailmaa. Stop Global Warming-sovellukseen lahjoitetut varat menevät tämän allianssin sekä sen alaisten hankkeiden (Repower America, the WE Campaign, and the Reality Coalition) hyväksi. Hankkeille on yhteistä ennen kaikkea huoli Yhdysvaltojen monista hiilivoimaloista, jotka ovat valtavilla päästöillään suurimpia syypäitä ilmastokriisiin. Allianssin yhteistyökumppani on The Climate Protection Action Fund, ja sen tarkoituksena on tehdä kaikki tietoiseksi siitä, että ilmastonmuutos koskettaa jokaista ihmistä ja yhteisöä maailmassa. Se hakee ratkaisuja, joilla voidaan turvata maapallo seuraavillekin sukupolville. Se tekee säännöllistä yhteistyötä erilaisten järjestöjen kanssa, joiden toimialueet vaihtelevat urheilusta politiikkaan ja maataloudesta kaupankäyntiin. (The Alliance for Climate Protection:n [www-sivu](http://www.climateprotect.org/us/about-the-alliance/) [www-dokumentti]. <<http://www.climateprotect.org/us/about-the-alliance/>>.)

2.7.7 Mikä on Stop Global Warming?

Stop Global Warming (kuva 5) on Causes-sovellus, johon liittymällä voi ottaa kantaa ilmastonmuutoksen suhteen. Se on suurimpia Facebookissa toimivia sovelluksia, ja sen jäsenmäärä kasvaa jatkuvasti. Tällä hetkellä siinä on yli kolme miljoonaa jäsentä. Sen tavoitteena on saada ilmastonmuutos kaikkien tietoisuuteen, kertoa päästöjen vähentämisestä sekä uusiutuvista energialähteistä. (Stop Global Warming-sovelluksen kotisivu. <<http://apps.facebook.com/causes/24/33079371?m=10ded302>>). Sovellukseen liittyminen tapahtuu samoin kuin muihinkin sovelluksiin tai ryhmiin kutsuttaessa; kutsu lähetetään ystävälle, joka hyväksyessään sen tulee jäseneksi sovellukseen. Stop Global Warming-sivulla niin kuin muissakin Causes-sovelluksen sivustoilla, on mahdollisuus lähettää multimedialinkkejä, kirjoittaa

keskusteluentäille tai ilmoitustaululle. Niin ikään Causes-sovelluksissa on mahdollisuus tehdä myös lahjoituksia sovelluksen ajaman asian hyväksi.

Kuva 5. Stop Global Warming-sovelluksen etusivu

The screenshot shows the Facebook page for 'Stop Global Warming'. At the top, it features the Facebook navigation bar and the Causes Home section. The main content area includes:

- Stop Global Warming**: A header with the mission 'To Stop Global Warming' and a link to 'The Alliance for Climate Protection'. It shows 3,119,900 members and \$34,502 donated.
- Positions**: A list of roles, with '1. Promote global climate change awareness' selected.
- Donor Matches**: A section titled 'If the cause reaches \$35,000 donated...' with a progress bar and a 'Donate' button.
- How People Are Helping**: A section titled 'Viimeisimmät toiminnot sovelluksessa' showing recent activity.
- Hall of Fame**: A section titled 'Rekrytoijien, lahjoittajien ja rahankerääjien parhaimmisto' listing top performers in recruitment, donations, and fundraising.
- Media Board**: A section titled 'Multimediakenttä' displaying 3 of 775 media items.
- Discussion Board**: A section titled 'Keskusteluentä' displaying 3 of 268 discussion topics.
- Comments**: A section displaying 10 of 17,535 posts, with a 'Write a message...' box and a 'Post' button.

On the right side of the page, there is a sidebar with a 'Repower America' banner and a 'Your Fundraising Pledge' section. Below the main content, there are sections for 'Käyttäjän oma rekrytointiaktiivisuus' (User's own recruitment activity) and 'How Your Friends Are Helping'.

Kuvassa 5 esitellään Stop Global Warming-sovelluksen pääsivu, jossa on linkki The Alliance for Climate Protectionin kotisivulle. Sivulla näkyy myös käyttäjän oma rekrytointiaktiivisuus ja kuinka paljon sovelluksessa on jäseniä sekä kuinka paljon käyttäjät ovat tehneet lahjoituksia asian eteen. Sivua päivitetty aina sitä mukaan, kun siihen liittyy uusia jäseniä. Multimediakentälle voi lisätä

ilmastonmuutokseen liittyviä linkkejä, ja ilmoitustaululla tai keskustelukentällä vaihtaa ajatuksia ja mielipiteitä. Tällä hetkellä keskustelukentällä on 284 puheenaihetta, joissa teemat vaihtelivat kierrätystavoista ja erilaisten keinojen esittämisestä ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi aina mielipiteisiin siitä että ilmastonmuutosta ei ole olemassa lainkaan.

3. Tutkimusongelma ja kysymykset

Selvitän tutkimuksessani ilmastonmuutokseen liittyvää tiedonhankintaa Stop Global Warming-sovellukseen liittyneiden jäsenten keskuudessa. Tarkastelen, mitä tiedonlähteitä sovelluksen jäsenet käyttävät saadakseen riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta, ja mitkä ovat tiedontarpeeseen johtaneita syitä. Kiinnitän huomiota myös siihen, mikä on perinteisten tiedonlähteiden rooli Internetiin verrattuna.

1. Millainen yhteisö ilmastonmuutoksesta huolestuneiden ilmatorinki on.

a) Millaisia ovat ominaisuuksiltaan tutkitut Stop Global Warming-sovelluksen jäsenet; millä perusteella he ovat liittyneet sovellukseen, mitä se heille merkitsee ja miten he sovellusta käyttävät?

b) Millainen on heidän Facebookin käyttönsä yleensä; kuinka usein he sitä käyttävät ja mihin tarkoitukseen pääasiassa?

2. Stop Global Warming-sovelluksen merkitys ja asema sovellukseen liittyneiden jäsenten ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa.

a) Käyttävätkö jäsenet sovellusta, hakiessaan tietoa ilmastonmuutoksesta, mitkä ovat tiedonhankintaan johtaneita syitä ja kuinka hyödylliseksi tiedonlähteeksi sovellus on koettu ja ratkesivatko ongelmat niiden avulla? Kuinka luotettavana jäsenet pitävät sovelluksesta saamaansa tietoa, ja mikä siihen mahdollisesti vaikuttaa?

b) Jakavatko he omaa tietoaan ilmastonmuutoksesta muille, jos niin mitkä ovat tähän tiedonjakotilanteeseen johtaneita syitä? Vaikuttavatko muiden ihmisten mielipiteet ilmastonmuutoksesta heidän omiinsa, jos niin miten?

3. Facebookin ulkopuolisten tiedonlähteiden käyttö Stop Global Warming-sovelluksen jäsenillä.

a) Mitä muita tiedonlähteitä he käyttävät kuin sovellusta? Mitkä ovat lähteen valintaan liittyneitä syitä? Millaisessa tilanteessa tiedontarvetta on esiintynyt ja millaista tietoa on hakenut (tässä olen pyytänyt kertomaan esimerkin mahdollisesta tilanteesta). Joutuivatko he tietoa hakiessaan ongelmatilanteeseen ja, jos niin millainen tilanne se oli?

b) Mikä on perinteisten tiedonlähteiden asema Internetin tiedonlähteisiin nähden vastaajien ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa?

4. Tutkimusaineiston keruu ja analyysiprosessi

Pro gradu-työni pohjautuu empiiriseen aineistoon, jonka keräsin pääsääntöisesti lokakuun 2008 ja helmikuun 2009 välisenä aikana. Muutaman lisäkyselyn tein vielä toukokuussa 2009. Kyselyyn osallistuneet rekrytoitiin Stop Global Warming-sovellukseen liittyneistä Facebookin käyttäjistä. Otin yhteyttä henkilökohtaisella viestillä (liite 1) sattumanvaraisesti yli tuhanteen henkilöön, josta johtuen kyselyitteni lähettämisen koettiin sääntöjä rikkovaksi toiminnaksi ja häiriköintiviestittelyksi, joten käyttäjätilini suljettiin pysyvästi. Loin uuden käyttäjätilin ja jatkoin kyselyiden lähettämistä varovaisemmin. Tuloksena oli 100–120 vapaaehtoista, jotka lupautuivat osallistumaan kyselytutkimukseeni. Heille lähetin sähköpostilla saatekirjeen (liite 2) ja kyselylomakkeen (liite 3). Loppuen lopuksi kyselyyni osallistui 57 henkilöä, jotka palauttivat kahden viikon aikarajan sisällä täytetyn kyselylomakkeen. Vastausaktiivisuus ei valitettavasti ollut siis kovin suuri, keskimäärin noin 53 %. Näiden kaikkien 57 vastaukset muodostavat tässä työssä käytettävän aineiston.

Aineiston keruumenetelmänä käytin CMC- eli Computer mediated communication- menetelmää sekä analyysissa SPSS- eli Statistical Package for the Social Sciences tilasto-ohjelmaa. SPSS-ohjelmaa käytin hyödykseni analysoidessani kyselyssä olleita strukturoituja kysymyksiä. Nämä kysymykset koskivat vastaajien taustatietoja, Facebookin, Stop Global Warming-sovelluksen ja muiden lähteiden käyttöä sekä yleensä että tiedonhankintatilanteessa.

Taustakirjallisuutena käytin Chris Mannin ja Fiona Stewartin kirjaa Internet Communication and Qualitative Research: A Handbook for Researching Online. Teoksessa esitellään

tietokonevälitteisen viestinnän tapoja. CMC:ta hyödynnetään yleisimmin sähköpostin tai www-lomakkeen avulla. (Mann & Stewart 2006, 3-5.)

Lisäksi käytin avointen kysymysten analyysimenetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Aineistolähtöinen laadullinen aineisto voidaan jakaa karkeasti kolmivaiheiseksi prosessiksi, johon kuuluu 1) aineiston redusointi eli pelkistäminen, 2) aineiston kluserointi eli ryhmittely sekä 3) abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Aineiston redusoinnissa, haastatteluaineisto tai muu analysoitava informaatio pelkistetään niin että siitä karsitaan tutkimukselle epäolennainen pois. Ennen analyysin aloittamista on määritettävä analyysiyksikkö, joka voi olla esimerkiksi yksittäinen sana, lause tai lauseen ajatuskokonaisuus, joka sisältää useita lauseita. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110–112.) Esimerkiksi kysymyksen 22 kohdalla pyrin löytämään ilmauksia, joissa tuli esiin syy mikä johti tiedonhankintatilanteeseen. Tulkitsin lauseen ”Hain tietoa jään sulamisesta.” (OP5) praktista tiedonhankintaa vaativaksi tilanteeksi. Redusointivaiheessa etsin aineistosta analyysiyksikköjä, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiin. Analyysiyksiköt merkitsin aineistossani eri värein, niiden tunnistamiseksi.

Ryhmittelyvaiheessa aineistosta etsitään samankaltaisuuksia ja/ tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Samaa asiaa tarkoittavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään alaluokiksi, jotka nimetään sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Tämän jälkeen alaluokista etsitään samankaltaisuuksia, ja muodostetaan yläluokkia. Pääluokat saadaan yhdistelemällä yläluokkia. Seuraavaksi aineisto abstrahoidaan eli käsitteellistetään, jolloin pyritään muodostamaan teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. Käsitteellistämistä jatketaan yhdistelemällä luokituksia, niin kauan kuin se on mahdollista aineiston sisällön näkökulmasta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 112–115.)

Esimerkiksi etsiessäni kysymyksen 22 samankaltaisuuksia, kävin vastauksia niin monta kertaa läpi, että niistä löytyi näitä piirteitä. Luokkien muodostaminen tapahtui etsimällä samaa syytä ilmaiseita asiakokonaisuuksia. Yhdistelin luokkia, ja niitä tuli yhteensä neljä: praktista tiedonhankintaa vaativissa tilanteissa, ilmastonmuutoksen vaikutus elinympäristöön, energiapolitiikka ja oman mielenkiinnon vuoksi.

Vastaavanlaista menettelytapaa käytin analysoidessani muitakin avoimia kysymyksiä, kun halusin tietää perustelun tai syyn jollekin vastaukselle. Näin toimin esimerkiksi kysymyksessä 11, kun halusin tietää syitä Stop Global Warming-sovellukseen liittymiselle ja sen merkitystä käyttäjälle.

Aluksi halusin kartoittaa kyselyssäni vastaajien taustatietoja ja Facebookin sekä Stop Global Warming-sovelluksen käyttöä että syitä sovellukseen liittymiselle. Seuraavaksi kysyin sovellukseen liittyvästä tiedonhankinnasta sekä sen hyödyllisyydestä ja luotettavuudesta. Halusin selvittää myös vastaajien ilmastonmuutokseen liittyvästä tiedonjakamistilanteesta sekä siihen johtaneista syistä. Lopuksi halusin kartoittaa vastaajien käyttämiä Facebookin ulkopuolisia tiedonlähteitä ja niihin liittyvää tiedonhankintaa. Kävin kysymyksen 23 luotettavimmista tiedonlähteistä läpi perinteisten lähteiden aseman näkökulmasta, koska halusin tietää mikä oli niiden asema Internetin tiedonlähteisiin nähden. Laskin lähteiden suhteellisen pistemäärän, ja sain ne siten järjestettyä tärkeysjärjestykseen, jolloin sain selville myös perinteisten lähteiden asema Internet-lähteisiin verrattuna.

4.1 CMC:n vahvuudet

CMC-menetelmän vahvuutena voidaan pitää sen riippumattomuutta maantieteellisistä etäisyyksistä; haastateltavat tavoittaa välimatkoista huolimatta, eivätkä välimatkat ole siten tutkimukseen osallistumisen ja sen toteuttamisen esteenä. Sähköpostilla saa yhteyden helpoimmin henkilöihin, jotka olisi muuten hankalampi tavoittaa kasvokkain tapahtuvaan haastatteluun. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi se, että henkilö on vankilassa, armeijassa tai muussa suljetussa laitoksessa. Lisäksi tutkimuksen aihe saattaa olla niin intiimi tai tulenarka jolloin henkilö voi olla vastahakoinen suostumaan haastateltavaksi kasvotusten. CMC:n etuna on myös sen kustannustehokkuus. Tietokoneen hankinnan jälkeen kustannukset ovat suhteellisen pienet verrattuna muihin tutkimusmuotoihin. Tutkija säästää aikaa ja rahaa, kun ei tule matkustus- eikä postituskuluja. Niin ikään hän välttyy nauhoituslaitteiden hankinnalta eikä litterointiin mene aikaa. Kun käsiteltävä aineisto on tallennettuna tekstimuodossa, saatua dataa on helpompi käsitellä ja analysoida kuin litteroidessa haastatteluja nauhalta. Lisäksi haastateltavat voivat vastata kyselyyn valitussa paikassaan eikä heidänkään tarvitse matkustaa tapaamispaikalle. (Mann & Stewart 2006, 17–23.)

CMC:n etuna on myös se, että vastaaja voi rauhassa käydä kysymykset läpi ja vastata niihin siinä järjestyksessä kuin haluaa, muuttaa niitä ja tehdä lisäyksiä. Tällä tavoin osallistuja voi panostaa vastaukseen kunnon ennen kuin lähettää lomakkeen tutkijalle. Lisäksi sähköisesti kerättyyn aineistoon ei vaikuta ympäristö tai muut mahdolliset tekijät, toisin kuin kasvokkain tapahtuvassa haastattelussa. Toisaalta tällaisessa haastattelutilanteessa ei voida hyödyntää elekieltä tai muita keinoja. Näin ollen kielellä ja tekstillä on suuri painotus kommunikaatiotilanteissa. (Mann & Stewart 2006, 186–187, 197.)

4.2 CMC:n puutteet

CMC:n hyödyntäminen tehokkaasti onnistuu parhaiten siten, että tutkijan ja haastateltavan täytyisi osata käsitellä riittävän hyvin tietokonetta. Ennen kaikkea sähköpostin käyttö on ensiarvoisen tärkeää. Haastavaa on myös löytää haastateltavia tutkimukseen ja pitää heidän mukana tutkimuksen loppuun saakka. Jos haastateltavien yhteystiedot vuotavat muille, haittapuolena voi olla myös se, että he saattavat joutua kokemaan häiriköintiä ja hyväksikäyttöä. (Mann & Stewart 2006, 26–30, 54.)

4.3 Sähköpostihaastattelu

Sähköpostihaastattelu on mahdollista tehdä kolmella eri tavalla. Ensimmäinen vaihtoehto on lähettää kysely normaalin sähköpostin tapaan. Tällöin vastaaja tarvitsee vain toimivan sähköpostin ja palauttaa vastauksen ohjelman reply-toimintoa käyttäen. Toinen tapa on HTML-muodossa lähetettävä kysely. Vastaajalla tulisi olla kuitenkin käytössään sähköposti, jolla voidaan avata HTML-muotoisia viestejä. Sähköpostihaastattelun voi lähettää myös sähköpostin liitteenä, jolloin vastaaja avaa liitteen ja vastattuaan kyselyyn, tallentaa sen omalle koneelleen ja lähettää kyselylomakkeen takaisin tutkijalle. (Mann & Stewart 2006, 67–68.) Tässä gradussa on käytetty viimeisenä mainittua vaihtoehtoa.

Koska sähköpostihaastattelulla tavoittaa ihmiset nopeammin kuin normaalin postin kautta, on vastaaminenkin yleensä ripeämpää. Lisäksi vastausprosenttikin on todennäköisemmin korkeampi. (Mann & Stewart 2006, 69.) Tutkimuksen toteuttamisen kannalta on haastavaa pitää osallistujia tutkimuksessa loppuun saakka mukana, koska monet saattavat jättää leikin kesken ilmoittamatta edes syytä. (Mann & Stewart 2006, 152.) Omalla kohdallani kävi myös näin; monelle lähetin vielä toivomuksen, että he kertoisivat, jos aikovat jättää kyselyn tekemättä, näin ei kuitenkaan käynyt. Koska vastausaikaa oli kaksi viikkoa, lähetin viikkoa ennen deadlinea muistutusviestin kyselyn palauttamisen ajankohdasta. Osalla vastaajista, tämä muistutus nopeutti kyselylomakkeen palauttamista ja toimi hieman omantunnon herättelijänäkin velvollisuudesta. Tämä kävi ilmi, vastausten mukana tulleista viesteistä. Muutama vastaaja ennätti vastata jo samana päivän aikanakin.

Graduni aineistonhankinnan tavaksi valitsin sähköpostihaastattelun, koska se oli käytännön kannalta järkevin ja ainoa vaihtoehto toteuttaa. Facebookin käyttäjiä asuu ympäri maailmaa, joten

muunlainen haastattelumenetelmä ei olisi voinut tulla kysymykseenkään. Facebook toimi myös siis eräänlaisena linkkinä kyselyyn osallistujia etsiessä. Otin yhteyttä normaalin Facebook-viestin avulla potentiaalisiin vastaajiin ja he vastasivat minulle joko Facebook-viestillä tai suoraan sähköpostiosoitteeseeni. Sain tällä tavoin heidän sähköpostiosoitteensa, johon lähetin saatekirjeen ja kyselylomakkeen liitteenä. Lomakkeessa oli avointen kysymysten ohella myös valmiita vaihtoehtoja sisältäviä kysymyksiä, eli kyseessä oli puolistrukturoitu kyselylomake.

5. Aineiston analyysi

5.1 Vastaajien taustatiedot

Vastaajista opiskelijoita oli 25 ja työssäkäyviä 32. Mutta joidenkin kysymysten kohdalla vastaajien osuus saattaa vaihdella.

Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma (%)

Ikäryhmä	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Alle 20-vuotiaat	40	3
20–29-vuotiaat	40 ¹	31
30–39-vuotiaat	20	47
40-vuotiaat ja vanhemmat	0	19
Yhteensä	100	100

Taulukosta 1 nähdään kyselyyn osallistuneiden ikäjakauma. Opiskelijoista suurin osa eli yhteensä 80 prosenttia vastaajista tuli alle 20-vuotiaista sekä 20–29-vuotisten ikäryhmästä. Vastaavasti valtaosa eli 47 prosenttia työssäkäyvistä vastaajista oli 30–39-vuotiaita. Silmiinpistävimmän eron voi havaita 40-vuotiaiden ja vanhempien sekä alle 20-vuotiaiden vastaajien ikäjakaumissa; opiskelijoita ei ollut ainuttakaan 40-vuotisissa ja toisaalta taas työssäkäyvien kohdalla alle 20-vuotiaiden määrä oli vain kolme prosenttia. Mutta tämä selittyy sillä, että yli 30-vuotiaana on siirrytty jo tavallisesti työelämään. Ainoa alle 20-vuotias työssäkäyvä vastaaja oli parhaillaan au pairina, mutta aikoi jatkaa opiskelua työvuotensa jälkeen. Vanhin vastaajista oli 59 vuotta ja nuorin

¹ Yksi opiskelija Fidzistä ei osannut kertoa tarkkaa ikäänsä vaan määritteli sen 26–35 ikävuosien väliin. Arvioin hänet kuvansa perusteella 29-vuotiaaksi, jonka mukaan hän kuului luokkaan 20–29-vuotiaat.

15-vuotias. Opiskelijoiden keski-ikä oli 23 ja työssäkävien 35 vuotta. Kenelläkään ei ollut ympäristöön tai siihen liittyvää ammattia tai koulutustaustaa. Opiskelijoista lukiolaisia oli 32 prosenttia ja yliopisto-opiskelijoita 28 prosenttisyksikköä.

Taulukko 2. Vastaajien sukupuoli (%)

Sukupuoli	Opiskelijat (n=25)	Työssäkävät (n=32)
Mies	44	50
Nainen	56	50
Yhteensä	100	100

Taulukossa 2 esitellään vastaajien sukupuolijakaumat. Opiskelijoiden kohdalla naispuoliset vastaajat olivat enemmistönä 56 prosentilla, kun miesten osuus vastaajista oli 44 prosenttia. Työssäkävien kohdalla miehiä ja naisia oli vastaajista yhtä paljon eli 50 prosenttia.

Taulukko 3. Vastaajien maanosajakauma (%)

Maanosa ²	Opiskelijat (n=25)	Työssäkävät (n=32)
Aasia	36	34
Afrikka	4	3
Latinalainen Amerikka	0	3
Eurooppa	28	38
Oseania	4	9
Pohjois-Amerikka	28	13
Yhteensä	100	100

Taulukosta 3 on nähtävissä se, mistä maanosasta vastaajat olivat kotoisin. Kyselyyn osallistui Facebookin käyttäjiä ympäri maailmaa. Opiskelijat tulivat kuudestatoista eri maasta ja enemmistö heistä tuli Aasiasta (36 %). Vastaavasti suurin osa työssäkävistä oli kotoisin Euroopasta ja (38 %) ja he olivat kotoisin 20 eri maasta. Toiseksi eniten opiskelijoiden vastauksia tuli Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta (28%). Työssäkävien vastaajien kohdalla maanosa oli Aasia (34%).

² Kaikkien kyselyyn vastanneiden lukumäärä (suluissa) maanosittain ja maittain:

Aasia 20: Indonesia (11), Intia (3), Arabiemiraatit (1), Bangladesh (1), Filippiinit (1), Israel (1), Singapore (1), Sri Lanka (1); **Eurooppa 19:**Ruotsi (3), Suomi (3), Englanti (2), Italia (2), Ranska(2), Espanja (1), Hollanti (1), Irlanti (1), Kreikka (1), Malta (1), Norja (1), Slovenia (1); **Pohjois-Amerikka 11:**Yhdysvallat (8), Grönlanti (1), Jamaika (1), Kanada (1); **Afrikka 2:**Kenia (1), Mauritius (1); **Oseania 4:**Uusi-Seelanti (2), Fidzi (1), Australia (1); **Latinalainen Amerikka 1:**Peru (1)

5.2 Vastaaajien Facebookin käytön määrittely

Kysymyksillä 7-10 (liite) haluttiin selvittää vastaajien Facebookin käyttöä ylipäätään sekä sen toimintojen käyttöuseutta.

Taulukko 4. Vastaaajien käyntitiheys Facebookissa (%)

Kuinka usein käytät Facebookia?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Päivittäin	92	81
Muutaman kerran viikossa	8	16
Kerran viikossa	0	0
Muutaman kerran kuukaudessa	0	3
Harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa	0	0
Ei koskaan	0	0
Yhteensä	100	100

Oheisessa taulukossa 4 on esitelty vastaajien käyntitiheys Facebookissa. Enemmistö molempien ryhmien vastaajista oli aktiivisia Facebookin käyttäjiä, ja vierailivat Facebookissa päivittäin. 25 opiskelijasta vain kahdeksan prosenttia kertoi ehtivänsä Facebookiin muutaman kerran viikossa, muutoin he olivat siellä päivittäisiä vierailijoita. Myös 32 työssäkäyvistä vastaajista valtaosa eli 81 % käytti Facebookia päivittäin. Verrattuna kuitenkin opiskelijoihin, 16 prosenttia heistä kävi Facebookissa muutaman kerran viikossa ja kolme prosenttia kertoi ehtivänsä Facebookiin vain muutaman kerran kuukaudessa. Tästä voi siis päätellä, että opiskelijat olivat työssäkäyviä hieman aktiivisempia Facebookin käyttäjiä. Facebook on suuressa suosiossa todennäköisesti ainakin tarjoamiensa monipuolisten toimintojen vuoksi, joita tarkastellaan myöhemmin.

Seuraavaksi tarkastelun kohteena on se, mihin tarkoituksiin vastaajat pääosin Facebookin hyödyntävät.

Taulukko 5. Vastaajien Facebookin käyttötarkoitus (%)

Mihin tarkoitukseen käytät Facebookia?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Yhteydenpito ystäviin, koulu- ja työtovereihin	100	88
Uusien ystävien saaminen	0	6
Ryhmiin liittyminen tai sovellusten lisääminen omaan profiiliin	0	0
Keskusteluihin osallistuminen ryhmien tai sovellusten keskustelukentällä	0	6
Muu vaihtoehto	0	0
Yhteensä	100	100

Taulukossa 5 on nähtävissä Facebookin käytölle annettuja tavallisimpia syitä. Sekä opiskelijoiden että työssäkävien mielestä yhteydenpito ystäviin, koulu- ja työtovereihin oli yleisin syy. Opiskelijat eivät muita vaihtoehtoja maininneet, vaan kaikki vastanneista 25 opiskelijasta sanoi yhteydenpidon olleen ensiarvoisin syy. 32 työssäkävystä 88 % kertoi pitävänsä yhteyttä tuttuihinsa Facebookin avulla mutta kuusi prosenttia vastanneista kertoi myös uusien ystävien saamisen olevan myös yksi Facebookissa käymisen syy. Niin ikään kuusi prosenttia vastaajista mainitsi ryhmien ja sovellusten keskusteluihin osallistumisen olevan motiivi Facebookin käytölle.

5.2.1 Sovellusten käyttö

Taulukko 6. Vastaajien käyntitiheys Facebookin sovelluksissa (%)

Kuinka usein käytät sovelluksia?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Päivittäin	20	37
Muutaman kerran viikossa	44	34
Kerran viikossa	12	13
Muutaman kerran kuukaudessa	16	13
Harvemmin kuin muutaman	8	3

kerran kuukaudessa		
Ei koskaan	0	0
Yhteensä	100	100

Taulukossa 6 on tuotu esiin vastaajien sovellusten käyttöuseus. 44 % opiskelijoista käytti sovellusten tarjoamia mahdollisuuksia muutaman kerran viikossa. Vastaavasti työssäkäyviä oli 34 %, ja päivittäisiä käyttäjiä löytyi 37 %. Opiskelijoista vain viidesosa vastaajista kertoi käyttävänsä sovelluksia päivittäin. Harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa sovelluksia hyödynsivät vain kahdeksan prosenttia opiskelevista ja kolme prosenttia työssäkäyvistä vastaajista.

Suosituimpia sovelluksia opiskelijoilla olivat erilaiset interaktiiviset pelisivustot, yhteydenpito- ja yhteydenotto-sovellukset kuten esimerkiksi Chat- ja deittisovellukset, fanisivustot sekä ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyvät sovellukset. Jälkimmäisistä mainittakoon *Lil Patch Green* ja *-Blue cove-* sovellukset, joiden voi ystävälle lähettää jonkun kasvin tai kalan sivuston teeman mukaan. Niin ikään työssäkäyvien kohdalla vastaukset olivat samanlaisia.

5.2.2 Ryhmien käyttö

Taulukko 7. Vastaajien käyntitiheys Facebookin ryhmissä (%)

Kuinka usein käytät ryhmiä?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Päivittäin	0	19
Muutaman kerran viikossa	32	22
Kerran viikossa	16	9
Muutaman kerran kuukaudessa	28	31
Harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa	8	9
Ei koskaan	16	9
Yhteensä	100	100

Taulukossa 7 esitellään vastaajien käyntitiheys ryhmissä. Suurin osa eli 32 % opiskelijoista vieraili ryhmissä muutaman kerran viikossa, kun enemmistö eli 31 % työssäkäyvistä vastaajista ehti käydä siellä muutaman kerran kuukaudessa. Selkein ero on nähtävissä vastaajien päivittäisessä käytössä; opiskelijoista ei yksikään vieraile ryhmissä niin aktiivisesti kuin työssäkäyvät vastaajat, joiden

osuus on 19 prosenttiyksikköä. 16 prosenttia opiskelevista ja yhdeksän prosenttia työssäkäyvistä vastaajista ei käytä ryhmiä lainkaan.

Ryhmistä eniten mainintoja saivat opiskelijoiden vastauksissa näyttelijöiden tai urheiluseurojen fanikerhot, poliittiset ryhmät sekä erilaisille aktiviteeteille tai harrastuksille sekä yliopistoille suunnatut ryhmät. Niin ikään ympäristöryhmät kiinnostivat erilaisten ihmisoikeuksille suunnattujen ryhmien ohella. Myös työssäkäyvät olivat liittyneet useimmiten edellä mainitunkaltaisiin ryhmiin. Lisäksi oli mainittu kansainvälisten ystävienhakuryhmä nimeltään *International Friends* sekä erilaiset johonkin maahan kontekstoituneet ryhmät esimerkiksi *I ♥ Indonesia*.

5.3 Stop Global Warming -sovelluksen käyttö ja liittymisen syyt

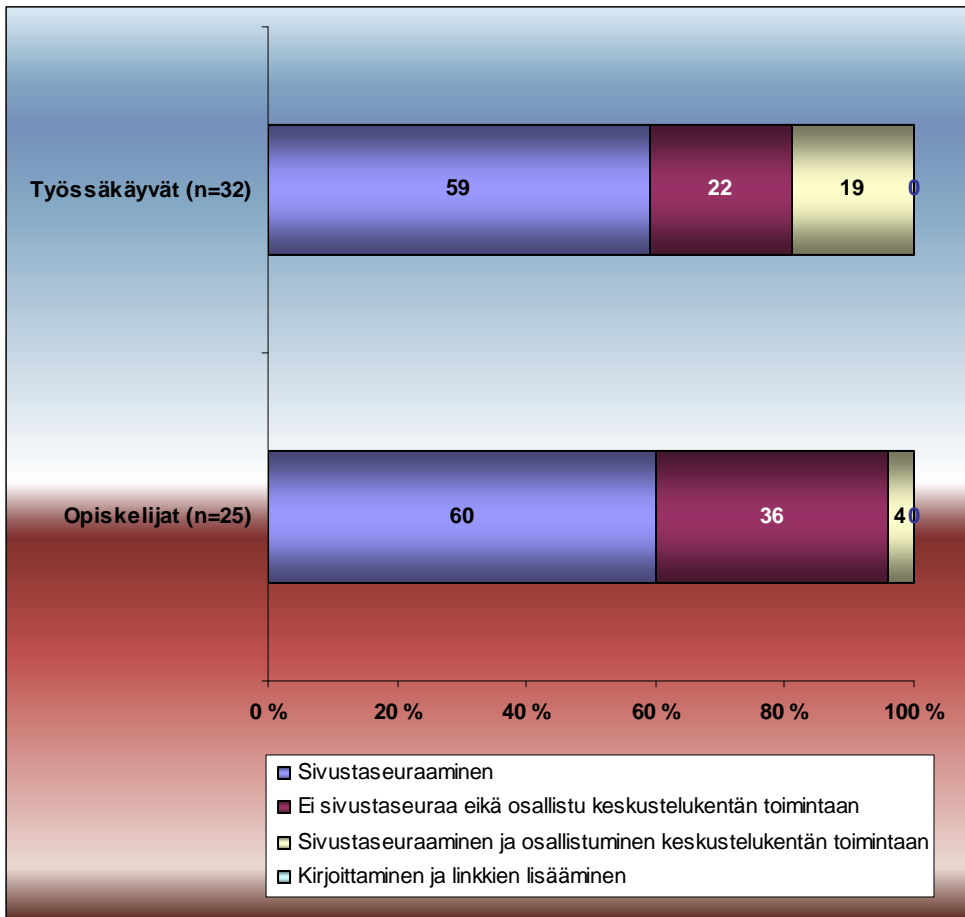
Tässä kappaleessa tarkastellaan vastaajien Stop Global Warming -sovelluksen käyttöä yleisellä tasolla sekä sovelluksen hyötyä tiedonhankintatilanteissa. Omasta kiinnostuksesta sovellukseen liittyi opiskelevista vastaajista 24 % ja 28 % työssäkäyvistä vastaajista. Ystävän kutsumana sovellukseen liittyi 36 prosenttia opiskelijoista mutta työssäkäyvistä vastaajista määrä oli miltei puolet vähemmän eli 19 prosenttia. Vastauksista kävi ilmi se, että ystävien antamat esimerkit olivat vaikuttaneet vastaajien asenteisiin muuttamalla heidän elämäntapojaan ympäristöystävällisempään suuntaan. Lisäksi opiskelijoista 76 prosenttia ilmoitti monen ystävänsä liittyneen sovellukseen, työssäkäyvien vastaajien kohdalla määrä oli miltei sama eli 75 prosenttia. Kysyttäessä olivatko vastaajat lähettäneet sovellukseen liittyviä kutsuja ystävilleen. Molemmista ryhmistä yli puolet vastaajista eli opiskelijoista 52 prosenttia ja työssäkäyvistä 56 prosenttia kertoivat näin tehneensä.

Kysymyksillä 13 ja 14 (liite 3) haluttiin tietää kuinka usein vastaajat käyttivät Stop Global Warming-sovellusta ja mihin tarkoitukseen he sitä pääosin hyödynsivät.

Taulukko 8. Vastaajien käytätiheys Stop Global Warming -sovelluksessa (%)

Kuinka usein käytät Stop Global Warming-sovellusta?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Päivittäin	8	0
Muutaman kerran viikossa	8	3
Kerran viikossa	20	12
Muutaman kerran kuukaudessa	12	28
Harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa	16	38
Ei koskaan	36	19
Yhteensä	100	100

Taulukossa 8 esitellään vastaajien sovelluksen käyttöuseutta. Kuten siitä on nähtävissä, sovellusta ei käytetä niin ahkerasti kuin muita sovelluksia tai Facebookia yleensä. Vastaajia verratessa aktiivisimmat sovelluksen käyttäjät löytyivät opiskelijoista, joista kuitenkin vain kahdeksan prosenttia vieraili sovelluksessa päivittäin. Muutaman kerran viikossa sovellusta kulutti niin ikään kahdeksan prosenttia opiskelijoista ja kolme prosenttia työssäkäyvistä vastaajistakin. Toiseksi suurin osa opiskelijoista eli viidesosa vastaajista kertoi käyttävänsä sovellusta kerran viikossa, kun taas vastaavasti 28 prosenttia työssäkäyvistä vastaajista ehti sovelluksen käyttöön vain muutaman kerran kuussa. Mutta suurin osa opiskelijoista eli 36 prosenttia vastaajista ei hyödyntänyt sovellusta lainkaan. Niin ikään enemmistö työssäkäyvistä vastaajista eli 38 prosenttia, kertoi käyttävänsä sovellusta harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa. Tästä voidaankin olettaa, että monelle oli tärkeämpää liittyä sovellukseen ja kuulua samaan yhteisöön ympäristön hyvinvointia ajattelevien kanssa kuin käyttää aktiivisesti sovelluksessa olevia toimintoja. Seuraavassa kuviossa tarkastellaan tarkemmin mihin tarkoituksiin vastaajat sovellusta pääosin hyödynsivät.

Kuvio 1. Vastaajien Stop Global Warming -sovelluksen käyttötarkoitus (%)

Kuviossa 1 on nähtävissä mihin vastaajat yleisimmin hyödynsivät Stop Global Warming-sovellusta. Molemmista ryhmistä suurin osa vastaajista eli 60 prosenttia opiskelijoista ja 59 prosenttia työssäkäyvistä, mielsi itsensä lähinnä sivusta seuraajaksi, jotka vain tarkkailivat sovelluksessa tapahtuvaa kommunikointia ja mahdollisesti silmäilivät lisättyjä multimedialinkkejä. Seuraavaksi suurin osa vastaajista eli 36 % opiskelijoista ja 22 % työssäkäyvistä ei käyttänyt hyväksi kumpikaan mahdollisuuksia. Multimedialinkkejä lisäsi sekä keskusteluihin osallistui vastaajista neljä prosenttia opiskelijoista sekä 19 prosenttia työssäkäyvistä. Viimeksi mainitussa ryhmässä oli nähtävissä selkein ero ryhmien välillä. Pelkkää multimedialinkkien lisäämistä ja kirjoittamista keskustelukenttään ei tehnyt kukaan vastaajista.

Kysymyksellä 11 (liite 3) haluttiin selvittää vastaajien syitä sovellukseen liittymiseen. Vastauksista poimittiin neljä luokkaa, jotka nousivat yleisimmin esiin. Nämä luokat olivat yhteinen huoli ilmastonmuutoksesta tai tulevaisuudesta, kiinnostus, uteliaisuus tai kutsu, ajan tasalla pysyminen sekä sovelluksen tarkoitus.

Taulukko 9. Vastaajien Stop global warming-sovellukseen liittymiseen liittyviä syitä (%)

Miksi liityit Stop Global Warming -sovellukseen?	Opiskelijat n=22	Työssäkäyvät n=28
Yhteinen huoli ilmastonmuutoksesta/tulevaisuudesta	59	46
Kiinnostus/uteliaisuus/kutsu	27	36
Ajan tasalla pysyminen	5	7
Sovelluksen tarkoitus	27	14

Taulukossa 9 on nähtävissä vastaajien sovellukseen liittymiseen liittyviä syitä. Molemmissa ryhmissä huoli ilmastonmuutoksesta ja tulevaisuudesta oli suurin syy liittyä sovellukseen. 22 opiskelijasta 59 % ja 28 työssäkäyvästä 46 % oli huolissaan ympäristöstä, ja se sai heidän liittymään sovellukseen. Erään opiskelijan vastaus kiteyttää monen vastaajan mielipiteet seuraavasti: ”Liityin sovellukseen, halusin luoda ihmisten tietoisuutta aiheesta ja että pieniäkin asioita tekemällä voi edesauttaa vaikuttamaan elinympäristön tilaan.” (OP21).

Yksi opiskelija kertoi myös konkreettisen huomion ilmaston muuttumisesta: ” Koska se on tärkeä aihe, ja tuntui tärkeältä liittyä sovellukseen. Vastaaja kertoi, että lapsena hän oli isän kyydissä kun he ajelivat autolla Uummannaq-vuonon jäällä. Nykyään se ei edes jäädy kunnolla tai siinä ole jäätä lainkaan, ja se onkin hankalaa monelle kalastajalle tai metsästäjälle tulla talvisin enää toimeen.”(OP6). Niin ikään työssäkäyvien vastauksissa näkyi huoli myös lasten tulevaisuudesta: ” Ilmastonmuutos aiheuttaa sekasortoa ihmisten välillä. Liityin sovellukseen lasteni hyvinvoinnin vuoksi.” (TY9). ”Haluan lasteni saavan elää elämäänsä mahdollisimman normaalisti.” (TY18).

Työssäkäyvien kohdalla 36 prosenttia vastaajista kertoi uteliaisuuden, kiinnostuksen tai kutsun olleen syitä sovellukseen liittymisessä. Yksi vastaaja kertoi liittymisen syyksi seuraavaa: ” Pyysin, että minut kutsuttaisiin sovellukseen, jonka jälkeen suostuin siihen.” (TY30). Opiskelijoiden kohdalla toiseksi eniten ääniä sai sekä kiinnostus aiheesta että sovelluksen tarkoitus. Molemmat vaihtoehdot olivat keränneet 27 prosenttia vastauksista. Yksi opiskelija liittyi sovellukseen, ”... koska olin kiinnostunut näkemään ja kuulemaan erilaisia mielipiteitä ja saada neuvoja ihmisiltä, jotka ovat muuttaneet elämäntapojaan ajatellen maapallon hyvinvointia.” (OP25).

Sovelluksen tarkoituksen mainitsi liittymisen syyksi 14 prosenttia työssäkäyvistä vastaajista. Yksi vastaaja kertoi, että ”... sovelluksella on hyvä tarkoitus, ja toivoi, että vastaavanlaisia olisi lisää.”

(TY14). Opiskelijoista 27 prosenttia oli vastannut sovelluksen tarkoituksen olevan yksi syy liittymisessä sovellukseen. Yksi esimerkkivastaus kuului näin: ” Sovelluksella on opastava tarkoitus.” (OP23). Ajan tasalla pysyminen oli tärkeää seitsemälle prosentille työssäkäyvistä vastaajista sekä viidelle prosentille opiskelijoista.

5.3.1 Sovelluksen merkitys vastaajille

Vastaajilta kysyttiin myös mitä sovellus merkitsee heille (liite 3 kysymys 11f). Vastauksissa nousivat esiin neljä pääluokkaa, jotka tulivat yleisimmin esiin. Nämä luokat olivat välittäminen ja yhteinen huoli tulevaisuudesta, mielenkiinto, tavoitettavuus sekä tiedon ja neuvojen jakaminen.

Taulukko 10. Stop Global Warming -sovelluksen merkitys vastaajille (%)

Mitä Stop Global Warming merkitsee sinulle?	Opiskelijat n=22	Työssäkäyvät n=27
Välittäminen/ yhteinen huoli ilmastonmuutoksesta/ tulevaisuudesta	82	63
Mielenkiinto	9	26
Tavoitettavuus	18	11
Tiedon ja neuvojen jakaminen	32	33

Taulukossa 10 on esitelty vastaajien syitä siihen, mitä sovellus heille merkitsi. Molemmissa ryhmissä enemmistö vastaajista oli huolissaan ilmastonmuutoksesta. Opiskelijoista 82 prosenttia kertoi, että sovellus merkitsi heille välittämistä maapallon hyvinvoinnista. Yksi vastaaja opiskelijoista kertoi sovelluksen merkitsevän hyvin paljon, koska jokaisen velvollisuus on huolehtia maapallon hyvinvoinnista. Sovelluksella oli selkeästi yhdistävä tekijä monen vastaajan mielestä: ” Parempi tapa on toimia yhdessä taistelemalla maapalloa uhkaavia tekijöitä vastaan. Tämä sovellus auttaa meitä yhdistämään voimamme auttaaksemme maapalloa.”(OP25).

Niin ikään 63 % vastanneista 27 työssäkäyvästä mainitsi yhteisen huolen tulevaisuudesta. Heidän vastauksistaan kävi ilmi, että sovellus oli tehokas muistuttaja siinä, että ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi oli tehtävä jotain.

Seuraavaksi tärkeimpänä pidettiin tiedon ja neuvojen jakamista. Sovelluksessa voi esimerkiksi seinälle kirjoittamalla tai medialinkkejä lisäämällä jakaa tietämystään muille samoista asioista kiinnostuneille. 32 prosenttia vastanneista opiskelijoista ja 33 prosenttia työssäkäyvistä jakoi ja vastaanotti mielellään tietoa sovelluksen kautta. Eräs opiskelija uskoi, että ”... sovelluksen kautta saa informaatiota siitä kuinka tulisi toimia paremman elinympäristön saamiseksi.”(OP15). Yhden työssäkäyvän vastaajan mukaan ”... sovelluksen avulla pystyi jakamaan tietoaan maailmanlaajuisesta huolenaiheesta...” (TY7).

Selkein ero opiskelijoiden ja työssäkäyvien vastauksissa oli se, että jälkimmäisinä mainittuja sovellus kiinnosti enemmän kuin opiskelijoita. Työssäkäyvistä vastaajista määrä oli 26 % ja opiskelijoiden yhdeksän prosenttia.

5.3.2 Muiden ihmisten mielipiteiden vaikutus vastaajiin

Tutkimuksessa tarkasteltiin (kysymys 12 liite 3) myös sitä, oliko muiden ihmisten mielipiteillä vaikutusta vastaajien näkemyksiin ilmastonmuutokseen liittyvissä asioissa.

Taulukko 11. Muiden ihmisten mielipiteiden vaikuttaminen vastaajien mielipiteisiin (%)

Vaikuttavatko muiden ihmisten mielipiteet ilmastonmuutoksesta omiin mielipiteisiin?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Kyllä	68	78
Ei	32	22
Yhteensä	100	100

Kuten taulukossa 11 on esitetty, 68 % opiskelevista vastaajista sekä 78 % työssäkäyvistä vastaajista kertoi muiden ihmisten näkemysten vaikuttavan heidän käsityksiinsä ilmastonmuutoksesta. 32 % opiskelijoista ja 22 % työssäkäyvistä uskoi enemmän omaan kantaansa vastauksissaan, eivätkä antaneet muiden mielipiteiden vaikuttaa omiin käsityksiin asiasta.

Kysyttäessä tarkennusta mielipiteen muotoutumisen syyhyn (liite 3 kysymys 12c), näyttivät ennen kaikkea asiantuntijoiden mielipiteet tieteellisten näyttöjen ohella näyttävät vaikuttavan molempien ryhmien mielipiteisiin. Monen opiskelijan mielestä ihmisten näkemykset, jotka olivat vakuuttavia ja hyvin perusteltuja vaikuttivat mielipiteisiin tai muuttivat heidän kantaansa asiasta. Yksi vastaaja

kertoi esimerkkivastauksessa seuraavaa: ”Perustan mielipiteeni asiantuntijoiden ja tutkijoiden tutkimustuloksiin, en yksittäisten ihmisten mielipiteisiin...” (OP11). Yhden opiskelijan mielestä myös Al Goren dokumentti vakuutti hänet ympäristössämme tapahtuvista muutoksista.

Monen työssäkäyvän vastauksesta kävi ilmi, että muiden mielipiteet toivat lisäinformaatiota ilmastonmuutoksesta ja vaikuttivat siten heidän näkemyksiinsä asiasta. Osa työssäkäyvistä vastaajista oli sitä mieltä, että koska kaikkia vastauksia ei voi mitenkään voi tietää itse, muiden näkemykset auttoivat muodostamaan omaan mielipiteen tai tuomaan uutta näkökulmaa asiaan.

Omasta näkemyksestä ei pidetty välttämättä pidetty niin tiukasti kiinni kuin opiskelijoiden ryhmässä, sillä työssäkäyvät olivat valmiita suostumaan kompromisseihin vakuuttavan mielipiteen kuullessaan. Opiskelijoiden mielipiteisiin vaikuttivat ennen kaikkea tieteelliset näytöt. Yksi vastaaja kyseenalaistaa muiden mielipiteet ja jatkaa ”... haluan tietää mitä asiantuntijat sanovat aiheesta...” (OP3). Osassa työssäkäyvien vastauksista kävi ilmi myös se, että jokaisen mielipide oli tärkeä taistellessa ilmastonmuutosta vastaan.

32 prosenttia opiskelijoiden vastauksista oli kielteisiä ja niissä kävi melko selkeästi ilmi se, että muiden ihmisten mielipiteet eivät vaikuttaneet, jos oli päättänyt, että niillä ei ollut merkitystä oman näkemyksen muodostumisessa. Moni myönsikin olevansa itsepäinen oman mielipiteensä suhteen. Yksi vastaaja kertoikin nasevasti, että ”...olen kiinnostunut vain omasta ja niiden mielipiteistä, jotka ovat samalla kannalla minun kanssani asiasta.” (OP23).

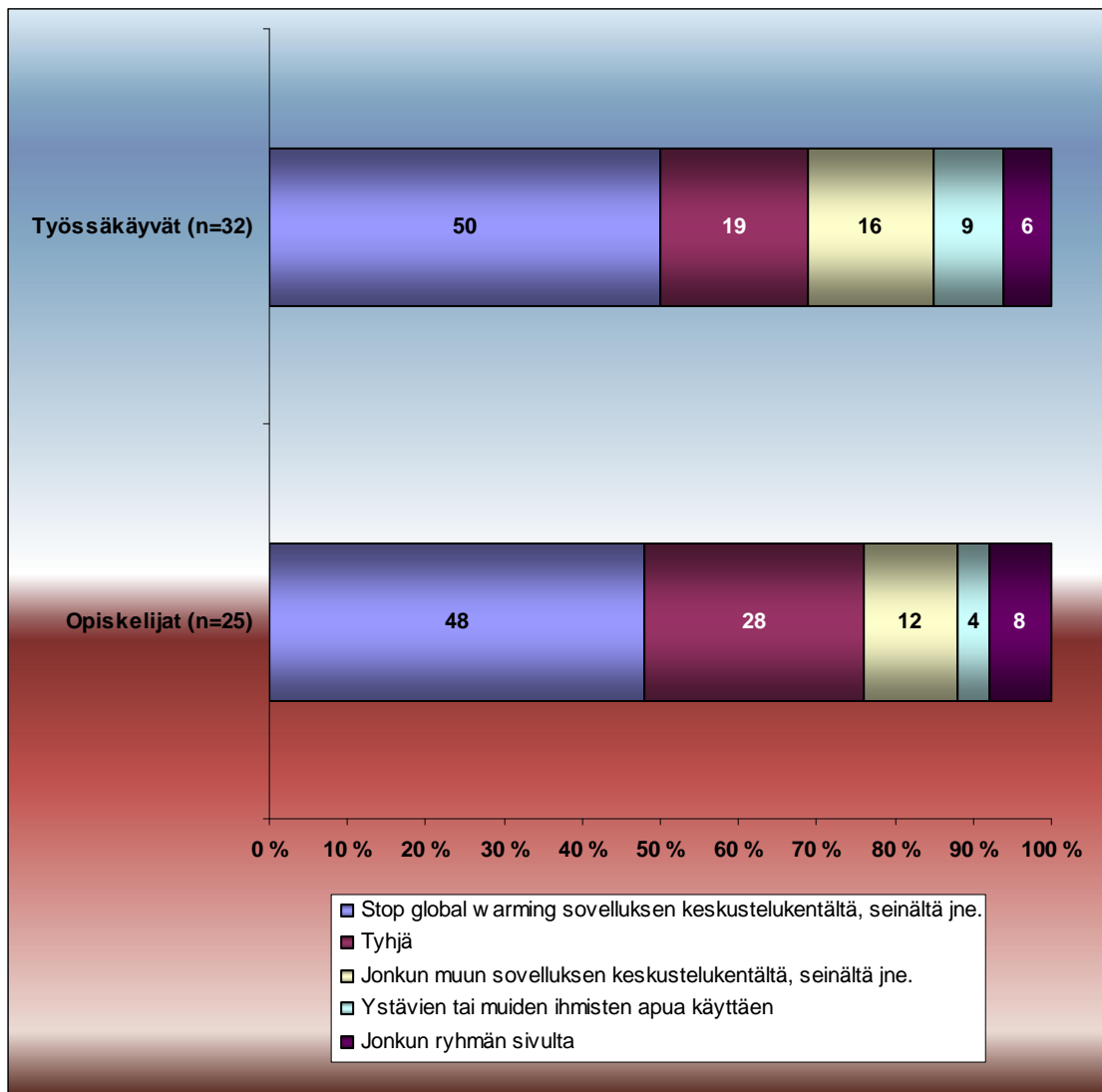
Työssäkäyvien ei-vastauksien osuus oli 22 prosenttia. He olivat sitä mieltä, että ympäristön eteen tehdyt teot olivat ratkaisevampia asioita kuin mielipiteet, siksi ne eivät vaikuttaneet vastaajien näkemyksen muodostumiseen. Yhden vastaajan mielestä: ”teot mitä ihminen tekee nyt ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi, on paras keino pelastaa maapallo.” (TY24). Mutta myös työssäkäyvät olivat sitä mieltä, että jos mielipide oli vastakkainen omaan näkökantaan nähden, se ei vaikuttanut vastaajan näkemykseen.

5.4 Tiedonhankinta Stop Global Warming-sovelluksesta ja sovelluksen hyödyllisyys

Taulukko 12. Vastaajien tiedonhankinta Stop Global Warming -sovelluksesta (%)

Haetko tietoa ilmastonmuutoksesta Stop Global Warming-sovelluksesta?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Kyllä	48	50
Ei	52	50
Yhteensä	100	100

Taulukossa 12 on tuotu esiin vastaajien tiedonhakukäyttäytyminen sovelluksessa. Opiskelijoista 48 % myönsi hyödyntävänsä sovellusta hakiessa tietoa ilmastonmuutoksesta. Enemmistö eli 52 % haki tietonsa kuitenkin muista lähteistä. Työssäkäyvienkin vastaajien kohdalla tietoa hakevista 50 % kertoi hakevansa tietoa sovelluksesta ja 50 % vastaajaa muista tietokanavista, eli vastauksia oli tasaisesti puolesta ja vastaan. Tiedonhankintaa muista lähteistä kuin sovelluksesta tarkastellaan jäljempänä kappaleessa.

Kuvio 2. Vastaajien tiedonhankintakäytännöt Stop Global Warming -sovelluksesta (%)

Kuviossa 2 esitellään Stop Global Warming -sovelluksesta tai Facebookista tietoa ilmastonmuutoksesta hakevien määrä. Molemmissa ryhmissä, sovellusta on käytetty tiedonhankintatilanteessa eniten: opiskelevista vastaajista 48 % käytti sovellusta hyväkseen tiedonhankinnassa, niin ikään puolet työssäkävivistä vastaajista luotti sovellukseen tietoa hankkiessaan. Tässä tapauksessa vastaajat hyödynsivät sovellukseen lisättyjä linkkejä tai saivat apua keskustelukentältä tai seinältä. 28 % opiskelijoista ja 19 % työssäkävivistä oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Koska Facebookissa on myös monia muita ympäristön ja hyvinvoinnin vuoksi sekä ilmastonmuutosta vastaan perustettua sovellusta, 12 % vastaajaa opiskelijoista sekä 16 % työssäkävivistä haki tiedontarpeeseensa tyydytystä mieluummin niistä. Facebookissa on niin ikään perustettu ryhmiä, jotka ottavat kantaa ilmastonmuutoksen suhteen, kahdeksan prosenttia opiskelijaryhmän vastaajista sekä kuusi prosenttia työssäkävivistä vastaajista haki tietoa niistä.

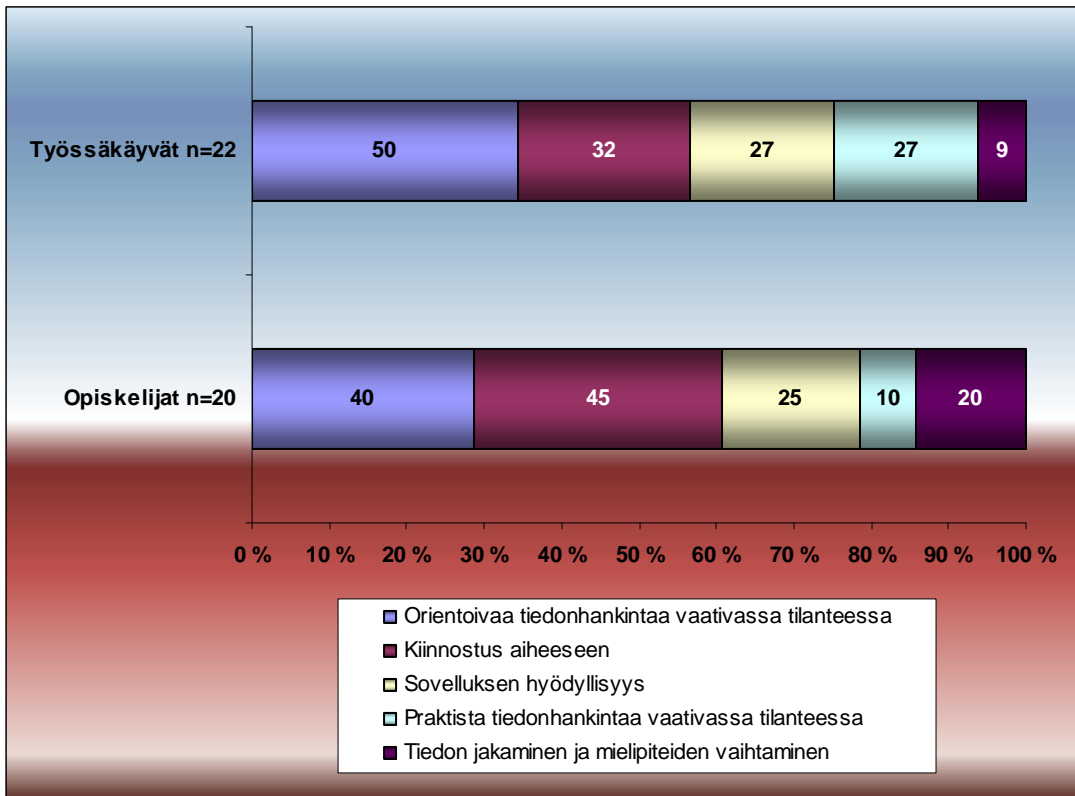
Ihmislähteitä käytti hyväkseen neljä prosenttiyksikköä opiskelevista vastaajista sekä yhdeksän prosenttia työssäkäyvistä vastaajista.

5.4.1 Sovelluksen hyödyllisyys ja ongelmat tiedonhankintatilanteessa

Vastaajilta kysyttiin millaisessa tiedonhankintatilanteessa vastaajat turvautuivat Stop Global Warming -sovellukseen ja miksi sekä kuinka hyödyllisenä he sitä pitivät. Vastaajia pyydettiin myös kertomaan mahdollisesta ongelmatilanteesta, joka ilmeni tiedonhankintatilanteessa sekä omasta tiedonjakamisestaan (liite 3 kysymys 17). Vastaajista kovinkaan moni ei käyttänyt sovellusta tiedonhankinnassa, vaan he käyttivät hyväkseen Facebookin ulkopuolisia tietolähteitä, joita tarkastellaan myöhemmin kappaleessa. Lisäksi vastaajien määrä vastausvaihtoehdoissa vaihteli satunnaisesti.

Vastauksien analyysissä ilmeni kahdenlaista tiedonhankintaa, joka voitiin jakaa kahteen osaan: orientoivan ja praktisen tiedon hankintaan. Orientoivasta tiedon hankinnasta on kyse, kun tietoa hankitaan esimerkiksi seurattaessa päivittäisiä tapahtumia. Se palvelee yleensä pitemmän aikavälin tarpeita. Kun pyritään ratkaisemaan jokin tietty ongelma, kyseessä on tällöin praktisen tiedon hankinta. Orientoivasta tiedonhankinnasta osa voi olla jokseenkin vakiintunutta mutta todellisissa tiedonhankinnan tapahtumissa orientoivan ja praktisen tiedontarpeen välinen raja voi olla häilyvä tai ne voivat olla yhteen kietoutuneita. (Haasio & Savolainen 2004, 30; Savolainen 1995, 272–273.) Tässä tutkimuksessa praktiseksi tiedonhankinnaksi on tulkittu tilanne, jossa vastaaja ilmaisi etsivänsä tietoa tietystä aiheesta tai voitiin tulkita, että kyseessä oli erityinen tiedontarve.

Ensimmäiseksi tarkastellaan vastaajien syitä sille, miksi Stop global warming-sovellusta käytettiin tiedonhankintatilanteessa. Vastauksista on kerätty syyt, jotka toistuvat opiskelijoiden ja työssäkäyvien vastauksissa.

Kuvio 3. Vastaajien tiedonhankintaan johtaneita syitä Stop Global Warming –sovelluksesta (%)

Kuviossa 3 on esitetty vastaajien tiedonhankintaan johtaneita syitä sovelluksesta. Enemmistö opiskelijoista eli 45 prosenttia haki tietoa sovelluksesta, koska he olivat kiinnostuneita aiheesta. Yksi vastaaja opiskelijoista totesi hakevansa tietoa sekä mielenkiinnosta että orientoivassa tiedontarpeeseen liittyen: ”Hain tietoa sovelluksesta, koska halusin nähdä, onko kenelläkään vaihtoehtoisia ajatuksia ja samalla sain päivitettyä myös informaatiota ilmastonmuutokseen liittyen.” (OP24). Valtaosa työssäkäyvistä eli puolet vastaajista haki tietoa sovelluksesta pysyäkseen ajan tasalla ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista. Yksi vastaaja haki tietoa sovelluksesta, koska ”...halusin pysyä ajan tasalla päivitetystä tiedosta.” (TY22).

Toiseksi yleisimpänä syynä 40 prosenttia opiskelijoista piti tilannetta, jolloin he tarvitsivat tietoa päivittäisistä tapahtumista tai pysyäkseen tilanteesta ajan tasalla. Moni vastanneista opiskelijoista piti sovellusta paikkana, josta löysi ajankohtaista tietoa. Yksi vastaajista kertoi sovelluksen tarjoaman tiedon olevan ”...verrattavissa dokumenttiohjelmiin ja televisiointiin ilmastonmuutoksesta” (OP4), ja seuraavan sitä päivittäin. Työssäkäyvistä vastaajista toiseksi suurin enemmistö eli 32 prosenttia vastaajista, haki tietoa sovelluksesta kiinnostuksen takia. Yhteen vastaajaan Al Goren dokumentti ”Epämiellyttävä totuus” (*An Inconvenient Truth*),

ilmastonmuutoksesta oli herättänyt mielenkiinnon ja hän halusi ” tehdä omasta puolestaan jotain paremman tulevaisuuden puolesta”. (TY30).

Monissa vastauksissa tietoa tarvittiin sekä orientoivan että praktisen tiedontarpeen tyydyttämiseen. Eräs opiskelija vastasi kysymykseen: ”...kyllä, koska halusin tietää enemmän.” (OP19). Vastauksista ei aina selvinnyt, hakiko vastaaja tietoa jonkin erityisen ongelman ratkaisemiseen vai oliko kyseessä tilanne, jossa henkilö halusi pysyä ajan tasalla päivittäisistä tapahtumista. Praktisen tiedontarpeen syyksi voidaan kuitenkin esittää seuraavan vastaajan esimerkki: olin huolestunut ilmastonmuutoksesta ja koska en tietänyt siitä tarpeeksi, hain tietoa Stop Global Warming-sovelluksesta, koska sieltä löytyi informaatiota mitä muualta ei löytynyt...” (TY30). Esimerkissä vastaajalla oli erityinen tiedontarve nimenomaan ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista ja hän turvautui tilanteessa näin ollen sovelluksen apuun.

Sovelluksen koki tiedonhankintatilanteessa hyödylliseksi neljännesosa vastaajaa opiskelijoista ja 27 % työssäkävivistä. Monen vastaajan mielestä sovellus tarjosi tietoa, jota ei löytynyt muualta ja siinä tieto oli esitetty lyhyesti ja ytimekkäästi. Vastauksista kävi ilmi myös se, että vastaajat hakivat samanhenkisten ihmisten seuraa ja olivat kiinnostuneita heidän mielipiteistään ilmastonmuutoksen suhteen. Stop global warming on jäsenmäärältään yksi Facebookin suurilukuisimmista sovelluksista yli kolmella miljoonalla jäsenellään, joten yksi työssäkävvä vastaaja totesi: ”...sovelluksessa on jäseniä ympäri maailmaa, joten informaatio on niin ikään globaalia.” (TY17). Tiedonhankinnan ja mielipiteiden vaihdon ohella, sovelluksesta on ollut myös hyötyä haettaessa tietoa siihen, kuinka omia elämäntapoja voi muuttaa ympäristöystävällisempään suuntaan. Yhden opiskelijan esimerkkivastaus kuului näin: ”Aluksi olin kiinnostunut muiden ihmisten erilaisista mielipiteistä, ja mitä he tekevät ilmastonmuutoksen eteen. Mutta nyt olen myös etsinyt tietoa siitä, miten voisin muuttaa elämäntapani ympäristöystävälliseen suuntaan.” (OP25).

Internetin sosiaaliset verkostot ovat luoneet mahdollisuuden, jolla ihmiset voivat jakaa tietoa ja vaihtaa mielipiteitään globaalissa mittakaavassa. Tietoa jakamalla ja mielipiteitä vaihtamalla vastaajat saivat avarrettua tietämystään ilmastonmuutoksesta. Opiskelijat (20 %) pitivät tätä syytä neljänneksi merkittävämpänä syynä, kun työntekijät (9 %) noteerasivat sen vähiten tärkeämmäksi. Eräs opiskelija oli huomionnut asian seuraavasti: Koska jäsenmäärä on suuri, myös mielipiteet ja asiantunteva tieto on sisällyksekästä: ”Ideoiden ja mielipiteiden jakaminen hyödyttää tavalla tai toisella jokaista jäsentä”. (OP21). Työssäkävivistä yksi vastaaja totesi syyksi: ”Ihmiset olivat tulleet teknisesti taitavimmaksi ja jakoivat mielellään asiantuntemustaan ja kokemuksiaan internetissä. Sen

vuoksi on mahdollista saada monipuolista informaatiota, koska näkökulmiakin on monia ja myös tiedonjakaminen on nopeaa.” (TY23).

Taulukko 13. Sovelluksen hyöty tiedonhankintatilanteessa (%)

Auttoiko sovellus tiedontarpeeseesi?	Opiskelijat n=20	Työssäkäyvät n=20
Kyllä	70	70
Ei	30	30
Yhteensä	100	100

Taulukossa 13 näytetään kuinka suurelle osalle vastaajista sovelluksesta oli ollut hyötyä tiedonhankintatilanteessa. Yli puolet molempien ryhmien vastaajista eli 70 % opiskelijoissa ja työssäkävivistä myönsi sovelluksen tyydyttäneen tiedontarpeen. Opiskelijoista muutama kertoi sovelluksen auttaneen tilanteessa, jossa vastaajalla ei ollut tarpeeksi tietoa asiasta. Niin ikään keskustelusta oli saanut vastauksen ja ratkaisun ongelmaan. Lisäksi yksi opiskelija kertoi, että ”... joku oli kolmesti korjannut vastaajan virheellistä tietoa jostain erityisestä aiheesta.” (OP24). Jos sovellus ei ollut tyydyttänyt tiedontarvetta, syitä oli muiden muassa se, ettei vastaaja uskonut saavansa tarvittavaa tietoa. Yksi vastaaja myönsi kieliongelman olleen suurin syy siihen, että sovellus ei auttanut: ”... koska englannin kieli ei ollut äidinkieli, oli vaikea ymmärtää mitä sovelluksessa puhuttiin tai käsiteltiin.” (OP3).

Edellä mainittuun kysymykseen liittyi jatkokysymys, jos sovelluksesta ei ollut apua tiedonhankintatilanteessa. 19 opiskelijasta 42 % ja 22 työssäkävystä 45 % vastasi sovelluksen olleen hyödyllinen, vaikka se ei tiedontarvetta tyydyttänytkään. Sovelluksen katsottiin tuovan uutta tietoa ilmastonmuutoksesta, joka oli hyödyllistä, ja josta ei moni vastaajista ollut aiemmin kuullutkaan.

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin oliko heillä ollut tiedonhankintatilanteessa ongelmia, kuinka he saivat tilanteen ratkaistua ja olivatko he tyytyväisiä saamaansa tietoon (liite 3 kysymys 17). 19 opiskelevasta vastaajasta vain viisi prosenttia totesi, että tiedonhaussa oli ollut ongelmia. Ongelmatilanne johtui siitä, ettei vastaajan äidinkieli ei ollut englanti, jota kovin hyvin osannut. Lisäksi oli 16 % vastaajaa, jotka kertoivat olleensa hankalassa tiedonhankintatilanteessa. Työssäkävivistä 21 vastaajasta yhdelläkään ei ollut tiedonhankintaongelmia, mutta kymmenen prosenttia heistä myönsi sellaisia tilanteita olleen kuitenkin joskus. Ongelmatilanteissa hakeuduttiin

muille internetsivustoille tai turvaututtiin perinteisempiin tiedonlähteisiin kuten kirjastoon, dokumentti- ja televisio-ohjelmiin, sanomalehtiin tai muuhun aikakauskirjallisuuteen. Yleisesti ottaen vastaajat olivat myös tyytyväisiä saamaansa tietoon, mutta muutama kertoi käyttävänsä mieluummin luotettavampia lähteitä tiedonhaussa kuin sovellusta.

5.4.2 Oman tietämyksen jakaminen muille ihmisille

Seuraavaksi tarkastellaan sitä kuinka aktiivisesti vastaajat jakoivat omaa tietämystään tai mielipiteitään ilmastonmuutoksesta (liite 3 kysymys 17). Heiltä myös kysyttiin esimerkkitalannetta mikä siihen johti, ja kuinka vastaaja siihen kommentoi. Lisäksi haluttiin selvittää sitä, oliko tilanteessa mahdollisesti ollut sellaista, jota vastaaja halusi oikaista, vai oliko hänelle olennaisempaa, että muut saivat tietää lisää ilmastonmuutoksesta.

Taulukko 14. Oman tiedon jakaminen ilmastonmuutoksesta muiden kanssa (%)

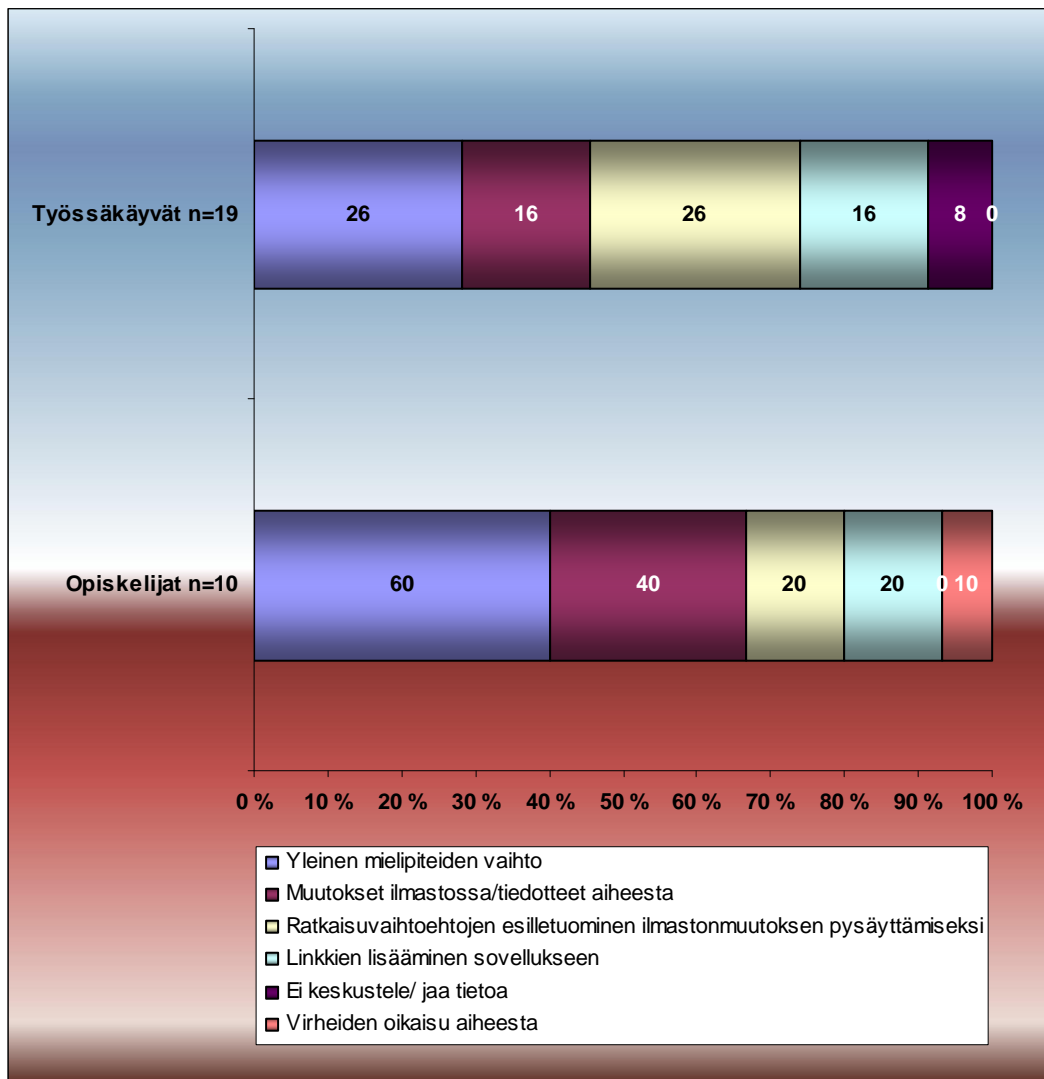
Jaatko tietoa ilmastonmuutoksesta muille ihmisille?	Opiskelijat n=18	Työssäkäyvät n=21
Kyllä	72	83
Ei	28	17
Yhteensä	100	100

Taulukosta 14 on nähtävissä se, jakavatko vastaajat omaa tietoaan muille sovelluksen käyttäjille. 72 prosenttia 18 opiskelijasta ja 21 työssäkäyvästä vastaajasta 83 prosenttia kertoi jakavansa tietämystään muille ihmisille. Mutta he jakoivat tietoaan mieluiten kuitenkin kasvotusten keskustellen kuin sovelluksen tai Facebookin kautta. Opiskelijat keskustelivat ja vaihtoivat mielipiteitään opiskelijakollegoidensa tai perheenjäsentensä kanssa. Työssäkäyvät mainitsivat vaihtavansa kommentteja myös ystäviensä kanssa. Ainoastaan yhden työssäkäyvän vastauksesta kävi selvästi ilmi, että hän jakoi tietoaan myös sovelluksen keskustelukentällä: ”...kyllä, haluan lisätä muiden tietoutta asiasta.” (TY13).

Yleisin tapa vaihtaa mielipiteitä ja tietoa oli siis kasvotusten käytävä keskustelu molemmissa ryhmissä. Kysymykseen vastasi 10 vastaajaa opiskelijoista ja 19 työssäkäyvistä. Vastauksista oli pääteltävissä se, että ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi tehokkainta oli tässä tilanteessa saada ihmiset tietoiseksi yhteisestä ongelmasta ja toimia yhtenä ryhmänä tai yhteisönä asian

edistämiseksi. Henkilökohtainen pyrkimys ja itsekeskeinen ajattelutapa ei ollut tehokkainta, vaan ajatella kaikkien yhteistä tulevaisuutta, jakamalla tietoa asiasta eteenpäin eri kanavia hyödyntäen.

Kuvio 4. Vastaajien keskustelutilanteet- ja aiheet (%)

Kuviossa 4 esitellään vastaajien keskustelutilanteita- tai aiheita sovelluksessa tai kasvotusten tapahtuvissa tilanteissa. Kaikki kysymyskohtaan vastanneet opiskelijat vaihtoivat jollain tapaa mielipiteitään tai tietoaan toisten kanssa.

Opiskelijoista 60 prosenttia vaihtoi mielipiteitä yleisistä ympäristöön ja ilmastoon liittyvistä asioista. He keskustelivat yleensä tuttaviansa kanssa aiheesta. 33 prosenttia heistä kertoi kuitenkin

vastaavansa sovellukseenkin, jos heiltä kysyttiin asiasta. Vain 10 prosenttia vastaajista oikaisi virheitä, jos sattui niitä sovelluksessa huomaamaan. Työssäkävivistä kukaan ei korjannut virheitä tai ei ollut niitä huomannut. Linkkejä sovellukseen lisäsi 20 prosenttiyksikköä vastaajista opiskelijoiden puolelta ja 16 prosenttia työssäkävivistä: ”...olen lisännyt linkin New York Timesin sivustolle.” (OP10). Yksi työssäkävivistä vastaajista kertoi lisäävänsä linkin sovelluksen, kun ”... näen mielenkiintoisen artikkelin ilmastonmuutoksesta, laitan siitä heti linkin. Aiheet koskettavat yleensä vaihtoehtoisia energialähteitä, jotka rajoittavat ihmisen vaikutusta ilmastonmuutokseen.” (TY16).

Molemmissa ryhmissä keskustelun innoittajana olivat ilmastonmuutos, ympäristössä tapahtuvat muutokset kuten esimerkiksi sadekausien epäsäännöllisyys tai kasvillisuuden muutokset. Niin ikään vaihtoehtoisten energianmuotojen lisääminen sekä joukkoliikenteen, kimppakyydin tai muiden kulkumuotojen suosiminen autoilun sijaan motivoivat vaihtamaan mielipiteitä ja tietoa tuttavapiirissä tai sovelluksissa. Vastauksissa näkyi myös huoli tulevaisuudesta lasten kannalta, ennen kaikkea työssäkävien vastaajien ryhmässä. Tämä johtui oletettavasti siitä syystä, että vastaajat työssäkävien ryhmässä olivat iäkkäämpiä kuin opiskelijaryhmässä, ja olivat todennäköisemmin jo perheellisiä.

Tiedonjakaminen lähti liikkeelle tilanteesta, jossa opiskeleva tai työssäkävvä vastaaja oli saanut tietoa mediavälitteisesti. Yksi opiskelija kertoi esimerkkipäätöksessään näin: ”: Alan puhua ilmastonmuutoksesta, kun olen esimerkiksi lukenut siitä jossain lehtiartikkelissa. Minulla on aina tarve saada ihmiset ottamaan vastuu ympäristöstään, ilmastonmuutoksesta, tai yrittää saada heidät vähintäänkin ehkäisemään sitä. Lisään myös kuvia ja linkkejä foorumille.” (OP19). Eräs työssäkävvä vastaaja sai Power Point-tiedotteena ilmoituksen puhtaan veden puutteesta tulevaisuudessa ja välitti tietoa eteenpäin työkollegoilleen ja lisää: ”... jos ihmisten piittaamattomuus ympäristöä kohtaan jatkuu, seuraukset ovat sen mukaiset.” (TY17). Yhdellä työssäkävivistä vastaajista oli myös tietynlaisia palveluita tuottava yritys, joka on suunnattu tehostamaan rakentamista yritysalan piirissä. Niinpä hän lähetti linkin aiheesta, millä tapaa ”yritysyhteisö voi vaikuttaa ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen olemalla tehokas, ja esimerkkejä siitä kuinka vähentää tai pysäyttää ilmastonmuutoksen eteneminen...” (T13).

5.5 Stop Global Warming - sovelluksen luotettavuus

Tässä osassa tarkastellaan sitä olivatko vastaajat kohdanneet sovelluksessa väärää tai epäluotettavaa tietoa, ja haittasiko se tieto heitä. Vastaajilta kysyttiin lisäksi sitä, kuinka luotettavana he pitivät sovellusta.

Taulukko 15. Väärää tai epäluotettavaa tietoa kohdanneiden vastaajien määrä (%)

Oletko huomannut, että sovelluksessa esiintyisi epäluotettavaa tai väärää tietoa?	Opiskelijat n=17	Työssäkäyvät n=19
Kyllä	47	32
Ei	53	68
Yhteensä	100	100

Taulukosta näkee, kuinka moni vastaajista oli kohdannut vääränlaista tai epäluotettavaa tietoa sovelluksessa. Opiskelijoista 47 prosenttia oli kohdannut väärää tai epäluotettavaa tietoa. Työssäkäyvien vastaajien kohdalla heitä oli 32 prosenttia. Yksi vastaaja opiskelijoista totesi tiukasti, että ”... kyllä se haittaa, vaikka kaikilla onkin sananvapaus ilmaista mielipiteitään sovelluksen keskustelukentällä.” (OP16).

Molemmissa ryhmissä osa vastaajista oli kuitenkin lieventänyt kyllä-vastauksiaan. Esimerkiksi eräs opiskelija saattoi joskus jopa korjata väriä väitteitä oikeiksi, vaikka: ”... kyllä, huomaan sitä koko ajan, mutta se ei juuri vaivaa minua.” (OP24). Yksi työssäkäyvä vastaaja oli asettunut tavallaan väärää tietoa jakavien asemaan: ”...ymmärrän sen, että kaikki eivät ymmärrä aihetta yhtä hyvin kuin sitä, että kaikki eivät voi olla samaa mieltä asiastakaan.” (TY19). Opiskelijoista 53 prosenttia ja työssäkäyvistä 68 prosenttia ei ollut huomannut epäluotettavaa tietoa. Osa vastaajista ei ollut edes kiinnittänyt huomiota tiedon oikeuteen: ” en ole huomannut, mutta olen ollut enemmän kommentoija kuin tarkastellut tiedon paikkansapitävyyttä.” (TY13). Tai vastaaja ei ollut varma tiedon todenperäisyydestä: ”En voi tietää mikä on totta ja mikä ei.” (OP17). Ennen kaikkea työssäkäyvät vastaajat olivat sitä mieltä, että Facebookissa ja sovelluksessa olevaan tietoon on syytä suhtautua kriittisesti, koska ”... on ihmisiä, jotka kirjoittavat ilmastonmuutoksesta tarkistamatta

tiedon todenperäisyyttä tai alkuperää.” Näin ollen yksi vastaaja totesi epäluotettavan tiedon haittaavan, koska ”se on valheellista.” (TY21).

Taulukko 16. Vastaajien luottamus sovelluksessa levitettyä tietoa kohtaan (%)

Kuinka luotettavana pidät tässä sovelluksessa esiintyvää tietoa?	Opiskelijat (n=25)	Työssäkäyvät (n=32)
Erittäin luotettavana	12	3
Melko luotettavana	40	63
Ei luotettavana mutta ei epäluotettavanakaan	32	28
Melko epäluotettavana	8	6
Erittäin epäluotettavana	8	0
Yhteensä	100	100

Taulukossa 16 esitellään vastaajien määrät sen mukaan kuinka luotettavana he olivat pitäneet sovelluksessa ollutta tietoa. Enemmistö vastaajista eli 40 % opiskelijoista ja 63 % työssäkäyvistä uskoi sovelluksessa esiintyvän tiedon olevan melko luotettavaa. Erittäin luotettavana tietoa piti 12 % opiskelevista vastaajista, vastaava prosenttimäärä työssäkäyvistä oli kolme. Ryhmät olivat jakautuneet tasaisesti, myös ei luotettavana mutta ei epäluotettavanakaan tietoa pitäneiden vastaajien kesken. Vastaajien joukossa oli 32 % opiskelijoista ja työssäkäyvistä 28 %. Yksikään työssäkäyvistä vastaajista ei pitänyt sovellusta erittäin epäluotettavana. Opiskelijoiden ryhmästä kahdeksan prosenttia piti sovelluksessa levitettyä tietoa erittäin epäluotettavana.

Vastaajilta kysyttiin myös syytä mikä vaikuttaa siihen kuinka luotettavana sovellusta pitää (liite 3 kysymys 19). Kyselyyn vastasi 15 opiskelijaa ja 14 työssäkäyvää. Molemmissa ryhmissä tiedon luotettavuuteen vaikutti se millä tyylillä se oli esitetty ja kuinka selkeästi, kuten eräs opiskelija toteaa: ”... riippuu siitä kuka kirjoittaa ja millä tyylillä.” (OP4). Myös yhden työssäkäyvän mielestä: ”Esittämisen selkeys vaikuttaa vaikutelmaani luotettavuudesta...”(TY16).

Opiskelijoiden ja työssäkäyvien vastaajien käsitykset erosivat tiedon luotettavuudesta siinä, että opiskelijoista monet uskoivat, että ”tietoon voi luottaa siitä syystä, että ihmiset jotka näkevät vaivaa

kirjoittaessaan keskustelukentälle, heidän täytyi olla todella kiinnostuneita asiasta, joten miksi he valehtelisivat tai jakaisivat vääränlaista informaatiota asiasta.” (OP6). Mutta työssäkäyvät epäilivät tiedon luotettavuutta, jos niissä ei ollut viittausta tieteellisiin näyttöihin tai asiantuntijoiden kommentteihin. Yhden vastaajan mielestä: ”Facebookin käyttäjät eivät ole asiantuntijoita, joten tieto ei voi olla kovin luotettavaa.” (T17).

Mutta tiedon luotettavuudellakin oli puolestapuhujansa. Yksi vastaaja työssäkäyvistä piti sovellusta niin luotettavana lähteenä, että piti sitä hyvin vartenotettavana ja informatiivisena lähteenä ilmastonmuutoksesta tutkimusta tekeville. Toinen vastaaja totesi taas, että: ”...yleensä kommentit ovat viittauksia asiantuntijoiden tutkimuksista.” (T28). Eräs vastaaja opiskelijoista oli tarkastellut kommenttien lähteitä ja todennut niiden pitävän paikkansa, ”...sillä ilmastonmuutos on konkreettisesti havaittavissa ympärilläme ja olin myös lukenut Al Goren kirjallisuutta.” (OP18).

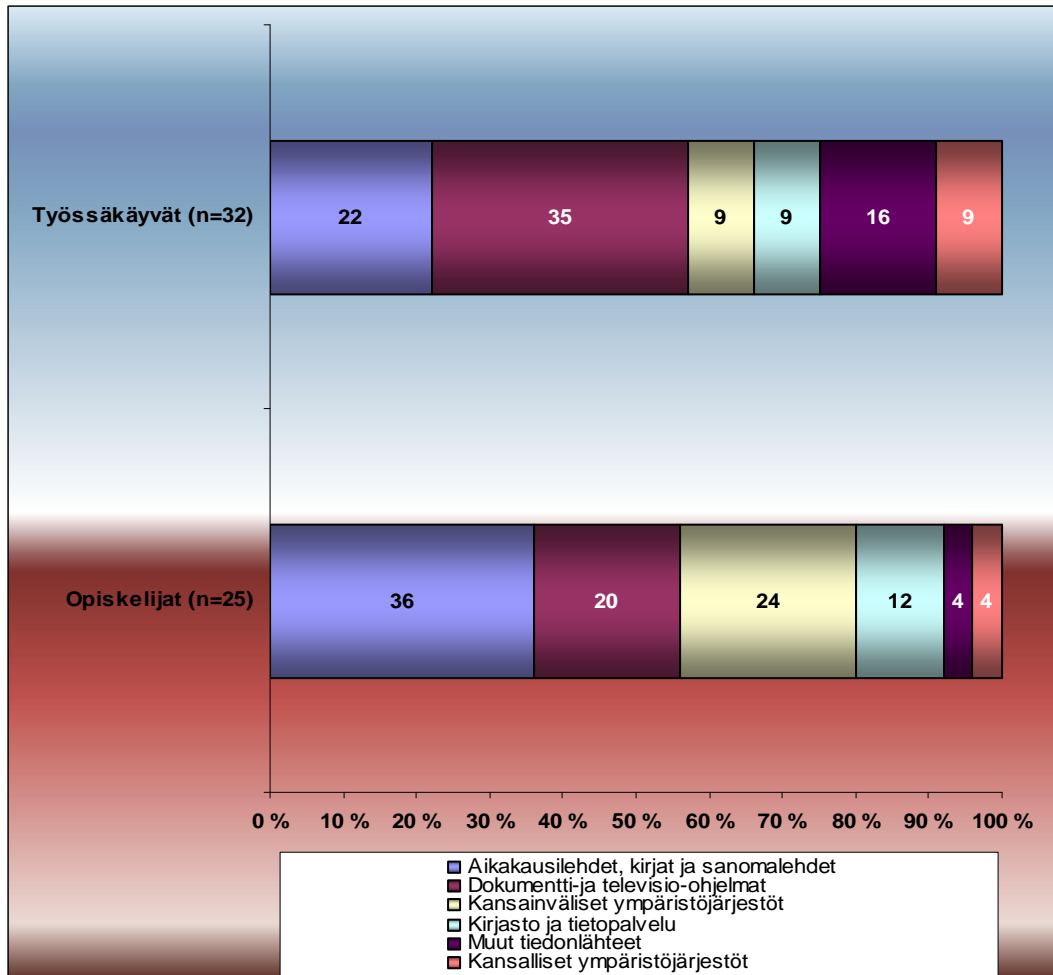
Se, että yksikään työssäkäyvistä ei pitänyt tietoa erittäin epäluotettavana, oli sinänsä erikoista, sillä vastauksia tarkastellessa nimenomaan työssäkäyvät olivat kohdanneet sovelluksessa epäluotettavaa tietoa, ja kertoivat sen myös haittaavan heitä. Esimerkiksi yksi vastaaja oli huomannut, että ”...sovelluksessa käytävät keskustelut ovat hyvin epäluotettavia ja aggressiivisia.” (TY2). Lisäksi liian suuri osa tiedosta perustui mielipiteisiin ja tuntemuksiin, eikä faktoihin.

Voidaankin olettaa, että vastaajien käsityksen tiedon luotettavuudesta vaihtelivat. Asian esittämisen selkeyttä ja tyyliä pidettiin molemmissa ryhmissä merkinä siitä, että tietoon saattoi luottaa ja sitä pidettiin uskottavana. Mutta vaikutelmat mielipiteiden todenperäisyydestä olivat kahtalaisia. Toiset uskoivat niiden olevan asiantuntijoiden viittauksia, ja pitivät niitä tästä syystä uskottavina. Mutta toisaalta mielipiteet eivät saaneet luottamuslausetta sen takia, että sovellukseen kirjoittavat jäsenet eivät voineet olla asiantuntijoita. Tiedon luotettavuuteen vaikutti siis tiedon vastaavuus vastaajan oman näkemyksen, tai informaatiolähteiden kanssa. Myös Savolaisen (2001) tutkimuksessa kuluttajatietolähtöisen uutisryhmän vastaukset perustuivat pääosin omaan kokemukseen ja asiantuntijoiden lausuntoihin.

5.6 Tiedonhankinta Facebookin ulkopuolisista lähteistä

Seuraavaksi tarkastellaan vastaajien tiedonhankintaa muista lähteistä kuin Facebookista tai sen Stop Global Warming -sovelluksesta. Heiltä kysyttiin tiedonlähteiden valintaan liittyviä syitä sekä kertomaan esimerkin mahdollisesta tiedonhankintatilanteesta ja siihen liittyvistä ongelmista (liite 3

kysymykset 20–22). Tässä osassa käydään läpi myös valittujen lähteiden suosiojakaumaa, sekä vastaajien syitä sille miksi lähteet on laitettu tiettyyn järjestykseen.

Kuvio 5. Vastaajien käyttämien lähteiden jakauma

Kuviossa 5 esitellään vastaajien käyttämien lähteiden jakaumaa. Opiskelijoista 36 % piti aikakauslehtiä, kirjoja sekä sanomalehtiä suurimmassa arvossa. Kun vastaavasti enemmistö työssäkäyvistä eli 35 % vastaajista käytti tiedonlähteenään mieluummin dokumentti- ja televisio-ohjelmia. Toiseksi tärkeimmäksi lähteeksi opiskelijaryhmän vastaajat kohottivat kansainväliset ympäristöjärjestöt, josta tietoa haki heistä mielellään 24 %. Tämän tiedonlähteen osalta on opiskelijoiden ja työssäkäyvien vertailussa selkein ero, sillä kansainvälisiä ympäristöjärjestöjä hyödynsivät tiedonlähteenään työssäkäyvistä vain yhdeksän prosenttia. Toissijaisena lähteenä 22 % työssäkäyvistä vastaajista piti kirjoja, aikakauslehtiä ja sanomalehtiä. Viidesosa opiskelijoista oli arvostanut dokumentti- ja televisio-ohjelmat kolmanneksi merkittävämmäksi tiedonlähteekseen.

Työssäkäyvien ryhmästä 16 % vastaajista piti kolmanneksi tärkeimpänä lähteenä muita tiedonlähteitä. Muilla tiedonlähteillä tarkoitetaan esimerkiksi muita Internetsivustoja, tai tietokanavia, joita ei ollut esimerkkiin laitettu. Kirjasto ja tietopalvelu tulivat molempien ryhmien mielestä neljänneksi tärkeimmäksi. Toisin kuin työssäkäyvien vastaajien kohdalla, muita lähteitä ei arvostanut tai mieltänyt kovin tärkeäksi opiskelevista kuin neljä prosenttia. Kansallisia ympäristöjärjestöjä käytti tiedonlähteenään neljä prosenttia opiskelevista vastaajista ja yhdeksän prosenttia vastaajista työssäkäyvien ryhmässä.

5.6.1 Lähteiden valintaan johtaneet syyt

Vastaajilta kysyttiin myös syitä miksi he olivat päätyneet valitsemaansa lähteeseen. Vastauksista nousi esiin neljä pääsyytä: tiedon helppo saatavuus, tiedonlähteen luotettavuus ja kattavuus sekä hyödyllisyys että kiinnostus aiheeseen.

Taulukko 17. Vastaajien lähteen valintaan liittyviä syitä (%)

Lähteen valintaan liittyvä syy	Opiskelijat (n= 22)	Työssäkäyvät (n= 26)
Tiedon helppo saatavuus/ saavutettavuus	23	31
Tiedonlähteen luotettavuus	27	15
Tiedonlähteen kattavuus ja hyödyllisyys	68	35
Kiinnostus aiheeseen	23	38

Taulukossa 17 on nähtävissä vastaajien lähteen valintaan liittyviä syitä. Yleisin syy vastaajilla tietyn tiedonlähteen valintaan oli opiskelijaryhmästä 68 prosentin mielestä sen kattavuus ja hyödyllisyys. Esimerkiksi yhden opiskelijan vastaus kuului näin: ”Kansainväliset ympäristöjärjestöt ja televisio-ohjelmat tarjoavat selkeän ja kattavan tietopaketin.” (OP18). Tärkein syy 38 prosentille työssäkäyvistä vastaajista hakeutua tietyn tiedonlähteen äärelle oli kiinnostus aiheeseen. Yksi työssäkäyvä vastaaja perusteli syyksi seuraavaa mainitessaan aikakauslehdet tai televisio-ohjelmat suosituimmaksi lähteekseen: ”Jos lehden aihe tai television ohjelma herättää kiinnostukseni, niin sen lukee tai katsoo” (TY6).

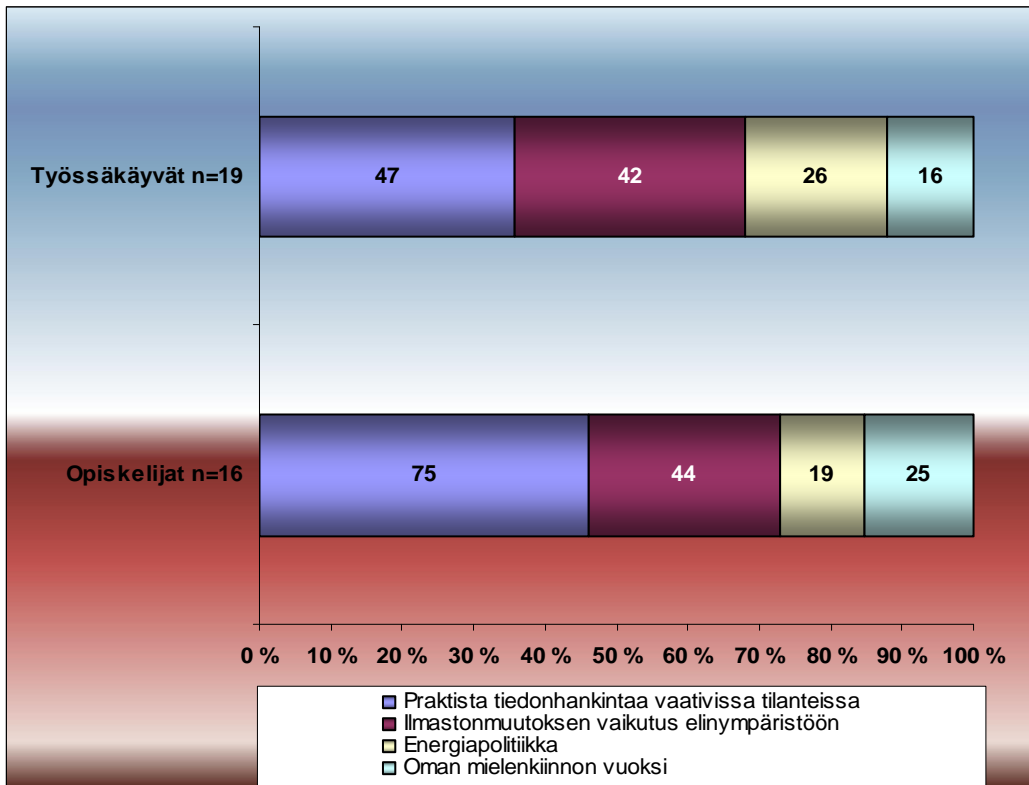
Työssäkäyvistä lähteiden kattavuus ja hyödyllisyys olivat toiseksi yleisin syy, jonka oli maininnut 35 prosenttia vastaajista. 27 prosentille opiskelevista vastaajista eli toiseksi tavallisimmaksi syyksi

lähteen valintaan tuli sen luotettavuus. Yksi vastaaja vertasi tiedonlähteen luotettavuutta Facebookiin ja totesi: ”Aikakauslehdet: ovat luotettavampia lähteitä kuin Facebook. ” (OP11). Lisäksi yksi työssäkäyvä vastaaja määritteli lähteen luotettavuuden mittapuuksi asiantuntijoiden tutkimustulokset ja kommentit: ” luotan eniten uutissivustoon, sillä se pohjautui asiantuntijoiden kommentteihin ja tutkimustuloksiin. Sivustolla voi myös esittää kysymyksiä aiheesta. Lisäksi se sisältää artikkeleja tiedelehdistä ja linkkejä aiheeseen liittyviin sivustoihin”. (TY28).

23 prosentille vastaajalle opiskelijoista ja 31 prosentille työssäkäyvistä oli tärkeää päästä tiedonlähteen luo helposti ja vähällä vaivalla. Yksi opiskelija ilmaisi asian näin: ” Televisio-ohjelmat ovat helpoimmin saavutettavilla oleva kanava, koska tiedonhaku ympäristöjärjestöistä on Keniassa hankalaa. Myös kirjastoista saa helposti haettua informaatiota.” (OP1). Eräälle työssäkäyvälle vastaajalle kirjasto ja tietopalvelu ovat parhaimpia vaihtoehtoja, sillä ”... lähteet olivat helposti saavutettavilla ja tietoa saa vähällä vaivannäöllä, ja sitä kautta on helppo muodostaa oma mielipide asiasta” (TY12).

Seuraavaksi haluttiin selvittää vastaajien tiedonhakutilanteita (liite 3 kysymys 22), jossa hän yritti ratkaista ongelmaa edellä mainittuja lähteitä hyväksikäyttäen. Opiskelijoiden ja työssäkäyvien vastauksista kerättiin keskeisimmät syyt, jotka saivat vastaajat hakeutumaan tiedonlähteiden äärelle. Praktiseksi tiedonhankintatilanteeksi on tulkittu tilanne, jossa vastaajan tiedontarpeen saattoi aiheuttaa esimerkiksi työ- tai koulutehtävään liittyvä ongelma.

Kuvio 6. Vastaajien tiedonhankintatilanteeseen johtaneet keskeisimmät syyt

Kuviossa 6 on esitetty olennaisimpia vastaajien tiedonhankintaan johtaneita syitä. Molemmissa ryhmissä tärkeimmäksi syyksi nousi praktista tiedonhankintaa vaativa tilanne; opiskelijoista vastaajamäärä oli siinä 75 prosenttiyksikköä ja työssäkävien kohdalla 47 prosenttia. Toiseksi yleisimmin tiedontarpeen aiheutti ilmastonmuutoksen seurauksena ympäristössä tapahtuneet muutokset, jotka saivat vastaajat hakemaan lisätietoa. Esimerkiksi jäätiköiden sulaminen kiinnosti kahta vastaajaa, joista opiskelija kertoi seuraavan esimerkin: ”Hain tietoa jään sulamisesta.” (OP5) ja työssäkävä vastaaja: ”hain tarkempaa tietoa napajäätikön sulamisesta”. (TY12). Erityisessä tiedontarpeessa oli myös seuraava opiskelija, joka seuraavassa esimerkivastauksessa tarvitsi tietoa ”esihistoriallisista merenpinnantason muutoksista, jääkausista ja jääkausien välisistä ajanjaksoista sekä tiettyjä tutkimusartikkeleja.” (OP2). Eräs työssäkävä vastaaja kertoi tarvitsevansa: ”informaatiota siitä yleisestä harhaluulosta että nykyinen säätila todistaa tai ei todista ilmastonmuutoksen olemassaoloa.” (TY2).

Ilmastonmuutoksen vaikutukset elinympäristöön ja elämistöön olivat vastausten mukaan opiskelijoista 44 prosentin ja työssäkävivistä 42 prosentin mielestä syitä, miksi he hakeutuivat valitsemilleen tiedonlähteille.

Myös energiapoliittiset asiat olivat tiedonhankintatilanteeseen johtaneita syitä. Opiskelijoista 19 prosenttia vastanneista ja työssäkävien ryhmästä 26 prosenttia olivat kiinnostuneita siitä, mitä päätöksiä tai ratkaisuja oma kotimaa tekee ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi ja päästöjä vähentääkseen. Eräs opiskelija kertoi seuranneensa taannoin Yhdysvaltain presidenttikandidaattien käymää energiapoliittista keskustelua. ” Käytin hyödyksi heidän internetsivujaan kuin myös puolueettomien sivustoja. Halusin tietää minkälaisen energiapoliittisten ajatusten takana he seisovat, etenkin ydinenergian suhteen. ” (OP12).

Neljännesosa opiskelijoista ja 16 prosenttia työssäkävivistä vastaajista hakeutui tiedonlähteiden oman mielenkiinnon vuoksi. He olivat kiinnostuneita myös siitä tiedosta, kuinka voisivat itse vaikuttaa ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen.

Yleisesti ottaen opiskelijat ja työssäkävivät olivat tyytyväisiä saamaansa tietoon sekä mahdolliseen lisäinformaatioon. Opiskelijaryhmästä 17 vastanneesta vain kuusi prosenttia totesi, että ei ollut saanut tarpeeksi tietoa toisenkaan tiedonhankintatilanteen jälkeen. Työssäkävien vastaajien kohdallakin tilanne oli melko positiivinen sillä 17 työssäkävystä vain 18 prosenttia ilmoitti olleensa tyytymätön saamaansa tietoon: ” En ollut tyytyväinen, koska ei saanut tarpeeksi informaatiota aiheesta.” (TY1.)

5.6.2 Ongelmat tiedonhankintatilanteessa

Seuraavaksi vastaajilta tiedusteltiin myös olivatko he tietoa hakiessaan joutuneet ongelmatilanteeseen. Mahdollisesta ongelmatilanteesta heidän toivottiin kertovan myös esimerkin.

Taulukko 18. Vastaajien ongelmatilanteet tiedonhankintatilanteessa

Oliko sinulla ongelmia tiedonhankintatilanteessa?	Opiskelijat n=15	Työssäkävivät n=15
Kyllä	27	27
Ei	73	73
Yhteensä	100	100

Kuten taulukosta 18 on nähtävissä, opiskelijoilla ja työssäkävillä ei juuri ollut ongelmatilanteita tiedonhankintatilanteessa. 15 opiskelijasta sekä 15 työssäkävystä vastaajasta 27 % oli kohdannut pulmia tiedonhankinnassa. Opiskelijoiden kohdalla hankaluuksia esiintyi tiedonhaussa Internetissä.

Lisäksi heitä kiusasi epärelevantti tieto, jonka vuoksi yksi vastaaja joutui varmistamaan ”toisesta lähteestä tiedon oikeellisuuden.” (OP1). Lähes samanlainen ongelma oli ollut toisellakin vastaajalla, joka löytänyt ongelmanratkaisun kannalta ”hyödytöntä informaatiota ja hakeutumaan niin ikään toisen lähteen äärelle.” Vastaajilla oli ollut myös ongelmia täsmällisten hakulausekkeiden muodostamisessa.

Myös työssäkäyvillä yhdellä oli hankaluuksia muodostaa sopiva hakulauseke. Lisäksi ongelmatilanteita toivat tilanteet, jossa vastaaja ei ollut varma mistä tiedonlähteestä löytäisi sen relevantin tiedon. Vastaaja viittasikin todennäköisesti asumisolosuhteisiinsa sillä hän kommentoi:” ainoa ongelma oli se, että tietynlaista tietoa oli hankalaa saada käsiin, täytyi tietää täsmälleen oikea lähde, josta sen saattaisi löytää.” (TY13).

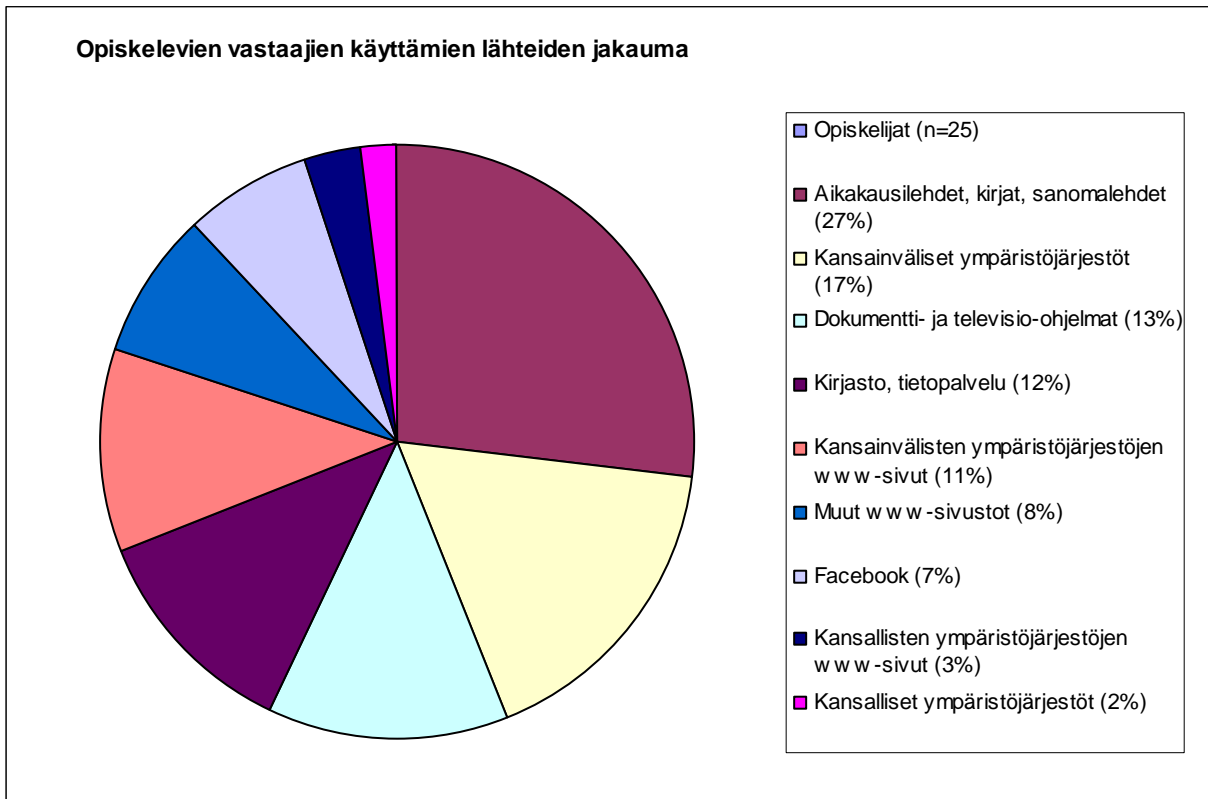
5.7 Perinteisten tiedonlähteiden asema ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa

Kysymyksessä 23 (liite 3) vastaajien piti laittaa käyttämiään ja mielestään luotettavimmat lähteet tärkeysjärjestykseen. Kaksi työssäkäyvää vastaajaa ei vastannut kysymykseen mutta se ei todennäköisesti vääristä tuloksia, sillä työssäkäyviä oli muutoinkin kyselyssä enemmän. Vastauksista on otettu huomioon kolme tärkeintä lähdeä, koska suurin osa vastaajista oli maininnut vähintään kolme lähdeä. Koska viimeisenä vaihtoehtona ollut tiedonlähde työssäkäyvistä vastaajista ei valinnut kukaan, ja opiskelevista vastaajistakin vain kaksi, jätin kyseisen lähteen huomioimatta tuloksissa. Kyseessä oli ”muu lähde”, johon vastaaja saattoi valita käyttämänsä ei-www-lähteen, jos vaihtoehtoista ei löytynyt sopivaa. Lisäksi kahden opiskelijan vastaukset erosivat toisistaan liikaa.

Tässä osassa tarkastellaan siis perinteisten tiedonlähteiden asemaa ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa. Perinteisillä lähteillä tarkoitetaan tässä tapauksessa ei-www-lähteitä. Tässä tutkimuksessa ne olivat: kansainväliset ja kansalliset ympäristöjärjestöt, kirjasto ja tietopalvelu, aikakauslehdet, kirjat ja sanomalehdet, dokumentti- ja televisio-ohjelmat. Www-lähteisiin kuului Facebook sovelluksineen, kansainvälisten ja kansallisten ympäristöjärjestöjen internetsivut sekä muut edellä mainitsemattomat internetlähteet.

Vastaukset on analysoitu niin, että pisteytettiin vastaajien lähteille antamat sijat: 1. sija 5 pistettä, 2. sija 3 pistettä, ja 3.sija 1 pistettä. Lähteiden saamat pisteet on laskettu yhteen ja lopuksi kaikkien lähteiden saamat pisteet on laskettu myös yhteen. Sitten on laskettu jakaumat suhteuttamalla tietyn

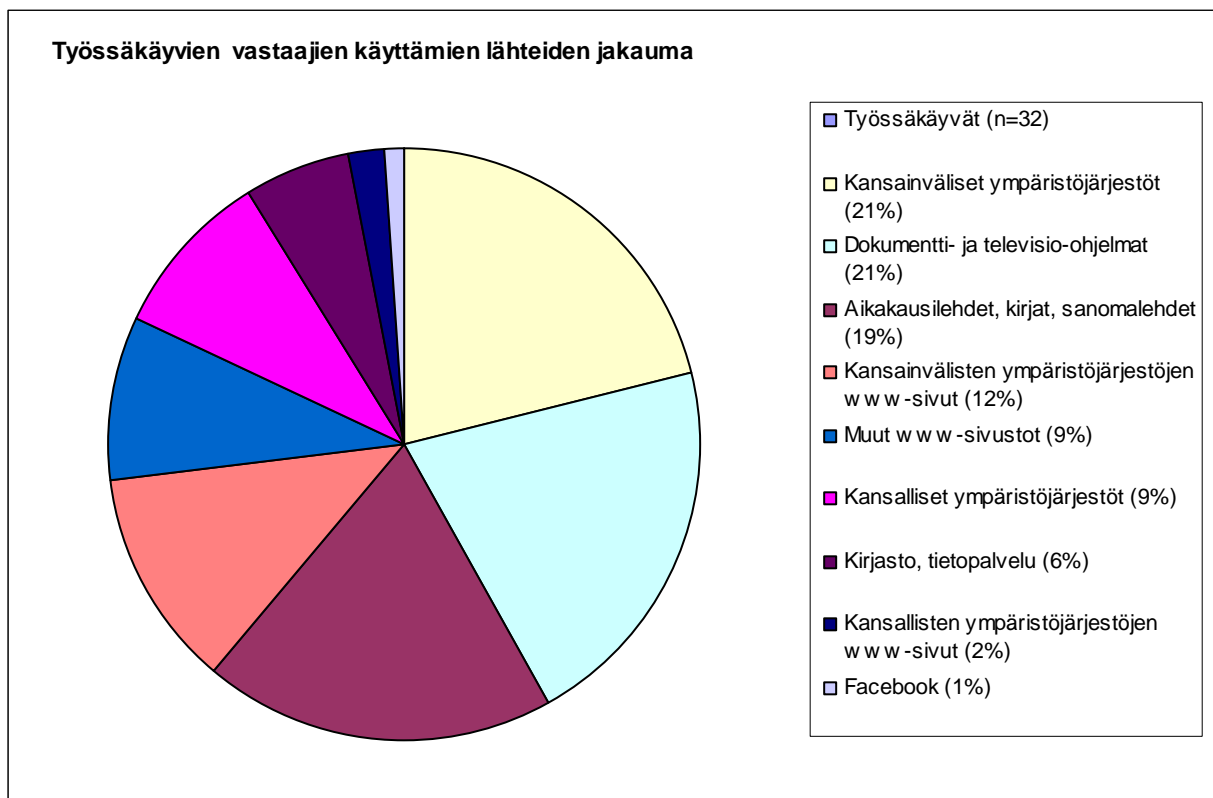
lähteen saama pistemäärä kaikkien lähteiden yhteispistemäärään. Kuvioissa on nähtävissä lähteiden saama suhteellinen pistemäärä.

Kuvio 7. Opiskelevien vastaajien käyttämien lähteiden jakauma

Opiskelijaryhmän vastaajien käyttämät lähteet tärkeysjärjestyksessä on havainnollistettu kuviossa 7. Suurin osa vastaajista arvosti tiedonlähteistä eniten aikakauslehtiä, kirjoja ja sanomalehtiä (27 %). Ero seuraavaksi tulleeseen lähteeseen eli kansainvälisiin ympäristöjärjestöihin oli kymmenen prosenttiyksikköä. Kolmanneksi korkeimmalle nostettiin dokumentti- ja televisio-ohjelmat (13 %). Perinteistä tiedonlähdetä suosittiin myös neljänneksi eniten, eli 12 prosenttia vastaajista turvautui kirjaston tai tietopalvelun tarjoamaan apuun tiedonhankinnassa.

Ensisijaisimmaksi elektroniseksi lähteeksi opiskelijaryhmän vastaajat sijoittivat kansainvälisten ympäristöjärjestöjen w w w -sivut (11 %), joka oli viidenneksi tärkein kaikista lähteistä. Kirjastolla ja edellä mainituilla internetsivuilla ei ollut eroa kuin yksi prosenttiyksikkö. Vähiten opiskelijat arvostivat muita w w w -sivustot (8 %), Facebookia sovelluksineen (7 %) sekä kansallisten ympäristöjärjestöjen w w w -sivuja (3 %). Vastaajat, jotka olivat valinneet vaihtoehdoista ”muut w w w -sivustot”, olivat maininneet Googlen tai Wikipedian tiedonlähteekseen. Kansallisten ympäristöjärjestöjä (2 %) opiskelijat olivat pitäneet vähäpätöisimpänä tiedonlähteenä.

Kuvio 8. Työssäkävien vastaajien käyttämien lähteiden jakauma

Kuvio 8 havainnollistaa lähteiden saamien osuuksien jakautumista. Toisin kuin opiskelijoilla, työssäkävien vastaajien ensisijaisen tiedonlähteen sijaa jakoi kaksi lähdettä: kansainväliset ympäristöjärjestöt sekä dokumentti- ja televisio-ohjelmat, joiden molempien osuus oli 21 prosenttia vastauksista. Työssäkävien mielipiteet ovat muutoinkin jakautuneet tasaisemmin etenkin ensiarvoisimpien lähteiden välillä, toisin kuin opiskelijaryhmän vastaajilla, jossa yksi lähde oli ylitse muiden. Opiskelijoiden ensiarvoista tiedonlähdettä eli painettuja lähteitä työssäkäyvät olivat sijoittaneet kolmanneksi (19 %). Niiden osuus oli kahdeksan prosenttiyksikköä pienempi kuin opiskelijoilla.

Opiskelijoiden tapaan myös työssäkäyvät vastaajat olivat pitäneet ensisijaisimpana elektronisena lähteenä kansainvälisten ympäristöjärjestöjen www-sivuja (12 %). Osuus oli prosenttiyksikön suurempi kuin opiskelijaryhmän vastaajilla. Myös seuraavaksi arvostetuimmaksi oli nostettu elektroninen lähde eli muut www-sivut (9 %), jotka tässä tapauksessa olivat Wikipedia, Google sekä Realclimate.com. Kansallisia ympäristöjärjestöjä (9%) oli arvostettu yhtä paljon. Työssäkäyvät vastaajat olivat sijoittaneet perinteisen tiedonlähteen eli kirjaston ja tietopalvelun (6 %) vasta kansallisten ympäristöjärjestöjen jälkeen. Opiskelevien vastaajien kohdalla se oli ollut kuitenkin

puolen välin paremmalla puolella, ja osuus oli ollut kuusi prosenttiyksikköä suurempi. Kahden vähiten suosituimman tiedonlähteen eli kansallisten ympäristöjärjestöjen www-sivujen (2 %) ja Facebookin (1 %) ero oli vain yhden prosenttiyksikön. Opiskelijat käyttivät mieluummin Facebookia tiedonlähteenään kuin työssäkäyvät vastaajat. Tämän voisi olettaa johtuvan siitä, että iältään nuorempana ryhmänä, Facebookin käyttäminen oli heille ehkä luonteikkaampaa sekä erilaisten toimintojen kuten sovellusten käyttäminen monipuolisempaa kuin työssäkävien vastaajien ryhmässä.

Perinteisten tiedonlähteiden asema oli siis vankka molemmissa ryhmissä. Opiskelevien vastaajilla perinteisten lähteiden käyttö ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa oli 71 prosenttia ja työssäkävillä 76 prosenttia. Perinteisiä lähteitä pidettiin luotettavina, ja ne tarjosivat yksityiskohtaista tietoa ilmastonmuutoksesta. Yksi vastaaja opiskelija perusteli kantaansa näin: ”Aikakauslehdet ja televisio-ohjelmat olivat helpoin väylä löytää vastakohtaisia ja toisiaan täydentäviä ideoita, joista voi tehdä omat johtopäätöksensä.” (OP5). Lisäksi yksi lentäjän toimen ammatikseen maininnut vastaaja uskoi ammatillaan olevan suuri vaikutus ilmastoon, joten hänelle oli tärkeää saada tietää mikä on matkustamisen tulevaisuus. Hän piti kansainvälisiä ympäristöjärjestöjä tiedonlähteistä tärkeimpänä.

Elektronisten lähteiden suosio perustui niiden luotettavuuteen, tiedon täsmällisyyteen tai ne olivat todettu omakohtaisen kokemuksen kautta sopivimmiksi. Lisäksi niiden todettiin päivittyvän nopeammin kuin perinteiset lähteet, mutta joutuvan helpommin alttiiksi mielipiteille ja siksi saattoivat olla puolueellisia. Yksi vastaaja totesi, ettei mikään lähde ole luotettava itsessään, mutta koska www-sivuja on aiheesta tehty tuhansia, hän arveli löytävänsä luotettavan lähteen ”...tarkastamalla informaation paikkansapitävyyden muilta sivustoilta. (TY6).

6. Päätelmät

Tässä tutkimuksessa selvitettiin tiedonhankintaa Facebookissa Stop Global Warming-sovellukseen liittyneiden ilmastonmuutoksesta huolestuneiden jäsenten keskuudessa, sekä millaisia he ovat ominaisuuksiltaan. Lisäksi tutkittiin sitä, millä perusteella he olivat liittyneet sovellukseen ja millainen merkitys sillä heille on. Tarkastelun kohteena olivat myös heidän Facebookin ja sovelluksen käyttönsä yleensä kuten myös Facebookin ulkopuoliset lähteet. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää myös sovelluksen merkitystä ilmastonmuutokseen liittyvässä

tiedonhankinnassa sekä tutkia käyttäjien käsityksiä sovelluksesta saamansa tiedon luotettavuudesta. Lisäksi selvitettiin myös sitä, mikä oli perinteisten tiedonlähteiden rooli Internetin tiedonkanaviin verrattuna

Tähän kyselytutkimukseen osallistui 57 Stop Global Warming-sovellukseen liittynyttä jäsentä, jotka jaettiin kahteen ryhmään opiskelijoihin ja työssäkäyviin. Tällainen jako tehtiin sen vuoksi, koska haluttiin selvittää millaisia eroja tai yhtäläisyyksiä heillä saattoi ilmetä tiedonhankintatilanteissa ja valitsemisissaan tiedonlähteissä.

Opiskelijoita oli tutkimuksessa 44 prosenttia ja työssäkäyviä 56 prosenttia vastaajista. Opiskelijoiden keski-ikä oli 23 ja työssäkäyvien 35 vuotta. Kummankaan ryhmän vastaajista kenelläkään ei ollut ympäristöön liittyvää koulutusalaan tai ammattia. Naispuoliset vastaajat olivat olleet valtaosana opiskelijoiden ryhmässä (56 %), kun työssäkäyvien vastaajien kohdalla miehiä ja naisia oli yhtä paljon. Opiskelevia vastaajia tuli kaiken kaikkiaan 16 eri maasta ja pääosa heistä mainitsi kotimantereekseen Aasian (36 %). Työssäkäyvät vastaajat olivat kotoisin 20 eri maasta ja heistä enemmistö tuli Euroopasta (38 %).

Molempien ryhmien vastaajat olivat aktiivisia Facebookin käyttäjiä. Opiskelijaryhmän vastaajista 92 prosenttia kertoi viihtyvänsä sivustolla päivittäin, ja vastaavasti työssäkäyvien vastaajien osuus oli 81 prosenttia. Opiskelijoista kaikki ja työssäkäyvistä vastaajista 88 prosenttia piti yhteydenpitoa ystäviin, koulu- ja työtovereihin ensisijaisimpana syynä käyttää Facebookia. Verkostosivusto tarjoaa käyttäjilleen erilaisia palveluita kuten mahdollisuuden lisätä sovelluksia profiiliinsa sekä liittyä johonkin kiinnostavaan ryhmään. Molemmissa ryhmissä enemmistö vastaajista kertoi käyttävänsä sovelluksia muutaman kerran viikossa Opiskelijaryhmän vastaajien osuus oli 44 prosenttia ja työssäkäyvien 34 prosenttia. Suosituimpia sovelluksia molemmissa ryhmissä olivat erilaiset interaktiiviset pelisivustot, yhteydenpitosovellukset sekä ympäristöön liittyvät sovellukset

Sen sijaan opiskelijoiden ja työssäkäyvien ryhmien käyttötiheydessä oli eroa. Suurin osa eli 32 prosenttia opiskelijoista hyödynsi ryhmiä muutaman kerran viikossa, kun enemmistö eli 31 prosenttia työssäkäyvistä vastaajista ehti käydä siellä muutaman kerran kuukaudessa. Suositumpia ryhmiä vastaajien mielestä olivat esimerkiksi urheiluseurojen fanikerhot tai erilaisille aktiviteeteille ja yliopistoympäristöille suunnatut ryhmät.

Stop Global Warming-sovellusta ei käytetty niin aktiivisesti kuin Facebookia yleensä. Vastaajia verratessa valtaosa opiskelijoista eli 36 prosenttia ei hyödyntänyt sovellusta lainkaan. Työssäkävivistäkin suurin osa eli 38 prosenttia kertoi vierailevansa sovelluksessa korkeintaan muutaman kerran kuukaudessa. Tästä voidaankin päätellä, että monelle vastaajalle oli merkityksellisempää liittyä sovellukseen ja kuulua samaan yhteisöön ympäristön hyvinvointia ajattelevien kanssa, kuin hyödyntää sovellukseen liittyviä toimintoja.

Molemmissa ryhmissä suurin osa vastaajista eli 60 prosenttia opiskelijoista ja 59 prosenttia työssäkävivistä kertoivat olevansa lähinnä sivusta seuraajia, jotka tarkkailivat sovelluksessa tapahtuvaa kommunikointia ja mahdollisesti silmäilivät lisättyjä multimedialinkkejä. Yksikään vastaajista ei käyttänyt sovellusta ainoastaan multimedialinkkien lisäämiseen tai keskustelukentälle kirjoittamiseen. Sovellusta hyödynsi kuitenkin edellä mainittuihin molempiin toimintoihin neljä prosenttia opiskelijoista ja 19 prosenttia työssäkävivistä vastaajista.

Molempien ryhmien vastaajien mielestä suurin syy liittyä sovellukseen oli sama. Kysymykseen vastanneista 22 opiskelijasta 59 prosenttia ja 28 työssäkävystä 46 prosenttia olivat huolissaan ilmastonmuutoksesta ja tulevaisuudesta. Muita vastauksissa esiin nousseita syitä olivat kutsu sovellukseen sekä kiinnostus tai uteliaisuus sitä kohtaan että sovelluksen tarkoitus. Vastaajat pitivät vähiten motivoivampana syynä sovellukseen liittymisessä päivitetyn tiedon saamista eli ajan tasalla pysymistä. Viisi prosenttia opiskelijoista ja seitsemän prosenttia työssäkävivistä uskoi saavansa tuoreinta tietoa muista lähteistä.

Tiedusteltaessa sovelluksen merkitystä vastaajilta, esille tulleita syitä olivat välittäminen ja yhteinen huoli tulevaisuudesta, neuvojen ja tiedon jakaminen ilmastonmuutoksesta, tavoitettavuus sovelluksen avulla sekä mielenkiinto sovellusta kohtaan. Kolme ensin mainittua olivat molempien ryhmien mielestä tärkeimmät syyt. Molemmissa ryhmissä enemmistö kertoi olevansa huolissaan ilmastonmuutoksesta. Kyselyyn vastanneista 22 opiskelijasta 82 prosenttia sekä 63 prosenttia 27 työssäkävystä sovellus merkitsi heille välittämistä maapallon hyvinvoinnista ja tulevaisuudesta. Kolmannes osa molempien ryhmien vastaajista totesi sovelluksen toimivan hyödyllisenä kanavana tietoa ja neuvoja jaettaessa. Kolmanneksi tärkeimpänä opiskelijat pitivät tavoitettavuutta (18 %), mutta työssäkävystä vastaajat pitivät sovellusta kohtaan kokemaansa mielenkiintoa tätä ominaisuutta merkitsevämpänä (26 %).

Tässä tutkimuksessa keskeisintä oli tarkastella sovelluksen jäsenten tiedonhankintaa sovelluksesta sekä Facebookin ulkopuolisista lähteistä. Stop Global Warming-sovellusta hyödynsi vastaajista enemmistö eli opiskelijoista 48 prosenttia ja puolet työssäkäyvistä. Keskimäärin neljäsosa vastaajista oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Muut tiedonhankintaympäristöt olivat ilmastonmuutokseen liittyvät sovellukset ja ryhmät sekä ihmislähteet, kuten Facebook-ystävät.

Tarkasteltaessa Stop Global Warming-sovellukseen kohdistuvaa tiedonhankintaa, yleisimmäksi syyksi opiskelijoiden (45 %) kohdalla tunnistettiin kiinnostus sovellukseen tarjoamaan aiheeseen. Sama syy ilmeni myös työssäkäyvien toissijaisena syynä, kolmanneksessa heidän vastauksistaan. Enemmistö eli puolet työssäkäyvistä haki tietoa sovelluksesta pysyäkseen ajan tasalla ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista, eli orientoivaa tiedonhankintaa vaativassa tilanteessa. Sama vastaus tuli esille myös opiskelijoiden (40 %) kohdalla toiseksi yleisimpänä syynä. Sovellus päivittyy aina sen mukaan, kun sinne lisätään uutta materiaalia, eli käytännössä päivittäin. Haasion (2006) tutkimuksessakin todettiin keskusteluryhmän käytön liittyvän useimmiten jonkin itseä kiinnostavan aiheen seuraamiseen ilman, että siihen liittyisi konkreettista tiedontarvetilannetta. Yksi muista esille tulleista syistä oli tiedon jakaminen ja mielipiteiden vaihtaminen, jota opiskelijat pitivät neljänneksi tärkeämpänä syynä, työssäkäyvien arvostaessa sen vasta viimeiseksi. Lisäksi syiksi mainittiin sovelluksen hyödyllisyys, kun se tarjosi sellaista tietoa jota ei löytynyt muualta sekä praktista tiedonhankintaa vaativat tilanteet. Myös Haasion (2006) tutkimuksessa toisena syynä mainittiin harrastukseen ja mielenkiinnon kohteeseen liittyvä tietoinen tiedonhankintatilanne ongelmatilanteessa.

Vastaajilta kysyttiin mitä muita tiedonlähteitä he käyttivät kuin Stop Global Warming-sovellusta ja Facebookia. Opiskelijat laittoivat lähteet seuraavanlaiseen tärkeysjärjestykseen: Ensisijaisena tiedonlähteenä he käyttivät aikakauslehtiä, kirjoja ja sanomalehtiä, toiseksi kansainvälisiä ympäristöjärjestöjä, kolmanneksi dokumentti- ja televisio-ohjelmia ja neljäntenä kirjastoa ja tietopalvelua. Vähiten he arvostivat muita tietolähteitä, joihin lukeutuivat esimerkiksi Internet-sivustot ja kansalliset ympäristöjärjestöt. Työssäkäyvät arvostivat korkeimmalle dokumentti- ja televisio-ohjelmia. Toissijaiseksi lähteeksi he mielsivät painetut lähteet ja kolmanneksi muut lähteet. Neljäntenä tiedonlähteenä he pitivät opiskelijoiden ohella kirjastoa ja tietopalvelua. Vähiten suosiota tiedonlähteenä työssäkäyvien keskuudessa saivat kansainväliset ja kansalliset ympäristöjärjestöt.

Kysyttäessä yleisimpiä syitä lähteen valintaan vastauksista ensisijaisimmiksi nousivat tiedonlähteen kattavuus ja hyödyllisyys sekä kiinnostus aiheeseen. Tiedonlähdettä pidettiin hyvänä, jos se oli selkeä ja se tarjosi perustiedot kattavan paketin aiheesta. Opiskelijat (68 %) määrittivät kattavuuden olevan tärkein ominaisuus tiedonlähdettä valittaessa. Työssäkäyvien (38 %) mielestä kiinnostus aiheeseen oli ensisijaisinta. Tämä oli taas opiskelijoiden mielestä vähiten tärkeintä. Työssäkäyville tiedonlähteen luotettavuus ei ollut kovin merkittävää, vaikka opiskelijat arvostivat sen toiseksi tärkeimmäksi ominaisuudeksi. Vastauksista nousi esiin myös se syy, kuinka helposti tiedonlähteelle oli päästä.

Tutkimuksessa tarkasteltiin tiedonhankintaan johtaneita syitä. 75 prosenttia opiskelijoista ja 47 prosenttia työssäkäyvistä mielsivät tärkeimmäksi syyksi praktista tiedonhankintaa vaativan tilanteen, jossa vastaaja tarvitsi lisätietoa jonkin ongelman selvittämiseksi, tai halusi tarkennusta esimerkiksi napajäättikön sulamisesta. Toiseksi yleisin syy hakeutua tiedonlähteille oli ilmastonmuutoksen vaikutukset elinympäristöön ja elämistöön. Tiedonhankintatilanteeseen johtivat myös sekä energiapoliittiset syyt että oma mielenkiinto. Jäljempänä mainitussa kyseessä saattoi olla tilanne, jossa vastaajaa kiinnosti se, kuinka voisi itse olla osallisena ehkäisemässä ilmastonmuutoksen etenemistä. Molemmissa ryhmissä tärkeysjärjestys oli sama kahta viimemainittua lukuun ottamatta; työssäkäyvät vastaajat arvostivat energiapoliittisia syitä omaa mielenkiintoa korkeammalle.

Molemmissa ryhmissä enemmistö vastaajista (70 %) piti sovellusta hyödyllisenä ja kertoi siitä olleen apua tiedonhankintatilanteessa. Yleisimpiä ongelmia tiedonhankintatilanteissa toivat sovelluksessa kieliongelmat, jos vastaajan äidinkieli ei ollut englanti. Yksikään kysymykseen vastanneista työssäkäyvistä ei ollut joutunut ongelmalliseen tiedonhankintatilanteeseen, ja 19 opiskelijankin kohdalla osuus oli varsin pieni viidellä prosentilla. Mahdollisissa ongelmatilanteissa hakeuduttiin muille Internet-sivustoille tai turvauduttiin perinteisiin lähteisiin. Yleisesti ottaen vastaajat olivat tyytyväisiä sovelluksesta saamaansa tietoon.

Vastaajilta kysyttiin myös mahdollisiin ongelmatilanteisiin johtaneita syitä tiedonhankintatilanteessa Facebookin ulkopuolisista lähteistä. Toisin kun sovelluksessa ongelmat nivoutuivat pääosin puutteelliseen kielitaitoon, Facebookin ulkopuolisten lähteiden osalta vastaajat kokivat hankalia tilanteita tiedonhaussa Internetissä. Lisäksi tiedon todenperäisyydestä tai sen hyödyllisyydestä ei voinut olla varma. Myös Inkerin Tikkasen (2006) Pro gradu-työssä,

ongelmatilanteita toi epävarmuus tiedon paikkansapitävyydestä. Epävarmuutta aiheutti molemmissa ryhmässä myös hakulausekkeen muodostaminen.

Tutkimuksessa tiedusteltiin myös vastaajien luottamusta sovellusta levitettyä tietoa kohtaan. 47 prosenttia opiskelijoista ja 32 prosenttia työssäkäyvistä kertoi kohdanneensa vääränlaista tai epäluotettavaa tietoa sovelluksessa. Tarkennettaessa kysymystä kuinka luotettavana he sitä pitivät, enemmistö eli 40 prosenttia opiskelijoista ja 63 prosenttia työssäkäyvistä piti sovellusta melko luotettavana. Yleisesti sovelluksen luotettavuuteen vaikutti se, kuinka selkeästi ja millä tyylillä se oli esitetty. Toisin kuin työssäkävijät, opiskelijat uskoivat enemmän ihmisten luotettavuuteen, että he jakavat siellä oikeaa tietoa. Työssäkäyvät luottivat enemmän sovellukseen, jos siellä oli viittaus tieteellisiin näyttöihin ja asiantuntijoiden kommentteihin.

Myös Gurakin (1999) tutkimuksessa selvisi, että verkkoyhteisön jäsenet uskovat tiettyihin arvoihin vetoaviin viesteihin, vaikka keskusteluryhmistä hankittu tieto olisikin valheellista. Tosin osan tämän tutkimuksen vastaajien vaikutelmat mielipiteistä ja viestien todenperäisyydestä olivat kahtalaisia. Jos niiden uskottiin olevan asiantuntijoiden viittauksia, niitä pidettiin silloin luotettavina. Mutta toisaalta sovellukseen kirjoittavia jäseniä ei pidetty asiantuntijoina, ei tietoaakaan pidetty luotettavana. Myös Gaines et al (1997) tutkimuksissa todettiin että, jos keskusteluihin osallistujista ei ollut varmaa käsitystä, tiedon todenperäisyydestä ei voinut olla varma. Wikgreninkin (2003) tutkimuksessa keskustelijan maine vaikutti siihen, kuinka hänen jakamaansa tietoon suhtauduttiin. Jos keskustelija tiedettiin epäluotettavan tiedon jakajana, tunnetutkin tieteelliset julkaisut hylättiin sen perusteella.

Tutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä vaikuttivatko muiden ihmisten näkemykset ilmastonmuutoksesta vastaajien mielipiteisiin. Enemmistö sekä opiskelijoista (68 %) että työssäkäyvistä (78 %) oli sitä mieltä, että muiden mielipiteillä oli vaikutusta heidän käsityksiinsä ilmastonmuutoksesta. Ennen kaikkea asiantuntijoiden mielipiteet tieteellisten näyttöjen ohella näyttivät vaikuttavan molempien ryhmien mielipiteisiin. Vastaajien näkemyksiä saattoivat muuttaa myös hyvin perustellut ja vakuuttavat näkökulmat asiasta. Niin ikään lisäinformaation saaminen saattoi muokata vastaajien omaa käsitystä asiasta, ja vaikuttaa sillä tapaa heidän mielipiteisiinsä. Työssäkäyvät olivat valmiimpia tekemään kompromisseja, uskottavan mielipiteen kuullessaan, mutta opiskelijoiden näkemyksiin vaikuttivat ennen kaikkea tieteelliset näytöt.

Vastaajilta kysyttiin myös oman tiedon jakamisesta muille ihmisille. 18 vastanneesta opiskelijoista 72 prosenttia ja 21 työssäkävystä 83 prosenttia kertoivat välittävänsä tietoa ilmastonmuutoksesta. Nämä tulokset olivat yhteneväisiä Wikgrenin (2003), Häivälän (2004) ja Rissasen (2008) tekemien havaintojen kanssa, että vastaajat jakoivat tietämystään mielellään toisensa kanssa. Mutta toisin kuin esimerkiksi Wellmanin ja Gulian (1999) tutkimuksessa, jossa verkkoyhteisön perinteisiin ominaisuuksiin kuului se, että tietoa jaettiin tuntemattomillekin ihmisille, tässä tutkimuksessa tiedonjakotilanne tapahtui yleisemmin kasvotusten. Facebookia tai sovellusta ei siis käytetty välikätenä tällaisessa tilanteessa. Tavallisimmin tietoa välitettiin ystäville, perheenjäsenille tai työkollegoille. Vastauksista oli pääteltävissä, että tehokkain tapa ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi oli saada ihmiset tietoisiksi yhteisestä ongelmasta. Henkilökohtainen ja itsekeskeinen ajattelutapa ei ollut tehokkainta vaan ajatella yhteistä tulevaisuutta, jakamalla tietoa eteenpäin. Myös Savolaisen (2008) ympäristöaktivistien ja työttömien tiedonhankintatapoihin kohdistuneessa tutkimuksessa selvisi, että tiedon jakaminen oli molemminpuolista. Tiedon jakamisen katsottiin hyödyntävän kaikkia osapuolia, ja se perustui lähinnä epäitsekäisiin motiiveihin.

Tarkennettaessa kysymystä millaisessa tilanteessa vastaajat jakoivat tietoa, enemmistö eli 60 % kysymykseen vastanneista kymmenestä opiskelijasta kertoi vaihtavansa mielipiteitä yleisistä ilmastoon ja ympäristöön liittyvistä asioista. 19 työssäkävijästä 26 % vastasi tuovansa esille ratkaisuvaihtoehtoja ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi sekä vaihtavansa mielipiteitä aiheeseen liittyen. Lisäksi yhtenä keskustelunaiheena olivat muutokset ilmastossa sekä siihen liittyvät tiedotteet. Tiedonjakaminen saattoi lähteä liikkeelle tilanteesta, jossa vastaaja oli saanut tietoa jonkun median välityksellä. Tilanteen saattoi laukaista myös se, että vastaaja halusi oikaista olettamaansa virheellistä tietoa oikeaksi.

Tutkimuksessa selvitettiin myös perinteisten tiedonlähteiden asemaa ilmastonmuutokseen liittyvässä tiedonhankinnassa. Niiden asema oli molemmissa ryhmissä varsin vankka; opiskelijoista 71 prosenttia ja työssäkävivistä 76 prosenttia haki tietoa mieluummin perinteisistä lähteistä kuin Internet-lähteistä. Perinteisiä lähteitä pidettiin luotettavina ja ne tarjosivat yksityiskohtaista tietoa ilmastonmuutoksesta. Ne tuntuivat lisäksi tilanteen kannalta sopivilta ja olivat helposti saatavilla. Myös elektronisia lähteitä pidettiin luotettavina ja täsmällisinä. Mutta ne joutuivat perinteisiä lähteitä herkemmin mielipiteille, eikä niiden paikkansapitävyyteen voinut aina luottaa.

Vaikka Facebook oli useimman vastaajan päivittäisessä käytössä, sen suosio ja käyttö perustui lähinnä yhteydenpitoon muiden ihmisten kanssa. Stop Global Warming-sovellusta pidettiin hyödyllisenä tiedonlähteenä, joka tarjosi ajantasaista tietoa ilmastonmuutoksesta. Mutta monelle vastaajalle oli kuitenkin tärkeämpää liittyä sovellukseen ja kuulua samaan yhteisöön ympäristön hyvinvointia ajattelevien kanssa kuin käyttää aktiivisesti sovelluksessa olevia toimintoja. Sovellusta pidettiin melko luotettavana lähteenä, mutta verrattuna Facebookin ulkopuolisiin tiedonlähteisiin, sitä ei pidetty kovin varteenotettavana vaihtoehtona tiedonlähteeksi. Sovelluksen luotettavuus perustuikin lähinnä siihen, jos siellä oli viittaus tieteellisiin näyttöihin.

Tiedonhankintatilanteeseen johtaneet pääsytyt Facebookin ulkopuolisiin lähteisiin olivat molemmissa ryhmissä praktista tiedonhankintaa vaatineet tilanteet sekä ilmastonmuutoksen vaikutus elinympäristöön. Sovelluksessa tiedonhankintatilanteeseen johtivat molempien ryhmien mielestä ennen kaikkea kiinnostus sovelluksessa olevaan asiaan ilmastonmuutoksesta sekä orientoivaa tiedonhankintaa vaatineet tilanteet. Myös Savolaisen (2008) vuosien 1996–1997 tekemän kyselytutkimuksen tulos osoitti, että orientoivan tiedon haku Internetistä oli tavallisempaa kuin tiedonhaku jonkin erityisen ongelman ratkaisemiseksi. Facebookin ulkopuolisia lähteitä pidettiin siis ongelmatilanteissa ensisijaisempana lähteenä mutta sovelluksessa tasaisesti päivittyvä tieto auttoi pysymään ajan tasalla ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista. Internet-lähteisiin verrattuna tietoa hankittiin mieluiten perinteisistä lähteistä siitä huolimatta, että vaikka Internet tarjosikin päivitettyä informaatiota, sen aitoudesta ei aina voinut olla varma.

Lähteet

Arpo, R. (2005). Internetin keskustelukulttuurit. Tutkimus internet-keskusteluryhmien viesteissä rakentuvista puhetavoista, tulkinnoista ja tulkinnan kehyksistä kommunikaatioyhteiskunnassa. Joensuu: University of Joensuu.

Awl, Dave (2009). Facebook me! A Guide to Having Fun with Your Friends and Promoting Your Projects on Facebook. Berkeley: Peachpit Press.

Barnes, S. (2003). Computer-mediated communication. Human-to-human communication across the Internet. Boston: Allyn and Bacon.

Boyd, d. m. & Ellison, N. B. (2007) Social Network Sites: Definition, History and Scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication, 13 (1), article 11, 210-230. Saatavilla: <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html> (Viitattu 8.5.2009)

Burnett, G. (2000). Information exchange in virtual communities: a typology. Information Research 5 (4). Saatavilla: <http://informationr.net/ir/5-4/paper82.html>. (Viitattu 14.9.2009)

Constant, D., Sproull, L. & Kiesler, S. (1996). The kindness of strangers: the usefulness of electronic weak ties for technical advice. Organization science 7 (2), 119-135.

Gaines, B.R., Chen, L.L. & Shaw, M.L. (1997). Modeling the Human Factors of Scholarly Communities Supported through the Internet and World Wide Web. Journal of the American Society for Information Science 48 (11), s. 987-1003.

Granovetter, M. (1973). The strength of weak ties. American journal of sociology 78 (6), s. 1360-1380. Saatavilla myös: <http://www.stanford.edu/dept/soc/people/mgranovetter/documents/granstrengthweakties.pdf> (Viitattu 7.5.2009)

Gurak, L. J.(1999). The promise and the peril of social action in cyberspace: Ethos, delivery, and the protests over MarketPlace and the Clipper chip. Teoksessa Smith, M.A. & Kollock, P. (toim.), Communities in Cyberspace. London: Routledge, s.243–263.

Haasio, A. (2006). Viihettä verkosta: case-tutkimus palomiesten ja kurssisihteerien Internetin viihdepalvelujen käytöstä. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos.

Lisensiaatintutkimus. Saatavilla myös: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/lisuri00056.pdf> (Viitattu 14.9.2009)

Häivälä, H. (2004). ”Et ole maailman ainoa Bee Gees-fani”: Bee Gees-fanien tiedonhankinta Internetin keskustelupalstoilla. Tampereen yliopisto: Julkaisematon informaatiotutkimuksen pro-gradu- tutkielma.

Kollock, P. & Smith, M.A. (1999). Communities in cyberspace. Teoksessa Smith, M.A. & Kollock, P. (toim.), Communities in cyberspace. London: Routledge, s. 3-25.

Lampe C., Ellison N. & Steinfield C. (2007). A Familiar Face(book): Profile Elements as Signals in an Online Social Network. CHI 2007 Proceedings. Online Representation of Self. San Jose, California, USA. Saatavilla myös: <http://delivery.acm.org/10.1145/1250000/1240695/p435-lampe.pdf?key1=1240695&key2=4940861421&coll=portal&dl=ACM,ACM&CFID=34603441&CFTOKEN=63492011> (Viitattu 8.5.2009)

Lampinen, A. (2008). ”We Are All Here!” Multiple Groups on a social Network Site. Helsingin yliopisto: sosiaalipsykologian Pro gradu-tutkielma. Saatavilla:

<https://oa.doria.fi/bitstream/handle/10024/39661/weareall.pdf?sequence=1> (Viitattu 30.10.2008)

Mann, C. & Stewart F. (2006). Internet Communication and Qualitative Research. A Handbook for Researching Online. London: Sage.

Pyykkönen, P. (2008). MySpace ja Facebook yhteisöllisyyden rakenteistajina. Tampereen yliopisto: tiedotusopin Pro gradu-tutkielma. Saatavilla: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu03353.pdf> (Viitattu 19.9.2009)

Rissanen, M. (2008). Internetin keskusteluryhmien käyttö ja merkitys harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa. Tampereen yliopisto: informaatiotutkimuksen Pro gradu-tutkielma. Saatavilla: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu02769.pdf> (Viitattu 27.11.2008)

Savolainen, R. (1993). Elämäntapa, elämänhallinta ja tiedonhankinta. Arkielämän ei-ammattillisen tiedonhankinnan tutkimuksen viitekehysten hahmottelua. Tampereen yliopiston ja informatiikan laitoksen tutkimuksia 39. Tampere: Tampereen yliopisto.

Savolainen, R. (1995a). Everyday life information seeking: approaching information in the context of "way of life". *Library & Information Science Research* 17 (1995) 3, 3. 259-294.

Savolainen, R. (1995b). Tiedonhankinnan arkipäivää. Vertaileva tutkimus teollisuustyöntekijöiden ja opettajien arkielämän tiedonhankinnasta elämäntavan viitekehyksessä. Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitoksen tutkimuksia 40. Tampere: Tampereen yliopisto.

Savolainen, R. (1999). Kokemuksia keskusteluryhmistä: Internetin keskusteluryhmät arkipäivän viestinnän ja tiedonhankinnan foorumeina. *Informaatiotutkimus* 18 (1), s. 12-22.

Savolainen, R. (2001). "Living encyclopedia" or idle talk? Seeking or providing consumer information in an Internet newsgroup. *Library & Information Science Research* 23 (2001), 67-90.

Savolainen, R. (2008). *Everyday information practices. A social phenomenological perspective.* Lanham, Maryland: The Scarecrow Press.

Tikkanen, I. (2006). Kansalaisjärjestöaktiivien tiedontarpeet, tiedonhankinta ja tiedonkäyttö: Tarkastelussa Amnestyn ja Attacin tamperelaiset jäsenet. Tampereen yliopisto: informaatiotutkimuksen Pro gradu-tutkielma. Saatavilla: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu01160.pdf> (Viitattu 2.10.2008)

Tuomi, J. & Sarajarvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.* Helsinki: Tammi.

Elektroniset lähteet

Facebookin www-sivut:

<http://www.facebook.com/press.php#/press/info.php?statistics> (Viitattu 14.9.2009)

<http://apps.facebook.com/causes/24/33079371?m=10ded302> (Viitattu 14.9.2009)

<http://www.facebook.com/help/question.php?id=102195> (Viitattu 14.9.2009)

<http://apps.facebook.com/causes/about?m=72ed85b7> (Viitattu 14.9.2009)

<http://apps.facebook.com/causes/24/33079371?m=10ded302> (Viitattu 14.9.2009)

IPCC: Neljäs arviointiraportti. Ilmastonmuutos 2007. Elektroninen dokumentti.

Saatavilla: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=81566&lan=fi>. (Viitattu 12.9.2009)

Kaikki ilmastonmuutoksesta. Ilmasto.org:n www-sivu. Saatavilla: <http://www.ilmasto.org/>.
(Viitattu 12.9.2009).

Kick the Habit – A UN Guide to Climate Neutrality 2008. Elektroninen dokumentti.

Saatavilla: <http://www.scribd.com/doc/15071121/Kick-the-Habit-Neutrally-A-UN-Guide-to-CCCC>.
(Viitattu 12.9.2009).

The Alliance for Climate Protection:n www-sivu

Saatavilla: <http://www.climateprotect.org/us/about-the-alliance/>. (Viitattu 12.9.2009)

What is global warming? We can solve the climate crisis:n www-sivu.

Saatavilla: <http://www.wecansolveit.org/content/pages/60/>. (Viitattu 12.9.2009)

www.ymparisto.fi:n www-sivu. Saatavilla:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=565&lan=fi#a0>. (Viitattu 12.9.2009)

Liitteet

Liite 1. Facebookin käyttäjille lähetetty rekryointiviesti

Hi!

I'm a student in University of Tampere from Finland and my name is Ira. My major subject is Information Studies and I'm making a Master's thesis in the Faculty of Information Studies.

I'm doing a research on information seeking practises, information needs and information sources related to global warming, climate change and all kinds of environmental issues of the Facebook users.

So I need Your help! I contacted directly to You by a message because I think that You might be the right person to help me! You can help me by answering my questions of Your information seeking practices, information needs and information sources inside and outside of Facebook, related to global warming, climate change, etc.

Should You agree to help me, please respond by sending me directly an email ira.grohn@uta.fi, moodocat@hotmail.com or Facebook and I will send You an enquiry as an attachment by email with specific instructions, and you have two weeks time to respond. I'll be appreciative of all kind of opinions. I know that information with all kinds of opinions will be helpful.

All the responses, You answer, are helpful!! You can always ask more information in a hopeless situation or if You just have questions. Please then, contact me by email or Facebook.

I do accentuate that this is very a confidential enquiry. Any of Your personal details will be not asked and all the respondents will be as anonymous persons in this research.

I thank You very much for Your responses and Your effort in advance!! :)

Best Wishes,

Ira Gröhn (a.k.a. Ira Gee on Facebook)

Liite 2. Saatekirje kyselyn yhteydessä

Hi!

You have entered for my enquiry which researches information seeking practises, information needs and information sources related to global warming, climate change and all kinds of environmental issues of the Facebook users.

With this message, You will get an enquiry as an attachment. When You send Your answers back to me, You will make a valuable work and help me to pull data together in my Master's Thesis of Information Studies.

There are some specific instructions to fill the form and then about the way, how You can send it back to me.

How to answer the questions:

Click the left button of a computer mouse button after question or after “Your answer” and write Your response. Please do not use the Enter button at all, use only a mouse!! You can write so much as You like or feel, the space will be automatically added by this program (Microsoft Word).

Please remember to save the form every now and then but especially, before the sending the form back to me!! Saving is very important because only in that way I will get Your whole response. Without saving, I will get back only a blank form.

There are some questions in the form, in which You can choose one or more alternatives. In this case:

1) You write only a letter after the number(for example: Your answer: 1.A; 2.C etc...)

OR

2) Only a letter and/or several letters (for example: Your answer: A).

OR

3) Your answer in Your own words

Please follow the instructions carefully on the form.

Remember, You can always ask me by email(ira.grohn@uta.fi or moodocat@hotmail.com) if You have questions

You have two weeks time to answer (till 14th May)

Thank You very much for Your effort! 😊

Liite 3. Kysely

This enquiry researches information seeking practises, information needs and information sources related to global warming, climate change and all kinds of environmental issues of the Facebook users. The focus in this research, is the users of one Application of Causes (Stop Global Warming), who are concerned about (or interested in) global warming, climate change etc. This information will be used in Ira Gröhn's Master's thesis of her Major subject, Information Studies. This is a very confidential enquiry. All the respondents will be as anonymous persons in this research.

Click the left button of a computer mouse button after question or after "Your answer" and/or follow the instructions on the form. Please do not use the Enter-button at all! Please remember to save the form to Your computer before sending! I will appreciate all of Your answers, so please do not give it up if it feels complicated sometimes or You feel like You can't answer all the questions. All the responses, You answer, are helpful!

Have a nice enquiry ☺

▲ BACKGROUND INFORMATION:

1. What is Your age?
2. Are You male / female?
3. What is Your education like?
4. Are You employed or studying?
5. What is Your occupation or study?
6. Where do You live (country)?

▲ BACKGROUND INFORMATION OF THE FACEBOOK USAGE:

7. How often do You use Facebook?

- A) Daily
- B) Couple of times a week
- C) Once a week

- D) A couple of times a month
- E) Less than a couple of times a month

Your answer:

[please, write only a letter]

8. For what do You (mainly) use Facebook?

- A) Keeping in contact with friends, school-and workmates, etc. by chatting, writing to Walls or in some other way
- B) Making more (new) friends or/and finding them
- C) Joining to Groups or adding Applications to Your profile?
- D) Participating in Discussion boards/ Walls of Groups/Applications etc.

[You can choose **more than one of the alternatives**, please tell me which one You use **most (1.)**, and which one is the **second (2.)** used etc...]

Your answer:

[please, write only a letter]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

9. How often do You use these Applications ?

- A) Daily
- B) Couple of times a week
- C) Once a week
- D) A couple of times a month
- E) Less than a couple of times a month
- F) Never

Your answer:

[please, write only a letter]

10. How often do You use these Groups ?

- A) Daily
- B) Couple of times a week
- C) Once a week
- D) A couple of times a month
- E) Less than a couple of times a month
- F) Never

Your answer:

[please, write only a letter]

▲ 11.STOP GLOBAL WARMING Application

- A) Have You joined to this Application because you were invited by friends or because of Your own interest?
- B) Why did You join to this Application? Could You give me some reasons for it?
- C) Do You have any friends in this Application?
- D) Have You recruited/invited them to this Application?
- F) What does this Application mean to You?

12. Do other people's opinions on global warming (have an) impact (on) Yours?

- A) Yes
- B) No

Your answer:

[please, write only a letter]

- C) Could you tell me how or/and why?

▲ The USAGE of the STOP GLOBAL WARMING/ Application :

13. How often do use this Application's Discussion board or/and the Wall?

- A) Daily
- B) Couple of times a week
- C) Once a week
- D) A couple of times a month
- E) Less than a couple of times a month
- F) Never

Your answer:

[please, write only a letter]

14. Could You elaborate on Your usage of this Discussion board/ and the Wall?

- A) Writing or adding links (e.g. videos, photos etc.)
- B) Visiting
- C) Both of them
- D) Neither of them

Your Answer:

[please, write only a letter]

▲ .INFORMATION SEEKING related to Global Warming, Climate Change, Environmental matters

15. Do You use this Discussion board or/and the Wall to seek information related to global warming, climate change, etc.?

- A) Yes
- B) No

Your Answer:

[please, write only a letter]

16. Where do You seek information related to global warming, climate change etc.?

- A) Through this Application's Discussion board, Wall or Media boards etc.?
- B) Through some other Application's Discussion board, Wall or Media boards etc.?
- C) Through some Group?
- D) Through Your friends/some other people on Facebook?

[You can choose **more than one of the alternatives**, please tell me which one You use the **most (1.)**, and which one is the **second (2.)** used etc...]

Your answer:

[please, write only a letter]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

17. Could You then specify this?

A) **What** was/is the reason, or **why** were/are you seeking the answers or information exactly through the Discussion board/ Wall, Media board, etc. ?

B) Was this Discussion board, the Wall or some link helpful in Your situation?

C) If You didn't get any answers, was this Discussion Board, the Wall or Media board etc. helpful anyway?

D) Were You satisfied with the information You found, or did You need some additional sources to get enough information and what were the sources?

E) Were there any problems with information seeking? If so, could You tell me some examples of them, and how You got around them?

F) Do You share Your own information related to global warming, climate change, etc with other people?

1) What was the situation? 2) Why did you comment on it? 3) Did you try to correct something You think is incorrect somehow, etc? 4) Or did You just want people to know more about global warming, etc anyway? 5) Are You adding some links to the Media board? Or something else?

[You can answer here in Your own words or by following those questions, but give some example of some situation when You have answered/written to the Discussion board or the Wall]

G) Have you noticed any unreliable or incorrect information on this Discussion board or the Wall? If so, does it bother you?

18. How much You trust in the information on this Discussion Board or the Wall?

- A) It's very reliable
- B) It's quite reliable
- C) It's not reliable but unreliable either
- D) It's quite unreliable
- E) It's very unreliable

Your answer:

[write only a letter]

19. Could You describe matters which impact on Your impression of the reliability of information on this Discussion board or the Wall?

▲ 20. INFORMATION SEEKING related to Global Warming, Climate Change, Environmental matters etc. through some other sources:

Where do You seek information related to global warming, climate change etc.?

A) Through some international environmental organisations like Greenpeace, WWF etc? Or if You use some other information source, could you give me example(s)?

B) Through some environmental organisations, or ones involved in the climate change discussion in Your own country? Could you give me a couple of examples?

C) Through libraries, information services?

D) Through books, magazines, newspapers etc.? [Could You mention a couple examples here?]

E) Through television programs, documentaries ?

F) Through some another information source/channel? Could you give me an example?

[You can choose **more than one of the alternatives**, please tell me which one You use the **most (1.)**, and which one is the **second (2.)** used etc...]

Your answer:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

And then:

21. Why did you choose the aforementioned alternative(s)? [in Your own words]:

22. Could You tell me an example of a situation where You might have a question or problem that You tried to solve or find an answer through aforementioned sources?

A) What kind of information did You seek or need through them?

B) In what situation did You need additional information through them?

C) Were You satisfied with the information You got?

D) Do You think Your problem was solved/ problems were solved?

E) Or did You need some additional sources to find sufficient information (maybe some the above-mentioned ones)?

F) Were there any problems with the information seeking? If so, could You tell me some examples of them, and how You got around them?

23. Which one of these (hereinafter mentioned) was the most reliable source while seeking information related to global warming, climate change etc. (1.), which You think is second most reliable (2.), the third (3.)... etc.

1. Facebook (Groups, friends, Walls, Media boards or Discussion boards etc.)
2. Some international environmental or climate change organisation (WWF, Greenpeace, United Nations Framework Convention...)
3. The website(s) of the abovementioned organisation(s)
4. Some environmental or climate change organisation in Your own country (could You name it)
5. The website(s) of the abovementioned organisation(s) in Your own country
6. Libraries, information services?
7. Magazines, books, newspapers?
8. Television programs, documentaries
9. Some other web sites related to global warming etc.
10. Some another source (could You name it here)

Your answer:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

[You can choose **more than 5 cases** if you want, just add numbers 6, 7, 8 ... and Your answer]

24. Why did You come by the above order of reliability of the sources?

Is there something more You wish to tell me about Your interests related to global warming, climate change, etc. like being a member of an environmental organisation or having related hobbies? Please tell me, I'm very appreciative of any additional information.

Then the last question: what You think about this enquiry?

Is too complicated, too easy, quite apropos...

Let me know, I'm very grateful to any feedback.

THANK YOU VERY MUCH FOR HELPING ME WITH MY RESEARCH STUDY!!! ☺

Wish You All the Best

Ira